

V BOŽÍ ŠKOLE

4/2020

Průvodce studiem Bible

V TOMTO ČTVRTLETÍ
STUDUJEME LEKCE
SOBOTNÍ ŠKOLY
S TEOLOGEM

**JOSEFEM
DVOŘÁKEM**

VŽDY OD SOBOTNÍHO
POLEDNE NA **HOPETV.CZ**

Internetové stránky
sobotní školy:
sobotniskola.casd.cz

fb.com/HopeTV
HopeTV.cz

HopeTV

V BOŽÍ ŠKOLE

4/2020

Průvodce studiem Bible

Obsah

1. Boží škola v zahradě Eden
2. Rodina – první škola člověka
3. Zákon – Boží nástroj výchovy
4. Biblický pohled na svět
5. Ježíš jako největší Učitel
6. Škola milosti a nové naděje
7. Škola správného uctívání Hospodina
8. Růst k Božímu obrazu
9. Církev – Boží škola růstu a poznání
10. Křesťan, věda a umění
11. Práce jako nástroj růstu
12. Sobota – praktická škola Boží lásky
13. Nebe, výchova a věčné poznávání

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Původní text tohoto čtvrtletí byl zaměřen i na systém adventistického školství, který v naší unii nemáme. Proto byly oddělením sobotní školy do lekcí doplněny obecnější aplikace.

V Boží škole

Průvodce studiem Bible

4. čtvrtletí 2020

Kolektiv autorů

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: churchphoto.de, První adventistická škola v USA (Michigan)

Grafická úprava a sazba

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2020

ISBN 978-80-88026-32-7

ISSN 0409-3208

Úvod

„Začátek moudrosti je bázeň před Hospodinem a poznat Svatého je rozumnost.“ (Př 9,10) Přemýšleme chvíli nad uvedeným biblickým textem. Obsahuje dva pojmy, které spolu velmi úzce souvisejí: „bázeň“ – chápaná jako úcta a úžas nad Boží slávou a mocí – a „poznání“ – tedy učení se pravdám o Božím charakteru. Můžeme tedy říct, že moudrost, poznání i pochopení mají původ v samotném Bohu.

Dává to smysl. Vždyť Bůh je zdrojem života. On jediný stvořil a udržuje všechno, co existuje (J 1,1–3; Ko 1,16.17). Vše, co se dozvídáme a co poznáváme, tedy například hmyz, subatomární částice, supernovy, ale i lidé, andělé a „nebeské mocnosti“ (Ef 3,10), to vše existuje jen díky Bohu. Všechno poznání a chápání a veškerá pravá moudrost mají tedy v konečném důsledku svůj zdroj v samotném Bohu.

Písmo jasně říká: „Bůh je láska“ (1J 4,8). Ellen G. Whiteová o tom napsala: „Láska, základ stvoření a vykoupení, je i základem správného vzdělávání. Jasně to vystihuje zákon, který nám Bůh dal jako průvodce životem. První velké přikázání zní: ‚Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí.‘ (L 10,27). Milovat toho, který je nekonečný a jediný vševědoucí, celou svou silou, myslí a srdcem znamená nejvyšší rozvoj všech našich schopností. V celé naší bytosti – v těle, myslí a duchu – se tak obnovuje Boží obraz.“ (Ed 16; Vých 10.11)

Bůh je zdrojem pravého poznání. Křesťanská výchova by proto měla upřít naši mysl na něj a na to, co nám on sám o sobě zjevil. Prostřednictvím přírody a Bible, která nám zaznamenala i život Krista, jsme dostali všechno, co potřebujeme. Díky tomu můžeme mít s naším Pánem spásitelný vztah a skutečně ho milovat celým svým srdcem a celou svou duší. Dokonce i příroda, ačkoli je poznamenána tisíci let hříchu, stále projevuje Boží dobrotu a jeho charakter – samozřejmě když ji studujeme z biblické perspektivy. Právě Písmo, Boží slovo, je dokonalým standardem pravdy a největším zjevením, které máme o Bohu a o jeho původním i současném plánu s lidmi. Písmo a jeho poselství o stvoření a vykoupení musí být ústředním bodem celé křesťanské výchovy.

Apoštol Jan řekl, že Ježíš Kristus je „pravé světlo, které osvěcuje každého člověka“ (J 1,9). Jinými slovy, pouze prostřednictvím Ježíše Krista má každá lidská bytost život. Jen prostřednictvím Ježíše osvítl každou lidskou bytost paprsky Božího světla. Jen jeho prostřednictvím alespoň zčásti pochopíme pravdu a dobro, které nás přesahují.

Všichni se nacházíme uprostřed zápasu velkého sporu. Nepřítel usilovně pracuje na tom, aby nám toto zabránil pochopit a přijmout. Křesťanská výchova musí proto pomáhat lidem lépe porozumět světlu, které nám Bůh nabízí.

Ježíš řekl: „Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život?“ (Mk 8,36) K čemu nám bude vzdělání v oblasti vědy, literatury, ekonomiky nebo strojírenství, pokud nakonec skončíme v ohnivém jezeře? Odpověď je jasná.

Tématem našich lekcí v tomto čtvrtletí je výchova křesťana „V Boží škole“. Co můžeme my jako církve udělat pro to, abychom mohli stále růst v poznání, na kterém opravdu záleží a které bude mít zásadní vliv na naše životy?

Autory jednotlivých lekcí v tomto čtvrtletí jsou ředitelé adventistických vysokých škol a univerzit v Severní Americe.

Redakční poznámka:

Anglický název čtvrtletí je „Education“, což se v křesťanském kontextu nejvýstižněji překládá jako „výchova“ (podobně i titul knihy Ellen G. Whiteové: Education – Výchova). Výchova je podle definice „proces záměrného působení na osobnost člověka s cílem dosáhnout pozitivních změn v jejím vývoji“. Právě v tomto smyslu na nás působí i Bůh. Máme poznávat jeho charakter a měnit se v Kristův obraz. Bůh nás „formuje“. Hlavním cílem křesťanské výchovy tedy není nabytí vědomostí (získání poznatků). V tomto smyslu budeme pracovat s pojmy výchova, formování, vzdělávání a poznávání. Celé čtvrtletí budeme „V Boží škole“.

1

Boží škola v zahradě Eden

Texty na tento týden

Gn 2,7–23; Gn 3,1–6; 2Pt 1,3–11; 2Pt 2,1–17; Žd 13,7.17.24

Základní verš

„On [Hospodin], tvůj učitel, už se nebude držet stranou. Na vlastní oči uziš svého učitele a na vlastní uši uslyšíš za sebou slovo: ‚To je ta cesta, jděte po ní, ať budete chtít doprava nebo doleva.‘“ (Iz 30,20.21)

Bible začíná známým příběhem stvoření, pokušení a pádu do hříchu. Jeho hlavními postavami jsou: Bůh, Adam, Eva a had. Děj se odehrává v nádherné rajske zahradě nazvané Eden a jednotlivé události na sebe logicky navazují. Bůh stvořil svět a dal Adamovi a Evě určité příkazy. Adam a Eva však zhřešili a museli z Edenu odejít.

Hned od prvního dne svého života vstoupili lidé do velké Boží školy, kde se měli od svého nebeského Otce a velkého Učitele učit poznávat život, jeho smysl a směřování. Bližší pohled na tento příběh v kontextu Boží výchovy nám odhalí nové souvislosti, které mohou být aktuální i pro nás dnes.

„Systém vzdělávání, který byl ustanoven už na počátku světa, měl být modelem pro celou budoucnost. Jako názorná ilustrace těchto principů byla založena škola v Edenu, v domově našich prvních rodičů. Zahrada Eden byla učebnou a příroda učebnicí. Sám Stvořitel byl učitelem, který vyučoval své studenty, naše prarodiče.“ (Ed 20; Vých 13)

Bůh byl zakladatelem, ředitelem a učitelem této první školy. Jak však víme, Adam a Eva si nakonec vybrali jiného učitele a naučili se něco špatného. Co se stalo? Proč se to stalo? Co se z toho příběhu můžeme naučit o Boží výchově?

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PRVNÍ ŠKOLA

²⁶I řekl Bůh: „Učíňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi.“ ²⁷Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. ²⁸A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.“ (Gn 1,26–28)

Osobní studium

Zahradu asi málokdy považujeme za školní třídu. Náš pohled se však změní, když bude touto zahradou Eden plný nádherného Božího stvoření nenarušeného hříchem. Dnes si sotva umíme představit, co všechno se mohly dokonalé lidské bytosti naučit přímo od svého Stvořitele.

Přečti si text Gn 2,7–23 v souvislosti s úvodními verši (Gn 1,26–28). Jaký záměr měl Bůh, když člověka stvořil, umístil ho do zahrady v Edenu a pověřil ho její správou?

Bůh stvořil muže a ženu ke svému obrazu. Dal jim domov a smysluplnou práci. V tomto případě šlo o ideální vztah mezi učitelem a žákem. Bůh znal dokonale lidské schopnosti, protože člověka stvořil. Vedl lidi tak, aby i oni poznali svůj potenciál a uměli jej využívat k požehnání pro sebe i své okolí.

Bůh dal člověku zodpovědnost za zahradu. Zároveň chtěl, aby byl člověk šťastný. Zdá se, že štěstí měl člověk prožívat i ve spojení s odpovědností, kterou mu Bůh svěřil. Vždyť kdo z nás necítí uspokojení a radost,

když se mu podaří splnit svěřené úkoly? Bůh znal srdce člověka a věděl, co lidé potřebují, aby prosperovali. Proto dal člověku za úkol starat se o zahradu. „Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil.“ (Gn 2,15) Jelikož dnes známe pouze svět hříchu a smrti, sotva si umíme představit, co pro lidi práce znamenala a co vše se naučili při péči o jejich domov v zahradě.

V Gn 2,19–23 čteme, že Bůh stvořil vše živé, a nakonec i Adama a Evu jako Adamovu manželku. Bůh věděl, že Adam potřebuje společenství a rovnocennou pomoc, proto stvořil ženu.

Bůh také věděl, že člověk potřebuje blízké společenství s ním, proto pro ně vymezil v zahradě Eden prostor. To vše svědčí nejen o Boží lásce k lidem, ale také o skutečnosti, že Bůh měl hned od počátku s člověkem a s celým světem určitý záměr. Vzhledem k velkému rozdílu mezi naším životem a životem v zahradě Eden nevíme, jak se tam lidem žilo. Může však být zajímavé popustit uzdu fantazii a zkusit si to alespoň trochu představit.

Aplikace

I když je Eden pro nás vzdálenou minulostí, můžeme se i dnes z přírody učit. Co konkrétně se v přírodě můžeš naučit o Bohu, o sobě i o druhých lidech? V čem je naopak tato Boží „učebnice“ již poškozená hříchem? Jaký užitek můžeš mít z toho, když se na přírodu díváš pod zorným úhlem Bible?

DOTĚRNÝ HAD

‘Nejzchytralejší ze vsí polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ Žena hadovi odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: ‚Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.‘“ (Gn 3,1–3)

Osobní studium

Mnozí učitelé s radostí zařizují třídy pro žáky: připravují nástěnky, ukládají pomůcky nebo rovnají lavice, aby jim vše vyhovovalo. Také Bůh měl určitou představu o své učebně v zahradě Eden. Vidíme, s jakým zájmem a pozorností připravoval pro Adama a Evu prostředí určené nejen k životu, ale i pro jejich výchovu a poznávání. Chtěl, aby byli obklopeni krásou. Každá květina, každé zvíře i každý strom, to vše nabízelo Adamovi a Evě příležitost dozvědět se více o svém Stvořiteli.

Mezi druhou a třetí kapitolou Genesis nastává neočekávaný obrat. Do té doby se dozvídáme jen o všem dobrém, co Bůh s určitým záměrem stvořil. Při čtení prvních veršů třetí kapitoly si začneme uvědomovat, že Bůh dal člověku svobodnou vůli. Had je představen jako „nejzchytralejší“ ze všech zvířat. Tím nastává odklon od dosud používaného jazyka. Zatímco v předchozích kapitolách jako refrén zaznívala přídavná jména „dobré“ a „velmi dobré“, která popisovala Boží stvoření, při zmínce o hadovi se tón a jazyk mění. Slovo „nejzchytralejší“ se někdy překládá i jako „lstivý“ nebo „mazaný“. Do toho, co bylo dosud dokonalé a bez chyby, vstupuje najednou negativní prvek.

Genesis představuje Boha jako úplně opak této „zchytralosti a lsti“. Bůh velmi jasně a jednoznačně vyjadřuje, co od Adama a Evy očekává. Z Božího příkazu v Gn 2,16.17 víme, že jim dal důležité pravidlo, které měli dodržet – nesměli jíst ze stromu poznání.

Ze všeho, co se můžeme z tohoto příběhu naučit, vyniká jedno: Adam a Eva byli stvořeni jako svobodné bytosti, které si mohly zvolit mezi poslušností a neposlušností. Hned od začátku, tedy ještě ve světě bez hříchu, vnímáme realitu svobodné vůle člověka.

Soustřeď se nyní na rozhovor mezi hadem a Evou (Gn 3,1–6). Had (později v Písmu ztotožněný se satanem) se v této chvíli staví do role nového „učitele“, který chce lidem poučit o životě. Jak vnímáš informace, které dal had Evě? Jak se následkem toho změnil pohled Evy na strom poznání dobrého a zlého?

V Gn 2,17 Bůh Adamovi řekl, že pokud bude jíst ze stromu poznání, „propadne smrti“ (ČEP), jinak řečeno „jistě zemře“ (ČSP; B21). Když Eva v Gn 3,3 tento příkaz zopakovala, nevyjádřila ho tak silně. Vynechala slovo „jistě“. V Gn 3,4 si had opět bere slovo a vyjadřuje úplně opak toho, co řekl Bůh. Zdá se, že ačkoli se Eva v zahradě učila od Boha, to, co se naučila, nebrala tak vážně, jak měla. Poznáváme to podle toho, co řekla.

Aplikace

Na základě čeho v životě hodnotíš, čím slova a názory jsou pro tebe důvěryhodné? Od koho jsi ochotný se v životě učit, a od koho ne? Jak reaguješ, když někdo zpochybňuje to, co jsi do té doby vnímal jako jasnou Boží vůli? Co můžeš udělat pro to, abys nepodlehл různým lžím a konspiračním teoriím?

POLOPRAVDA

“Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. ⁵Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ ⁶Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. (Gn 3,4–6)

Osobní studium

Včera jsme řekli, že navzdory jasnému Božímu příkazu Eva zmírnila to, co jim Bůh řekl. Zjistili jsme to z jejích slov. I když vše, co jim Bůh řekl, správně pochopila, očividně to nebrala dost vážně. Následky jejího jednání byly katastrofální.

Když se Eva setkala s hadem, (nepřesně) zopakovala, co jim Bůh o stromech v zahradě řekl (Gn 3,2.3). Tato zpráva nebyla pro hada novinkou. Had zákaz znal, a proto byl velmi dobře připraven překroutit ho a Evu nychytat.

Podle veršů z úvodu had otevřeně popřel, co Bůh řekl. Která z jeho slov podle vás způsobila, že se Eva nechala podvést? Jaké principy přitom had zneužil?

Když had řekl Evě, že část jejího vyjádření není pravdivá, Eva se mohla jít poradit s Bohem. Právě tato možnost byla na výchově

v Edenu mimořádná. „Žáci“ mohli jít přímo za svým mocným Učitelem. Dnes si to už ani neumíme představit. Místo toho, aby od hada utekla a vyhledala Boží pomoc, nechává se Eva slovy hada ovlivnit. Skutečnost, že Eva hadovi uvěřila, je svědectvím o jejích pochybnostech o Bohu a jeho příkazech.

Zamysli se nad zrádnou ironií. Had řekl, že jestliže budou jíst ze stromu poznání, budou „jako Bůh“ (Gn 3,5). Ale neříká text Gn 1,27, že už byli jako Bůh?

Mezitím vstupuje do složitého děje i Adam. „Adam pochopil, že jeho partnerka přestoupila Boží příkázání. V jeho mysli se odehrával hrozný boj. Litoval, že Evě dovolil, aby se od něj vzdálila. Jenže skutek už byl vykonán. Bude se muset odloučit od té, jejíž společnost mu přinášela radost. Jak by to mohl snést?“ (PP 56; NUD 20) Přestože si uvědomoval rozdíl mezi dobrem a zlem, udělal nesprávné rozhodnutí.

Aplikace

Satanova tvrzení zněla na první poslech velmi rozumně a logicky. Zdálo se, že mu vlastně jde o dobro lidí. Jsme vůbec jako lidé schopni rozpoznat satanovy lži, kterými se nás snaží promyšleně oklamat? Jak se ti to daří v každodenním životě? Co ti v tom pomáhá?

OBNOVA ZTRACENÉHO

³Všecko, čeho je třeba k zbožnému životu, darovala nám jeho božská moc, když jsme poznali toho, který nás povolal vlastní slávou a mocnými činy. ⁴Tím nám daroval vzácná a převeliká zaslíbení, abyste se tak stali účastnými božské přirozenosti a unikli zhoubě, do níž svět žene jeho zvrácená touha. ⁵Proto také vynaložte všecku snahu na to, abyste ke své víře připojili ctnost, k ctnosti poznání... (2Pt 1,3–5)

Osobní studium

Když se Adam a Eva rozhodli poslechnout hada, bylo jedním z mnoha dalších důsledků to, že museli odejít z Boží zahrady. Ta pro ně byla současně i třídou, kde se pod vedením dárce života vzdělávali pro život. O co všechno Adam a Eva kvůli svému hříchu přišli! Kvůli satanovu působení se změnil jejich pohled na Boha, na sebe i na svět. Jejich poznání a vnímání světa už bylo hříchem výrazně zkreslené a pokřivené.

Před pádem do hříchu se s Bohem mohli Adam a Eva osobně setkávat, poznávat jeho charakter, jeho dobrotu a lásku. Ani po vyhnání z ráje to ale Bůh s lidmi nevzdal. Byl ochotný být i nadále jejich učitelem a usiloval o dosažení dvou základních cílů: (1) pomoci člověku znovu poznávat Boží charakter a (2) obnovit v nás Boží obraz.

Uvažuj o úvodním textu (2Pt 1,3–5) hovořícím o Ježíši, který nás svým životem

i obětí znovu přivedl do blízkého společenství s naším Stvořitelem, díky němuž jsme dostali „všecko, čeho je třeba k zbožnému životu...“. Co konkrétně si pod tím představíte?

Přestože fyzicky nemůžeme být v Boží přítomnosti, jako Boží děti můžeme neustále poznávat jeho dobrotu a lásku. Modlitbou, službou a studiem Božího slova můžeme přicházet k Bohu stejně jako Adam a Eva v Edenu.

Dobrou zprávou je, že díky Ježíši a plánu vykopení není vše ztraceno. Máme naději na naši obnovu a spasení. Tím, že jsme poznali našeho Zachránce (v. 3), máme znovu jedinečnou možnost blíže poznávat i nebeského Otce. Od něj se můžeme znovu učit, poznávat jej i jeho plán pro nás a v tomto poznávání růst (v. 5). To je ta nejlepší škola, v níž jsou lidé vedeni k Ježíši, k poznávání toho, co pro nás udělal, k touze po obnově, kterou nám nabízí.

Aplikace

Co ses díky tomu, že Ježíš byl za nás ochotný položit svůj život, naučil o Bohu, o sobě a o druhých? Co toto poznání ve tvém životě změnilo?

POCHOTA SE UČIT

⁹Pán však dovede vytrhnout zbožné ze zkoušky, ale nespravedlivé uchovat pro trest v den soudu; ¹⁰a to především ty, kdo se svévolně ženou za poskvrňujícími vášněmi a pohrdají každou autoritou. Jsou to drzí opovázlivci; nechvějí se před nadpozemskými mocnostmi a rouhají se jim. (2Pt 2,9.10)

Osobní studium

Někteří žáci jsou ve třídě považováni za „přirozeně moudré“. I bez učení mají vynikající známky a snadno si vše zapamatují. Zdá se, jako by se na ně informace doslova „lepily“, zatímco jiní žáci se trápí. Texty v 2Pt 1. a 2. kapitole ukazují, že poznání Krista mají stejnou šanci získat všichni, kteří budou chtít a snažit se o to. Zároveň ale poukazují i na nebezpečí pro ty, kteří jsou samolibí a nejsou ochotní přijmout Boží rady.

Už od dob Adama a Evy jako lidé míváme pocit, že věcem sami dobře rozumíme a že už nám proto nikdo nemá právo říkat, jak máme věci vidět, chápat a dělat. Naši prarodiče odmítli Boha jako svého moudrého učitele, protože byli přesvědčeni, že jsou dost moudří i bez něj. Odmítli jeho autoritu, protože si více cenili vlastního názoru.

Jaké myšlenky vyjádřil Petr v úvodních verších? Které z jeho vyjádření na tebe působí nejsilněji? Proč máme jako hříšní lidé takový problém přijímat nad sebou nějakou autoritu, která by nám ukazovala, co je správné?

Všimni si, co píše Petr (2Pt 2,9.10) o těch, kteří pohrdají autoritou. Považují se za natolik moudré, že se už v životě nepotřebují od nikoho nic učit – ani od druhých věřících (srov. Žd 13,7), jakkoliv zkušených, ani od největšího Učitele. Adam a Eva se ve svém životě v určitém okamžiku rozhodli Boha neposlechnout a přestat respektovat jeho autoritu. To, co udělali, bylo v přímém rozporu s tím, co jim moudrý Bůh jako nejvyšší autorita řekl. Ve své „moudrosti“ nebyli lidé schopni vidět, že i když mohl jeho příkaz vyznívat jako omezující, dal jim ho pro jejich vlastní dobro.

Aplikace

Uvažuj o tom, jaké autority v životě přijímáš a respektuješ. Jak moc si ceníš vlastní moudrosti, vzdělanosti či logického myšlení a úsudku? Od koho jsi ochotný se učit?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Adam a Eva nebyli jen dětmi v Boží otcovské péči, ale i studenty přijímajícími naučení od vševědoucího Stvořitele. Navštěvovali je andělé a mohli se přímo stýkat se svým Tvůrcem. Byli plní síly, kterou jim dodával strom života. Jejich intelektuální schopnosti byly jen o málo menší než rozumové schopnosti andělů. Sám věčný Tvůrce a Udržovatel všeho odhaloval jejich myslí přírodní zákony. Adam byl důvěrně obeznámen s každým živým tvorem, od obrovského leviatana, žijícího ve vodách, po drobný hmyz, který poletuje v slunečních paprscích. Každému z nich dal jméno a znal jejich přirozenost a zvyky. Na každém lístku v lese, na každé zářící hvězdě, na zemi, ve vzduchu, na obloze bylo napsáno Boží jméno. Řád a soulad stvoření mluvily o nekonečné moudrosti a moci.

Kdyby byli Adam s Evou zůstali věrní Božímu zákonu, neustále by odhalovali nové poklady poznání, odkrývali svěží prameny štěstí a získávali jasnější představy o Boží nezměrné a nehynoucí lásce.“ (PP 50.51; NUD 17)

Otázky k rozhovoru

1. *Bůh původně zamýšlel, aby byly škola a práce příležitostmi, kde by se lidé mohli setkat s ním a s jeho stvořením. Myslíte si, že tento Boží záměr dodnes platí? Jak můžeme Boha poznávat v naší práci (v placeném zaměstnání, dobrovolnictví, službě atd.)?*
2. *Když pomyslíme na satanovu lest v rajské zahradě, můžeme být snadno frustrováni naší lidskou slabostí. Adam a Eva věděli, že Bůh je blízko. Přesto akceptovali hadovu polopravdu. Jak můžeme my, kteří nejsme Bohu tak fyzicky blízko, přijímat od něj sílu k překonání pokušení?*
3. *Uvažujte o otázce autority. Proč je tak důležité ji respektovat? Co se stane, když hranice autority nejsou jasné? Jak se dá autorita zneužít? Jak reagujeme, když k tomu dojde?*

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

2

Rodina – první škola člověka

Texty na tento týden

Gn 3,1–15; L 1,26–38; Mt 1,18–24; Ef 4,15; 1J 3,18; Dt 6

Základní verš

„Můj synu, poslouchej otcovo kárání a matčiným poučováním neopovrhuj.“ (Př 1,8)

Jako lidské bytosti se (v ideálním případě) celý život učíme a poznáváme nové věci. Celý život je pro nás vlastně školou. I když už nežijeme v Edenu, ideální Boží škole pro život, Bůh ve své moudrosti dal lidem společenství rodiny. Právě ta má být takovým místem, kde lidé rostou v poznání Boha, jeden druhého i důležitých hodnot.

„Věrní Izraelci již od nejstarších dob věnovali velkou péči výchově a vzdělání mladých lidí. Bůh jim přikázal, aby děti od nejútlejšího věku učili o jeho dobrotě a velikosti a ukazovali jim, jak se tyto jeho vlastnosti projevovaly v dějinách Izraele, a především v jeho zákoně. Písně, modlitby i čtení Písma měli přizpůsobit schopnostem dětí. Rodiče měli vést děti k tomu, aby Boží zákon chápaly jako výraz Božího charakteru. Měli jim vysvětlit, že přijmou-li zásady Božího zákona do svého srdce, budou se rozvíjet k Božímu obrazu. Většinu naučení přijímaly děti z ústního podání, učily se však také číst hebrejské spisy a z pergamenových svitků se mohly seznamovat se Starým zákonem.“ (DA 69; TV 39)

Tento týden se zaměříme na to, co říká Bible o rodinném prostředí a výchově v rodině. Na základě zpráv o biblických rodinách budeme hledat, jakým způsobem může být i dnes rodina místem, kde nejen předáváme hodnoty další generaci, ale kde všichni rosteme a formujeme se.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PRVNÍ RODINA

1I poznal člověk svou ženu Evu a ta otěhotněla a porodila Kaina. Tu řekla: „Získala jsem muže, a tím Hospodina.“²Dále porodila jeho bratra Ábela. Ábel se stal pastýřem ovcí, ale Kain se stal zemědělcem.³Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země. Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar,⁵na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl. Proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři. (Gn 4,1–5)

Osobní studium

O tom, jak probíhala výchova v rodině na počátku lidských dějin, nemáme v úvodních stránkách Písma mnoho detailů. Je však zřejmé, že jako rodiče vycházeli Adam a Eva z modelu, který sami prožili. Ani jeden z nich sice nebyl nikdy dítětem a neměl lidské rodiče, ale oba zažili výchovu svého nebeského Otce.

„Systém výchovy, který Bůh ustanovil v Eden, se soustředil v rodině. Adam byl ‚Božím synem‘ (L 3,38) a sám Otec vyučoval své děti. Byla to ‚rodinná škola‘ v pravém slova smyslu.“ (Ed 33; Vých 29)

Svým dětem tak mohli předávat to, co se sami naučili od svého Stvořitele. To, co s ním zažili – ať už v době před pádem do hříchu, kdy žili v dokonale nádherném prostředí, nebo i po něm, kdy zase zakoušeli Boží milost, která jim dala novou šanci.

Pročti si první tři kapitoly Bible (Gn 1–3), které popisují život našich prarodičů v Boží blízkosti. Co se za tu dobu, podle tebe, mohli naučit? Co mohli předávat dalším generacím?

V Gn 4,1–5 čteme o tom, jak Kain a Ábel přinesli Bohu svou oběť. Přirozeně nás na-

padnou otázky: Proč to dělali? Nemáme v Bibli záznam, že by jim (tedy Kainovi a Ábelovi) o obětování něco řekl přímo Bůh. Odkud se to tedy dozvěděli? Chápali význam takového jednání? Vše nasvědčuje tomu, že se o významu a důležitosti obětí oba dozvěděli v rodině, když je jejich rodiče učili o plánu spasení. Vždyť právě jejich rodiče zažili, jaké to je, být odsouzen k smrti, a přesto dostat naději, že mohou být zachráněni.

Tento příběh může být i pro nás dnes vzorem a inspirací. Křesťanská výchova spočívá v odpovědnosti vést rodiny a členy k Bohu, k jeho poselství, k úctě a službě. Domov je místem, kde pomáháme členům rodiny vnímat Boží lásku a zaslíbení. Je to místo, kde představujeme dětem Ježíše jako jejich Pána, Spasitele a Přítel a Bibli jako Boží slovo. Rodina je místo, kde ukazujeme, jak má vypadat správný vztah s naším nebeským Otcem.

„Systém vzdělávání, který byl ustanoven už na počátku světa, měl být modelem pro celou budoucnost. Jako názorná ilustrace těchto principů byla založena škola v Eden, v domově našich prvních rodičů.“ (Ed 20; Vých 17)

Aplikace

At je situace u vás doma jakákoliv, jaká rozhodnutí můžeš udělat, aby se tvůj domov stal prostředím, ve kterém se učí o pravdě a žije se podle ní?

JEŽÍŠOVO DĚTSTVÍ

¹⁸Narození Ježíše Krista se událo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena Josefovi, ale dříve než se sešli, shledalo se, že počala z Ducha svatého. ¹⁹Její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vystavit hanbě; proto se rozhodl propustit ji potají. ²⁰Ale když pojal ten úmysl, hle, anděl Páně se mu zjevil ve snu... ²⁴Když se Josef probudil ze spánku, učinil, jak mu přikázal anděl Hospodinův, a přijal svou manželku k sobě. (Mt 1,18–20.24)

²¹Když uplynulo osm dní a nastal čas k jeho obřizce, dali mu jméno Ježíš, které dostal od anděla dříve, než jej matka počala. ²²Když uplynuly dny jejich očišťování podle zákona Mojžíšova, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby s ním předstoupili před Hospodina – ²³jak je psáno v zákoně Páně: „vše, co je mužského rodu a otvírá život matky, bude zasvěceno Hospodinu“. (L 2,21–23)

Osobní studium

Písmo nám poskytuje jen málo informací o Ježíšově dětství. Tyto roky jeho života pro nás zůstávají tajemstvím. Víme však něco o charakteru jeho pozemských rodičů – Marie a Josefa. To, co o nich víme, nám může pomoci si alespoň trochu představit Ježíšovo dětství a jeho ranou výchovu.

Co uvedené verše říkají o Marii a Josefovi? Co se z nich můžeš dozvědět o jejich vztahu k Bohu a o tom, jakým způsobem přistupovali ke zjištění, že budou vychovávat jedinečného syna?

L 1,26–38

L 1,46–55

L 2,41–50

Marie a Josef byli podle biblického svědectví věrní Židé a snažili se žít podle zá-

kona a Božích přikázání. Když jim anděl oznámil, jaký má s nimi plán, poslušně udělali všechno, co jim řekl. Jasně chápali, že výchova Ježíše je jedinečným úkolem, který jim byl svěřen jako velká přednost, ale i zodpovědnost.

Není pochyb, že Marie a Josef byli malému Ježíši dobrými a věrnými učiteli. Příběh zaznamenaný v L 2,41–50 však ukazuje, že mnoha okolnostem v souvislosti s Ježíšem nerozuměli. Ježíš měl totiž poznání a moudrost, kterými ho mohl obdarovat jedině Bůh.

„Ježíš nezískal vzdělání v židovských školách. Jeho prvním učitelem na zemi byla matka. Z jejích úst a z prorockých spisů poznával nebeské věci. Na jejím klíně se dozvěděl to, co kdysi sám vzkázal Izraeli po Mojžíšovi. Ani v době dospívání nenavštěvoval rabínské školy. Nepotřeboval je, jeho učitelem byl Bůh.“ (DA 70; TV 40)

Aplikace

Jaký vliv měli rodiče na tvůj život? Pokud byli věřící, jakým způsobem ti pomáhali poznat Boží lásku? Pokud nebyli křesťany, předali ti něco, co bys mohl považovat za dobrý základ i pro svůj křesťanský život?

JAK PŘEDÁVAT DŮLEŽITÉ HODNOTY?

³¹Ústa spravedlivého plodí moudrost, kdežto jazyk proradný bude vyřazen. ³²Rty spravedlivého vědí, v čem má Bůh zalíbení, kdežto ústa svévolníků znají jen proradnost. (Př 10,31.32)

¹¹Bratři, nesnižujte jeden druhého. Kdo snižuje nebo odsuzuje bratra, snižuje a odsuzuje zákon. Jestliže však odsuzuješ zákon, neplníš zákon, nýbrž stavíš se nad něj jako soudce. ¹²Jeden je zákonodárce i soudce; on může zachránit i zahubit. Ale kdo jsi ty, že odsuzuješ bližního? (Jk 4,11.12)

Osobní studium

Komunikace tvoří základ výchovy na jakékoli úrovni. Rodič, případně učitel, má určitou moudrost, znalosti, informace, ale i zkušenosti a předává je těm, které vychovává a vzdělává. Ten, kdo má větší poznání, musí být schopen předat ho někomu jinému. Vždyť jaký by byl z jeho poznání užitek, kdyby si ho nechal jen pro sebe?

Nadání učít a předávat hodnoty ale nesouvisí pouze se schopností správně komunikovat. V celém procesu je nesmírně důležité si především vybudovat dobrý vztah a vzájemnou důvěru. A k tomu je nezbytný čas, který spolu lidé tráví, to, co společně prožívají. Jen tak lze budovat vztahy a názorně ukazovat hodnoty, které chceme jako rodiče dětem předávat.

V čem tě mohou následující texty inspirovat v budování silných rodinných (nebo i jiných) vztahů? Jaký to pak může mít dopad na snahu předat ostatním důležité životní a duchovní hodnoty?

Ž 37,7–9

Př 10,31.32

Př 27,17

Ef 4,15

1J 3,18

Tt 3,1.2

Jk 4,11.12

Pokud si najdeme dostatek času nejen na vzájemnou komunikaci, ale i na společně prožívaný čas a budování vzájemných vztahů, pomůže to členům rodiny vytvořit osobní vztah s Kristem. Naučíme se spolu komunikovat různými způsoby, což oceníme zejména tehdy, až budou naše děti v pubertě a potom dospělé. Pokud nemáme děti, principy uvedené v těchto textech můžeme uplatnit i pro jiné typy vztahů.

„Jen stěží může učitel žákům věnovat něco hodnotnějšího, než je osobní společenství. Jestliže to platí pro dospělé, oč více se to týká mladých lidí a dětí! Porozumět jim můžeme pouze tehdy, budeme-li s nimi trávit čas a budeme-li se o ně zajímat.“ (Ed 212; Vých 126)

Aplikace

Zamysli se nad tím, proč je důležité nejen to, co řekneme, ale také jak to řekneme. Jaké s tím máš zkušenosti?

ÚKOL A VLIV RODIČŮ

Otcové, nedrážděte své děti ke vzdoru, ale vychovávejte je v kázni a napomenutích našeho Pána. (Ef 6,4)

Připomínám si tvou upřímnou víru, kterou měla už tvá babička Lóis a tvá matka Eunike, a kterou máš, jak jsem přesvědčen, i ty. (2Tm 1,5)

Osobní studium

Rodiče mají ve výchově nové generace nesmírnou zodpovědnost. Otec má být podle Božího záměru hlavou rodiny a rodina je základní buňkou sboru, školy a společnosti. Pokud má otec slabou vůli, je neschopný a nezodpovědný, následky ponese nejen rodina, ale i církev, škola a společnost. Proto by otcové měli projevovat ovoce Ducha, kterým je: „láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání“ (Ga 5,22.23).

Matky plní snad nejdůležitější roli v celé společnosti. Mají velký vliv na formování charakteru svých dětí a na to, jaká nálada a atmosféra doma vládne. Otcové by měli dělat vše pro to, aby spolupracovali s matkami při výchově svých dětí.

Co se mohou otcové a matky naučit z následujících textů?

Ef 5,22–26

1K 11,3

2K 6,14

Ř 13,13.14

2Pt 1,5–7

Ep 4,8

Křesťanští rodiče mají morální povinnost (ale vlastně i přednost) představovat svým chováním a příkladem biblický model vztahu Krista a církve. Právě vzájemný vztah manželů je symbolem Kristovy lásky k církvi.

Pokud křesťanští rodiče nevychovájí své děti s láskou a podle Božích principů (což rozhodně vylučuje disciplínu), představují jim i světu falešný obraz Krista. Bůh přikazuje všem křesťanským rodičům, aby své děti vyučovali zodpovědně (Dt 6,7).

Povinností rodičů je učit své děti milovat Boha z celého srdce. Mají je vést k bázni před Bohem, k ochotě podřídit se mu a také k laskavé oddanosti.

V Dt 6,7 se dozvídáme, že Izraelci dostali konkrétní pokyny, jak své děti vychovávat. Starší měli svým dětem vyprávět o velkých věcech, které Bůh udělal pro svůj lid. Oč větší příběhy o Boží moci můžeme svým dětem říkat my dnes, v době po Ježíšově ukřižování a vzkříšení!

Výchova je tedy nepřetržitý proaktivní proces, v němž svým dětem slovem i příkladem vštěpujeme Boží pravdu a připravujeme je, aby si vybudovali osobní vztah s Kristem.

Aplikace

Jaký obraz Boha představuješ svým životem dětem, případně jiným lidem, kteří tě pozorují? Jsi s tím spokojen? Může vůbec slabý a hříšný člověk (a takoví jsme všichni) být pro další generaci dobrým příkladem?

ABYSTE NEZAPOMNĚLI

“Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. ⁵Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. ⁶A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. ⁷Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat.

²⁰Až se tě tvůj syn v budoucnu zeptá: „Co to jsou ta svědectví, nařízení a práva, která vám přikázal Hospodin, náš Bůh?“ ²¹odvětiš svému synu: „Byli jsme faraónovými otroky v Egyptě a Hospodin nás vyvedl z Egypta pevnou rukou. ²²Před našimi zraky činil Hospodin znamení a zázraky veliké a zlé proti Egyptu, proti faraónovi i proti celému jeho domu. ²³Ale nás odtamtud vyvedl, aby nás uvedl sem a dal nám zemi, kterou přísazně přislíbil našim otcům. ²⁴Hospodin nám přikázal, abychom dodržovali všechna tato nařízení, báli se Hospodina, svého Boha, aby s námi bylo dobře po všechny dny, aby nás zachoval při životě, jak tomu je dnes. (Dt 6,4–7.20–24)

Osobní studium

Než měli Izraelci vejít do zaslíbené země, Mojžíš jim znovu připomněl, jak obdivuhodně je Hospodin vedl. Znovu je upozornil, aby nezapomněli, co pro ně Bůh udělal. Kniha Deuteronomium v mnoha aspektech připomíná poslední vůli a závěť. Ačkoliv byla napsána před tisíci lety v kultuře a situaci radikálně se lišící od všeho, co prožíváme dnes, její principy platí i pro nás.

Přečti si Dt 6. Co se z této kapitoly dozvídáme o zásadách výchovy? Co by mělo být základem toho, co učíme nejen naše děti, ale každého, kdo neví o Bohu a jeho velkých skutcích spásy? Jaké varování zároveň nacházíme v těchto verších?

Jádrem všeho, co měli Izraelci učit své děti, bylo úžasné Boží jednání s nimi. Mojžíš jim velice kladl na srdce, aby nikdy nezapo-

mněli, co vše pro ně Bůh udělal. Neměli tedy předávat jen neosobní informace o Bohu, ale vyprávět svou silnou zkušenost.

Pokud mají rodiče hrát významnou roli při vštěpování biblického učení svým dětem, pak je jejich povinností zorganizovat a upravit svůj život tak, aby sami měli potřebné poznání a také dost času pro své děti.

„Prvním učitelem dítěte je jeho matka. V období jeho největší vnímavosti a nejrychlejšího rozvoje je výchova dítěte hlavně v jejích rukou.“ (Ed 275; Vých 162)

Čas, kdy rodiče vyprávějí svým dětem o Boží lásce a jeho zaslíbeních, je velmi důležitý a podstatný. Pokud si rodiče vytvoří pravidelný časový rozvrh a stanoví, kdy budou své děti učit o Boží moudrosti a jeho zaslíbeních, bude to mít pozitivní vliv na celou rodinu i v následujících generacích.

Aplikace

„Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat.“ (Dt 6,7) Jaká je hlavní myšlenka tohoto textu? V čem je pro tebe inspirativní? Jak představit v dnešní době dětem Boha tak, aby je to spíše neodradilo?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 32. kapitolu „Příprava“ (Ed 275–282; Vých 162–165), 33. kapitolu „Spolupráce“ (Ed 283–286; Vých 166–168) a 34. kapitolu „Kázeň“ (Ed 287–297; Vých 169–174) z knihy Ellen G. Whiteové *Výchova*.

„Oba rodiče by se tedy měli pečlivě a důkladně připravit na výchovu dětí, za něž už od nejútlejšího věku nesou zodpovědnost. Ještě dříve, než převzou otcovské a mateřské povinnosti, by měli znát zákonitosti tělesného vývoje... Měli by také rozumět zákonům duševního vývoje a mravní výchovy.“ (Ed 276; Vých 162)

„Spolupráce by měla začít už v domově mezi otcem a matkou. Jejich zodpovědnost za výchovu dětí je společná, a proto by se měli snažit vždy jednat společně. Oba rodiče se potřebují odevzdat Bohu a prosit jej o pomoc, aby se navzájem dokázali podporovat...“

Rodiče takových dětí pravděpodobně nebudou patřit mezi kritiky učitelů. Vědí totiž, že v zájmu svých dětí si mají vážit a podporovat ty, kdo s nimi nesou zodpovědnost za jejich potomky.“ (Ed 283; Vých 166)

Otázky k rozhovoru

1. *At již máme děti, nebo ne, všichni někde bydlíme a spolupracujeme s jinými lidmi. Jak vám myšlenky této lekce mohou pomoci při komunikaci s lidmi a v situacích, kdy chcete někomu vyprávět o Bohu?*
2. *Výchovu a poznávání většinou vnímáme jako dobrou věc. (Konečně, kdo může být proti poznávání?) Ale je to vždy tak? Znáte nějaké příklady, kdy se poznávání zvrhlo a změnilo v něco špatného? Co se můžeme naučit z negativních příkladů? Jak nám mohou pomoci vyvarovat se případných chyb?*
3. *V části na středu jsme řekli, že všichni jsme dostali posvátný dar svobodné vůle. Dříve nebo později se z dětí stanou dospělí lidé a budou se muset sami rozhodnout, jaký vztah si vytvoří k Bohu, o němž se učili v dětství a mládí. Proč musejí všichni rodiče – a v podstatě každý, kdo se snaží svědčit jiným a zvěstovat evangelium – vždy pamatovat na tuto zásadní pravdu zdůrazňující svobodnou vůli?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

3

Zákon – Boží nástroj výchovy

Texty na tento týden

Dt 6,5; 31,9–27; Ř 3,19–23; Zj 12,17; 14,12; Mk 6,25–27; Žd 5,8

Základní verš

„Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.“ (Dt 6,5)

Ve snaze varovat Galatské před zákonictvím Pavel napsal: „Kdyby tu byl zákon, který by mohl dát život, pak by vskutku spravedlnost byla ze zákona.“ (Ga 3,21) Pokud by nějaký zákon mohl „oživovat“, byl by to jistě Boží zákon. A přece Pavel upozorňuje na to, že nám hříšníkům ani Boží zákon nemůže dát život. Proč? „Ale podle Písma je všechno v zajetí hříchu, aby se zaslíbení, dané víře v Ježíše Krista, splnilo těm, kdo věří.“ (Ga 3,22)

Pokud však zákon nemůže dát hříšníkům život, jaký jiný význam má než ukázat, že potřebujeme milost? Má tedy zákon pouze negativní funkci, má nám jen ukazovat naše hříchy? Ne. Zákon nám také představuje, jaký je Boží ideál pro náš život, ke kterému máme díky jeho milosti směřovat jako zachránění lidé. Život, jaký žil Ježíš. Právě to má tvořit podstatu skutečné výchovy, která nás má vést a formovat k životu založenému na přijetí milosti, víře a vděčné poslušnosti Krista. Tento týden budeme přemýšlet o roli Božího zákona jako nástroje, který Bůh používá pro náš růst v křesťanské zkušenosti. Podíváme se, co nás zákon může naučit o víře, milosti a lásce našeho Boha k hříšnému lidstvu.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

MILOVAT A BÁT SE BOHA

⁹I napsal Mojžíš tento zákon a předal jej kněžím, Léviocům, kteří nosili schránu Hospodinovy smlouvy, i všem izraelským starším. ¹⁰Mojžíš jim přikázal: „Každého sedmého roku, v roce určeném k promíjení dluhu, o slavnosti stánků, ¹¹až přijde celý Izrael, aby se ukázal před tváří Hospodina, tvého Boha, na místě, které vyvolí, budeš předčítat tento zákon před celým Izraelem, aby jej slyšeli. ¹²Shromáždí lid, muže i ženy a děti i hosta, který žije v tvých branách, aby slyšeli a učili se bát Hospodina, vašeho Boha, a bedlivě dodržovali všechna slova tohoto zákona. ¹³Těž jejich synové, kteří ho ještě neznají, ať poslouchají a učí se bát Hospodina, vašeho Boha, po všechny dny, co budete žít v zemi, do níž přejdete přes Jordán, abyste ji obsadili.“ (Dt 31,9–13)

Osobní studium

Deuteronomium obsahuje poslední Mojžíšova slova adresovaná nové generaci Izraele, která měla konečně překročit hranice zaslíbené země. Než se tak stane, má pro ně velmi jasné poselství a pokyny.

Jak v úvodních verších rozumíš výrazu „bát se Hospodina“?

Způsob, jakým Bůh předal Izraelcům svůj zákon, sledoval určitý záměr. Udělal vše pro to, aby na jeho zákony nikdy nezapomněli. Bůh se tu projevil jako moudrý a trpělivý pedagog. Učí, opakuje, posílá proroky a své služebníky, aby lidem předali to, co jim chce říct. Dělal to neustále a opakovaně. Mnohé knihy Staré smlouvy jsou vlastně popisem Boží snahy naučit svůj lid žít správným způsobem.

V uvedeném textu si všimni, jak Mojžíš zdůrazňuje potřebu učit zákon budoucí generace. Mojžíš to popisuje jako dvoustupňový proces. Děti mají nejprve poslouchat zákon a pak se mají „učit se bát Hospodina“ (Dt 31,13).

Nejprve budou poslouchat a pak se budou učit bát se Boha. To znamená, že bázeň

není přirozeným důsledkem poznání zákona. Bát se Boha se musejí teprve naučit. Mojžíš naznačuje, že přechod od poznání k bázni je určitý proces, ne bezprostřední vztah příčiny a následku.

Co znamená „bát se Boha“? Lidé přece dostali příkaz: „Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.“ (Dt 6,5) Mohli bychom to přirovnat k tomu, když dítě miluje svého laskavého rodiče a zároveň ho respektuje a má k němu úctu. Milující rodič svému dítěti prokazuje lásku a péči i tím, že jasně formuluje své požadavky a bere je vážně. Pokud máme takového rodiče, pak pokud uděláme něco špatného, ponese následky svého provinění. Ano, Boha můžeme (a máme) milovat a zároveň se ho máme bát.

Nejsou to protichůdné pocity. Čím lépe Boha známe, tím více ho milujeme pro jeho dobrotu. A zároveň, čím lépe Boha známe, tím před ním máme větší respekt (bázeň), protože vidíme, jaký je svatý a spravedlivý, a jak hříšní a nespravedliví jsme my v porovnání s ním. Je to jen jeho milost – nezasloužená přízeň – že nás nezavrhl.

Aplikace

Jak rozumíš tomu, že Boha máme milovat a zároveň se ho bát? Opravdu se něco takového dá naučit? Neměla by láska či úcta být něčím přirozeným, k čemu bychom se neměli nutit?

ZÁKON – SVĚDEK PROTI VÁM

²⁴Když Mojžíš dokončil zápis slov tohoto zákona do knihy, ²⁵přikázal lévijcům nosícím schránu Hospodinovy smlouvy: ²⁶„Vezměte knihu tohoto zákona a uložte ji po straně schrány smlouvy Hospodina, vašeho Boha. Tam bude proti tobě svědkem.“ ²⁷Vždyť já znám tvou vzdorovitost a tvou tvrdou šíji: Hle, už dnes, kdy ještě mezi vámi žiji, vzdorujete Hospodinu; tím spíše po mé smrti!“ (Dt 31,24–27)

¹⁹Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby celý svět byl před Bohem usvědčen z viny. ²⁰Vždyť ze skutků zákona „nebude před ním nikdo ospravedlněn“, neboť ze zákona pochází poznání hříchu. ²¹Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, ²²Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu: ²³všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy. (Ř 3,19–23)

Osobní studium

Mojžíš ví, že brzy zemře, a dobře ví, co se stane po jeho odchodu. Ví, že po jeho smrti Izraelci překročí hranice zaslíbeného Kenaanu. Ví i to, že jakmile dosáhnou svůj dlouho očekávaný a vytoužený cíl, budou znovu zpupní a tvrdohlaví.

Přečti si Dt 31,14–27. Jaké přípravy dělá Mojžíš před svou smrtí? Jaké jsou jeho největší obavy a jak je řeší?

Mojžíšova řeč nám možná připomíná slova učitele, který se připravuje na to, že ho někdo brzy nahradí. Ví, že se žáci i v jeho přítomnosti nechovali dobře, a proto není daleko od pravdy, když předpokládá, že budou neposlušní i během jeho nepřítomnosti. Proto dává pokyn lévijcům, nosícím schránu Hospodinovy smlouvy, aby umístili knihu zákona „po straně schrány“, aby „byla

svědkem“. Mojžíš nepřenáší vyučovací plán na svého nástupce. Obrací jejich pozornost na „svědka“. Mojžíš mluví o knize zákona, jako kdyby to byla živá bytost a měla autoritu kárat lidi.

Přemýšlej o zákonu jako o „svědkovi“ proti nám. Jak rozumíš této myšlence ve světle Nového zákona? Jak nám v úvodních verších zákon připomíná, že potřebujeme milost?

Bůh přikazuje Mojžíšovi, aby napsal píseň, a říká mu její slova. Mojžíš ji pak musí naučit všechny Izraelce. Bůh chce: „aby byla tato píseň mým svědkem proti synům Izraele“ (Dt 31,19). Znovu vidíme, jak Bůh ožívuje své příkazy. Poselství zformované do písně se snadněji předává a šíří. A když je píseň svědkem, má schopnost dovést lidi k tomu, aby se na sebe upřímně podívali a pochopili, co jim vlastně chce říct.

Aplikace

Každý z nás se pravděpodobně snaží poslouchat Boží zákon, jak nejlépe je schopen to zvládnout. Jakým způsobem se tedy z Božího zákona stává „svědek proti“ nám? Neměl by být Boží dar spíše požehnáním „pro nás“? Co nás tento svědek učí o potřebě evangelia v našem životě?

ABY SE TI DAŘILO

⁷Jen buď rozhodný a velmi udatný, bedlivě plň vše, co je v zákoně, který ti přikázal Mojžíš, můj služebník. Neodchyluj se od něho napravo ani nalevo; tak budeš jednat prozíravě všude, kam půjdeš. ⁸Kniha tohoto zákona ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno. Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě. (Joz 1,7.8)

¹⁰Kdo by totiž zachoval celý zákon, a jen v jednom přikázání klopýtl, provinil se proti všem.

¹¹Vždyť ten, kdo řekl: „Nezcižolozíš,“ řekl také: „Nezabiješ.“ Jestliže nezcižolozíš, ale zabiješ, přestupuješ zákon. ¹²Mluvte a jednejte jako ti, kteří mají být souzeni zákonem svobody. (Jk 2,10–12)

Osobní studium

V celé Bibli se setkáváme s tím, jaké důsledky má poznání – a zachovávaní – Božího zákona.

Co řekl v úvodních verších Hospodin Jozuovi? Jak se tyto principy vztahují na nás dnes?

Před vstupem do Kenaanu řekl Bůh Jozuovi: „Jen buď rozhodný a velmi udatný, bedlivě plň vše, co je v zákoně, který ti přikázal Mojžíš, můj služebník. Neodchyluj se od něho napravo ani nalevo; tak budeš jednat prozíravě všude, kam půjdeš.“ (Joz 1,7)

Představa úspěchu jako vedlejšího produktu poslušnosti se nám může jevit v rozporu s tím, jak se chápe úspěch v dnešním světě. Mnozí jsou dnes přesvědčeni, že znakem úspěchu je inovace, kreativita a samostatnost. Chcete-li uspět v nějakém odvětví, často to vyžaduje mimořádný talent a odvahu riskovat.

V Božích očích však úspěch vyžaduje jiný seznam vlastností.

Přečti si Zj 12,17; Zj 14,12; Ř 1,5; Ř 16,26; Jk 2,10–12. Co nám tyto texty říkají o poslušnosti Božího zákona? Proč je důležité, abychom dodržovali Boží zákon, i když jeho dodržováním nejsme spaseni?

Starý zákon, Nový zákon, Stará smlouva, Nová smlouva – na tom nezáleží. Jako křesťané, kteří věří Bibli, jsme povoláni brát vážně a poslouchat Boží zákon. Hřích jako porušení zákona přináší bolest, utrpení a věčnou smrt. Kdo s tím nemá vlastní zkušenost nebo neviděl u druhých důsledky hříchu, tedy porušení Božího zákona? Starověký Izrael by prosperoval, kdyby poslouchal Boží zákon (ačkoli milost potřeboval stejně jako my). Ani dnes to není jinak. Proto součástí křesťanského vzdělávání a výchovy je zachovávaní Božího zákona. Zákon je důležitou součástí toho, co znamená žít vírou, důvěřovat Boží milosti.

Aplikace

Jaká je tvá osobní zkušenost s následky hříchu? Naučil ses něco, o co by ses rád podělil s ostatními, aby se třeba nedopustili stejných chyb? Lituješ v životě více toho, že jsi udělal něco špatně, nebo důsledků, které to přineslo?

KDYŽ DVA DĚLAJÍ TOTÉŽ...

²⁰Tak to učinil Chizkijáš v celém Judsku. Činil, co bylo dobré, správné a pravdivé před Hospodinem, jeho Bohem. ²¹Při celém díle, které začal pro službu v domě Božím a pro zákon a přikázání, dotazoval se svého Boha; činil je celým svým srdcem a dílo se mu dařilo. (2Pa 31,20.21)

²³Namáhal jsem se usilovněji, ve vězení jsem byl vícekrát, ran jsem užil do sytosti, smrti jsem často hleděl do tváře. ²⁴Od Židů jsem byl pětkrát odsouzen ke čtyřiceti ranám bez jedné, ²⁵tříkrát jsem byl trestán holí, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři.

²⁸A nadto ještě na mne denně doléhá starost o všechny církve. ²⁹Je někdo slabý, abych já nebyl slabý spolu s ním? Propadá někdo pokušení, abych já se tím netrápil? (2K 11,23–25.28.29)

Osobní studium

Respektování principů, které nám představuje Boží zákon, může člověku přinést do života mnoho užitku a požehnání. Důkazem toho jsou ti, jimž Bůh žehnal. Jozue svědomitě dbal na Boží přikázání a byl Izraelcům dobrým vůdcem. Bůh nejednou připomněl Izraelcům, že pokud se budou řídit podle jeho zákona, budou prosperovat.

Jaké jsou podle úvodního textu hlavní důvody toho, že se Chizkijášovi dobře dařilo?

Nezáleží na tom, jaké má člověk vzdělání, důležitá je poslušnost. Naše děti a mladí lidé však nejsou hloupí. Dříve nebo později si všimnou, že někteří lidé jsou věrní, laskaví a poslušní, a přesto je stihne nějaké neštěstí. Jak to vysvětlit?

Nedá se to vysvětlit. Neumíme to vysvětlit. Žijeme ve světě hříchu a zla, ve světě, v němž zuří velký spor. Nikdo z nás není vůči vlivům zla imunní.

Co o tomto problému hovoří následující texty? Jak jim rozumíš?

Mk 6,25–27; Jb 1. a 2. kapitola; 2K 11,23–29

Stává se, že i dobrým a věrným lidem, kteří dodržují Boží zákony, se nedaří. Alespoň ne v tom smyslu, jak to chápe svět. I to by mohla být část odpovědi na tuto složitou otázku. A jestliže se rozhodneme mluvit o významu zákona pro člověka, tato otázka se určitě objeví. Co myslíme pod pojmem „prosperita“? Co řekl žalmista? „Den v tvých nádvořích je lepší než tisíce jinde; raději chci stát před prahem domu svého Boha, než prodlévat v stanech svévolnosti.“ (Ž 84,11) Není pochyb, že podle měřítek světa i ti, kteří jsou věrní Bohu a poslušní jeho zákona, někdy neprosperují. Alespoň zatím.

Je tedy zřejmé, že když dva dělají totéž, nepřinese to vždy stejné výsledky. Žijeme totiž na zemi, kde stále ještě vládne hřích a zlo, které vše rozbíjí a ničí. Když dva lidé věrně dodržují Boží zákon, nemusí jim to oběma do života přinést to, co bychom z našeho pohledu mohli zhodnotit jako úspěch a požehnání. I když to není snadné k pochopení, měli bychom o tom otevřeně mluvit i s dětmi a mladými lidmi, abychom je připravili na realitu života na této zemi.

Aplikace

Přečti si Žd 11,13–16. Jak se ti daří uchovat si víru a věrně respektovat Boží přikázání i ve chvílích, kdy se ti vůbec nedaří, místo požehnání přicházejí nové problémy, a zdá se, že Bůh mlčí?

JEŽÍŠ, NÁŠ VZOR

²⁸Ježíš jim řekl: „Teprve až vyvšííte Syna člověka, poznáte, že já jsem to a že sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec.“ ²⁹Ten, který mě poslal, je se mnou; nenechal mě samotného, neboť stále dělám, co se líbí jemu.“ (J 8,28.29)

Osobní studium

Pokud se chceme něco naučit, pak nám často více než všechny poučky pomůže názorný příklad a ukáзка. Ježíš Kristus, Boží Syn, žil jako jediný člověk v dokonalé poslušnosti Otce a v dokonalé poslušnosti Božího zákona. Žil tak nejen proto, aby mohl být naším zástupcem, kterým se opravdu stal, ale i naším vzorem.

Přečti si verše L 2,51.52; Fp 2,8; Žd 5,8; J 8,28.29. Co říkají tyto texty o Kristově poslušnosti během celého jeho života?

Jan výstižně napsal: „Kdo říká, že v něm zůstává, musí žít tak, jak žil on.“ (1J 2,6) Jestliže se soustředíme na Kristův život a jeho pozemskou službu, snadno pochopíme, jakou radost působil Otcí svou poslušností. Kristus svým životem obhajoval Boží zákony a naplnil prorocství.

Mojžíš na Boží vyzvání zapsal zákon, aby byl svědkem pro izraelský národ. Podobně Kristus byl živým ztělesněním svědectví pro apoštoly, následovníky i pro všechny ostatní lidi. Nedostali jsme jen jakýsi soubor

pravidel, která máme zachovávat, ale máme také příklad Ježíše – člověka z masa a krve – který máme následovat.

Jaký lepší vzor poslušnosti můžeme ukázat mladým lidem než Krista?

„Víra, která tvrdí, že nemusíme Boha poslouchat, není pravá víra. Je to spíše postoj, který tvrdí něco, co není pravda. ‚Je to skutečně milost, že jste zachráněni. Sami k tomu nemůžete přidat nic, než že vírou přijmete, co Bůh pro vás učinil.‘ (Ef 2,8) ‚Víra, která se neprojevuje činy, je sama o sobě mrtvá a bezcenná.‘ (Jk 2,17)

Ježíš Kristus, dříve než přišel na tuto zemi, nechal o sobě napsat: ‚Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru.‘ (Ž 40,9) Předtím, než se po svém pobytu na zemi vrátil k Otcí, řekl: ‚Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.‘ (J 15,10) Bible nás také upozorňuje: ‚Podle toho víme, že jsme ho poznali, jestliže zachováváme jeho přikázání. Kdo říká, že v něm zůstává, musí žít tak, jak žil on.‘ (1J 2,3–6)“ (SC 61; CVP 62.63)

Aplikace

Co tě na Ježíšově životě nejvíc inspiruje? Co by ses od něj rád naučil? V čem bys mu chtěl být podobný? Co můžeš udělat pro to, abys lépe následoval Kristův příklad v každé oblasti svého života, a tak byl i lepším učitelem pro ostatní?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Láska, základ stvoření a vykoupení, je i základem správného vzdělávání. Jasně to vystihuje zákon, který nám Bůh dal jako průvodce životem. První velké přikázání zní: ‚Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí.‘ (L 10,27) Milovat toho, který je nekonečný a jediný vševědoucí, celou svou silou, myslí a srdcem znamená nejvyšší rozvoj všech našich schopností. V celé naší bytosti – v těle, myslí a duchu – se tak obnovuje Boží obraz.

Druhé přikázání je podobné prvnímu: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe.‘ (Mt 22,39) Zákon lásky nás tak vede k tomu, abychom své tělo, mysl i duši dali do služby Bohu a našim bližním. Tato služba, při které se stáváme požehnáním pro druhé, přináší největší požehnaní nám samotným. V pozadí opravdového rozvoje stojí vždy nesobeckost. Nesobecká služba napomáhá plnému rozvinutí našich schopností. Stále více se stáváme ‚účastnými božské přirozenosti‘ (2 Pt 1,4). Jsme připravováni pro nebe, protože nebe přijímáme do svých srdcí.“ (Ed 16; Vých 10.11)

Otázky k rozhovoru

1. Podobně jako starý Izrael, i my máme Boha milovat a zároveň se ho bát (Mt 22,37; Zj 14,7). Ve třídě mluvíte o tom, jak můžeme tyto dvě věci spojit. Hleďte odpověď na otázku: Proč tato dvě přikázání nejsou ve vzájemném rozporu?
2. Jaký je rozdíl mezi stanovením standardu a vytvořením pravidla? Je podle vás adventismus více o stanovení vysokých standardů v komunitě věřících, nebo o vytváření pravidel, která tuto komunitu sjednocují? Co říká Písmo o stanovení vysokých standardů pro sebe sama? Pro rodinu? Pro sbor, církve?
3. Jak dosáhnout správné rovnováhy mezi tím, že Boží zákon budeme poslouchat, a zároveň si budeme uvědomovat, že tato poslušnost nám nezajišťuje spasení?
4. Přečtěte si Žalm 119. Všimněte si, jak často se v něm zmiňují pojmy poslušnost, svoboda, zákony, pravidla a příkazy. Co nám chce autor žalmu říct o těchto tématech?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Biblický pohled na svět

Texty na tento týden

Př 15,3; Jb 12,7–10; Ef 6,12; Zj 20,5,6; J 1,1–14; Mk 12,29–31

Základní verš

„Oči Hospodinovy jsou na každém místě, pozorně sledují zlé i dobré.“ (Př 15,3)

Náš pohled na život a svět je přirozeně utvářen těmi, kteří nás v životě vychovávali a formovali – nejprve našimi rodiči, později školou a prostředím, ve kterém se pohybujeme. Ve světle toho, jak jsme byli naučeni vidět svět, pak vnímáme a hodnotíme věci, události či morální otázky.

Pokud jste vyrůstali v ateistické (či agnostické) rodině, kde se o křesťanství nemluvilo vůbec nebo jen negativně a odmítavě, zcela přirozeně budete takový pohled, který nepočítá s Bohem, považovat za samozřejmý a správný, aniž byste nad tím příliš uvažovali. S důvěrou (která je přirozená) přijmete to, jak svět chápali vaši rodiče, přátelé či učitelé, a touto optikou budete vnímat vše, co se kolem vás děje. Pokud jste naopak žili od malička v prostředí křesťanském, budete mít už od počátku svůj „filtr“, kterým vidíte svět nastavený jinak. Stejně věci, události a okolnosti budete vnímat odlišně, protože v tom všem budete vnímat Boží jednání a působení.

Ať chceme, nebo ne, všichni jsme formováni tím, v čem jsme vyrůstali. Toto prostředí určuje, jakým způsobem se díváme na svět kolem nás a jak mu rozumíme. Naše původní „nastavení“ však není neměnné. Jak člověk roste, dospívá a dozrívá, začíná si klást otázky, jestli je svět opravdu takový, jak mu byl představován od malička. A hledá, zda neexistuje i jiný úhel pohledu. Bez ohledu na to, jak jsme byli vychováni, máme v životě možnost svůj pohled změnit, pokud nám někdo nabídne lepší a smysluplnější variantu.

V lekci na tento týden budeme přemýšlet nad tím, jaký pohled na život a svět nám nabízí na stránkách Bible Bůh, náš nejlepší Učitel. Jak se projeví v našem praktickém životě i v tom, co předáme další generaci.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

JE VŮBEC NĚJAKÝ BŮH?

²Bloud si v srdci říká: „Bůh tu není.“ Všichni kazí a bezprávně kdeco zohavují, nikdo nic dobrého neudělá. ³Bůh na lidi pohlíží z nebe, chce vidět, má-li kdo rozum, dotazuje-li se po Boží vůli. (Ž 53,2,3)

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,16)

Osobní studium

Mezi základní a zásadní životní otázky patří ty, které se týkají toho, zda jsme na světě a ve vesmíru sami, nebo je tu někdo, kdo se o nás zajímá, řídí vesmír a určuje jeho běh. V principu existují dvě různé odpovědi, které zásadně ovlivní naše vnímání reality každodenního života, ale i hodnoty, které budeme v životě zastávat.

První říká, že vesmír – a vše, co je v něm, včetně nás – jen je. Nikdo ho nestvořil, nic ho neformovalo. Jednoduše je zde. Jak už před dva a půl tisíciletí řekl řecký filozof Demokritos (není to nová myšlenka), základním principem vesmíru jsou jen „atomy a prázdnota“. Neexistují žádní bohové, ani jeden, a ani nic božského. Existuje jen materiální, čistě přírodní realita, daná logickými zákonitostmi. Vše, co se kolem nás děje, pak na základě tohoto východiska hodnotíme pouze jako přirozené důsledky těchto zákonitostí, bez připuštění jakéhokoli „nadpřirozeného“ zásahu.

Druhý názor říká, že celý náš vesmír stvořila nějaká božská bytost (nebo bytosti). Z tohoto pohledu pak člověk vnímá svět „atomů a prázdnoty“, vesmír fungující na základě logických principů a zákonitostí,

ale ty neurčují úplně vše. Tato odpověď ukazuje realitu mnohem širší, hlubší a mnohovětrnější než klasický ateisticko-materialistický pohled.

Co říkají následující texty o zmíněných myšlenkách? Jaký pohled na život, jeho původ, fungování a zákonitosti nabízí Bible? Jaký dopad může mít uznání Boží existence a jeho zájmu o svět na praktický život lidí?

Ž 53,2,3

Př 15,3

J 3,16

Iz 45,21

L 1,26–35

Ústřední myšlenkou, kterou nás učí Bible, není jen existence Boha (v tu věří i satan), ale existence takového Boha, jakým ve skutečnosti je. Osobního Boha, který nás miluje a který s námi vstupuje do vztahu. Je to Bůh zázraků, který respektuje přírodní zákony, jejichž je tvůrcem, avšak není jimi omezen, a když chce, může je překročit (například při narození Ježíše z panny). Tento předpoklad je naprosto zásadní, protože má obrovský dopad na celý náš život.

Aplikace

Zkus si představit, co by se ve tvém životě změnilo, kdybys dospěl k závěru, že Bůh neexistuje – případně existuje, ale nezajímá se o život lidí na zemi. Jak by vypadal tvůj zítřejší den? Jednal bys stejně? Zastával bys stejně hodnoty? Vychovával bys své děti stejně?

BŮH – STVOŘITEL

¹Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. ²Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. (Gn 1,1.2)

¹Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. ³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. ⁴V něm byl život a život byl světlo lidí. (J 1,1–4)

Osobní studium

Další důležitá otázka, která má vliv na naše chápání světa a života v něm, se týká původu našeho života a vůbec všeho, co vidíme kolem sebe. Jak to vše vzniklo? A proč? Je vše jen důsledek přirozeného vývoje? Stojí za původem života Bůh? A pokud ano, vytvořil jej během šesti dnů rovnou v dokonalé podobě, nebo se pod jeho vedením dlouhá léta teprve vyvíjel? Odpovědi, ke kterým dospějeme, mají opět zásadní dopad na mnoho oblastí v našem životě.

Jak představuje původ života Bible? Co z toho plyne pro náš pohled na tento svět, na sebe i na druhý?

Gn 1,1.2

J 1,1–4

Ex 20,8–11

Zj 14,6.7

Jb 12,7–10

Bible s existencí Boha jednoduše počítá, nezdůvodňuje ji. Text Gn 1,1 nezačíná množstvím logických argumentů o Boží existenci (přestože jich můžeme najít mnoho).

Jednoduše s jeho existencí počítá (viz též Ex 3,13.14). Z tohoto výchozího bodu – Bůh je Stvořitel – se odvíjí celá Bible a všechny pravdy na jejích stránkách.

Nauka o stvoření je základem nejen křesťanské víry, ale také křesťanského pohledu na život. Vše, čemu jako křesťané věříme, stojí na učení o šestidenním stvoření. Bible nezačíná prohlášením o smíření, o zákonu, o kříži, o zmrtvýchvstání ani o druhém příchodu.

Ne, začíná prohlášením, že Bůh je Stvořitel. Žádná z ostatních nauk by nedávala smysl, kdyby Bůh nebyl naším Stvořitelem.

Z tohoto důvodu je pro křesťany tak významné učení o stvoření. Právě z něj totiž vychází celé naše pojetí základních životních témat, jako je existence smrti, otázka dobra a zla, hříchu a milosti, ekologie, Božího záměru s manželstvím a rodinou nebo význam sobotního dne. Těžko si umíme představit učení, které by bylo ve větším protikladu k Bibli a křesťanské víře obecně, než je evoluce. Proto myšlenka, že evoluci lze nějakým způsobem sladit s biblickým učením o stvoření, je ještě horší než ateistická evoluce. Nelze to totiž udělat, aniž by to nevyznělo jako výsměch Bible a křesťanské víry jako celku.

Aplikace

Bůh chce, abychom si každý týden v sobotu připomínali stvoření a Boha Stvořitele. Jaký význam to má pro tebe osobně? Ovlivňuje toto vědomí nějak tvůj život i v dalších šesti dnech?

POHLED „ZA OPONU“

¹⁰A tak, bratři, svou sílu hledejte u Pána, v jeho veliké moci. ¹¹Oblečte plnou Boží zbroj, abyste mohli odolat dáblovým svodům. ¹²Nevedeme svůj boj proti lidským nepřátelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla. (Ef 6,10–12)

²⁸Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí. ²⁹Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími. (Ř 8,28.29)

Osobní studium

Jak jsme řekli v úvodu, nikdo z nás se nedívá na svět z neutrální pozice. Když se například ateista podívá na duhu na obloze, vidí jen oku lahodící přírodní jev. Naopak člověk, který se podívá na duhu z biblického pohledu na svět, nevidí pouze přírodní jev, vzájemné působení vody a světla, ale také opětovné potvrzení Božího zaslíbení, že svět už nikdy nebude zničen vodou (Gn 9,13–16).

Biblický pohled nám tak dává jedinečnou příležitost nahlédnout „za oponu“ a naučit se „v Boží škole“ něco o souvislostech, které by nám jinak zůstaly utajeny. Vidíme stejný svět jako ostatní, ale díky tomu, co se dozvídáme od velkého Učitele, můžeme začít hlouběji chápat, co a proč se kolem nás děje. Ani mocenské boje a historické události, o nichž se učíme v hodinách dějepisu, pak nevnímáme jen jako souboj politiků a mocných, ale interpretujeme je ve světle poznání, že jsme jako obyvatelé země zataženi do velkého sporu mezi zlem a dobrem, mezi

satanem a Bohem. A to mění i náš přístup k nim.

Jaké pravdy nacházíš v uvedených textech? Jak ti pomáhají lépe pochopit realitu, v níž žijeme?

Ef 6,10–12

Mk 13,7

Ř 5,8

Ř 8,28.29

Kaz 9,5

Zj 20,5.6

Bible je tedy určitým „filtrem“, přes nějž se máme dívat na svět a pokoušet se ho chápat navzdory jeho komplikovanosti i mnohým skličujícím skutečnostem. Písmo, zjevené Boží slovo, je šablona, která nám pomáhá lépe pochopit realitu, ve které žijeme, jejíž jsme součástí a která nás často mate a znejistuje. Vysvětluje nám množství věcí o světě, které bychom jinak neznali ani jim nerozuměli.

Aplikace

Co z toho, co jsi mohl z Bible poznat a pochopit, ti v životě pomáhá lépe se orientovat ve složitém světě, ve kterém všichni žijeme? Poděl se o to i s ostatními.

POTŘEBA VYKUPITELE

⁵To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. ⁶Od Boha byl poslán člověk, jménem Jan. ⁷Ten přišel proto, aby vydal svědectví o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. ⁸Jan sám nebyl tím světlem, ale přišel, aby o tom světle vydal svědectví. ⁹Bylo tu pravé světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa. ¹⁰Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. ¹¹Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. ¹²Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. ¹³Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha. ¹⁴A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. (J 1,5–14)

Osobní studium

I když je učení o stvoření pro naši víru velmi důležité, v Novém zákoně se samostatně nevyskytuje. Často je spojeno s učením o vykoupení, tedy o záchraně hříšníků. Mohli bychom říct, že je s ním neoddělitelně spjata. To proto, že ve světě hříchu a smrti samotné stvoření nestačí. Žijeme, zápasíme, trpíme (jako všichni) – a potom? Co přijde potom? Zemřeme. V konečném důsledku skončíme podobně jako mrtvá těla zvířat, která nacházíme sražená na kraji silnice.

Záleží na tom? Je to důležité?

Uvažuj o textu J 1,1–14. Co tyto verše říkají o původu, podstatě a díle Ježíše Krista?

Mnozí z nás se ve škole učili, že se lidstvo procesem vývoje dostává stále výše a výše. Více toho víme, lépe věcem rozumíme, umíme řešit problémy, se kterými si lidé dříve nevěděli rady. Díky tomu bychom snadno mohli dojít k přesvědčení, že Spasitele potřebovali ti, kteří toho moc neznali a nevěděli si rady s mnoha věcmi. V „Boží škole“ se však učíme jinému pohledu na nás jako lid-

stvo. Navzdory vzrůstajícímu poznání jsme hříšníci, jejichž morální schopnosti kvůli „nákaze“ hříchu degenerují, a my se stále hlouběji propadáme do bahna hříchu. Právě proto potřebujeme Zachránce, protože sami se z této situace nedostaneme.

Znát učení o potřebě vykoupení je proto nezbytné pro správný pohled na svět. Ježíš Kristus, jeho ukřížování a vzkříšení je středem všeho, čemu věříme.

Připomeňme si také poselství prvního anděla: „Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“ (Zj 14,6.7) Všimněme si, že „věčné evangelium“ je přímo spojeno s Bohem jako Stvořitelem. A když si uvědomíme, že Bůh, který nás stvořil, je tentýž Bůh, který v lidském těle vzal trest za náš hřích na sebe – není divu, že jsme vyzýváni uctívat ho. Jak jinak bychom mohli odpovědět, když si uvědomíme, jaký je náš Bůh?

Aplikace

Jaký vliv má na tvůj život vědomí, že jsi slabý hříšník, který potřebuje pomoc? Přemýšlej o slovech vyjádřených v 1. kapitole Janova evangelia, která říkají, že ten, který vše stvořil (J 1,3), je zároveň tím, kdo za nás zemřel na kříži. Proč by mělo být jeho uctívání naší přirozenou reakcí?

JAK ROZLIŠIT DOBRO A ZLO

²⁹Ježíš odpověděl: „První je toto: ‚Slyš, Izraeli, Hospodin, Bůh náš, jest jediný pán; ³⁰miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly!‘ ³¹Druhé je toto: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe!‘ Většího přikázání nad tato dvě není.“ (Mk 12,29–31)

Osobní studium

Ve zdravé rodině považují rodiče za svůj úkol předat dětem důležité životní hodnoty a naučit je rozpoznávat, co je dobré, a co špatné. Ale podle jakých kritérií to mají dělat? Kdo určí, jak rozlišit dobro a zlo? Stačí nám na to nějaký přirozený cit? Nebo je tu nějaká vyšší autorita, od které se to můžeme naučit?

Před lety Francie řešila otázku trestu smrti. Má být zrušen? Ti, kteří obhajovali jeho zrušení, kontaktovali známého francouzského spisovatele a filozofa Michela Foucaulta. Požádali ho, aby jejich jménem napsal pojednání. Tento pán však neobhajoval pouze zrušení trestu smrti, ale zrušení celého vězeňství a propuštění všech vězňů. Proč? Protože podle Michela Foucaulta jsou všechny morální systémy pouze lidské výtvořky a názory, jež zavedli ti, kteří jsou u moci, aby ovládali masy. Proto podle něj tyto morální kodexy nemají skutečnou legitimitu.

Jeho extrémní stanovisko je však logickým důsledkem problému, který ve skutečnosti není nový. Musel ho řešit už Mojžíš ve starověkém Izraeli před tisíci lety: „Nebudete už dělat to, co zde děláme dnes, co každý sám pokládá za správné.“ (Dt 12,8; viz též Sd 17,6; Př 12,15) Bůh tehdy jasně vstoupil do dění, aby on byl tím největším Učitelem,

morální autoritou, která by dokázala lidem jasně pojmenovat, co je správné, a co ne. Bez tohoto „zjeveného poznání“ by každý pokus o stanovení morálních kritérií byl jen subjektivním lidským pohledem, který není pro ostatní závazný.

Co nás tyto texty učí o zdroji morálních kritérií pro náš život?

Dt 6,5

Mk 12,29–31

Zj 14,12

Pokud bychom se měli řídit pouze podle toho, co považujeme za správné, byl by to problém.

My sami nejsme dostatečně spravedliví, svatí ani objektivní, abychom zvládli rozeznat, co je morální a správné. Jak potom můžeme vědět, co máme dělat? Odpovídi je, že Pán, který nás stvořil, nám dal i morální zákon, podle kterého máme žít. Možná to my nepovažujeme za správné, ale Bůh ano.

Pokud se Bůh a vykoupení, které nám nabízí, stane centrem našeho křesťanského pohledu na svět, pak bude přirozené, že přijmeme i jeho pohled na dobro a zlo, jak je vyjádřeno v Desateru. Jeho respektování nás sice nemůže zachránit, ale učí nás dívat se na svět očima našeho Boha, k jehož obrazu jsme byli stvořeni.

Aplikace

Jak můžeme i druhým představit Boží morální zákon tak, aby nebyl vnímán jako omezování a komplikace života, ale aby naopak inspiroval a probouzel v lidech touhu podobat se více našemu Pánu?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Pravým smyslem výchovy je obnovit v člověku Boží obraz.“ (PP 595; NUD 291) Samotné formální vzdělání, byť by nám přineslo mnoho informací, není pro život dostatečné. Lidé mohou být vzdělání, dokonce i vysoce vzdělání v mnoha oborech, ale mohou zastávat názory a postoje, které jsou v zásadním rozporu s principy uvedenými v Bibli. Pokud ale přijmeme pohled, který nám nabízí náš Spasitel, ovlivní to naše chápání všech oblastí života.

Otázky k rozhovoru

1. Lekce tohoto týdne se zaměřila na některá klíčová témata, která mohou zásadně ovlivnit náš pohled na život: existence Boha, stvoření, Bible, plán vykoupení a Boží zákon. Jaké další důležité body byste k tomu ještě přidali?
2. Jeden myslitel v 18. století napsal: „Svědomí! Svědomí! Božský to instinkt, spolehlivý vůdce ignorantské a omezené, ačkolí inteligentní a svobodné bytosti – neomylný soudce dobra a zla, který formuje člověka v Boží podobu.“ Je tento názor správný, nebo nesprávný? Je pro vás vaše svědomí spolehlivým životním průvodcem?
3. Podívejme se znovu na citát Ellen G. Whiteové: „Pravým smyslem výchovy je obnovit v člověku Boží obraz.“ Jak tomu rozumíš?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

5

Ježíš jako největší Učitel

Texty na tento týden

Žd 1,1-4; 2K 4,1-6; J 1,14,18; 14,1-14; Fp 2,1-11; 2K 5,16-21

Základní verš

„Neboť Bůh, který řekl ‚ze tmy ať zazáří světlo‘, osvětlil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.“ (2K 4,6)

Billy Graham vzpomínal, jak jednou v doprovodu generála navštívil vojáky v polní nemocnici. Jeden mladý voják „byl tak těžce zraněný, že musel ležet dolů tváří připevněnou popruhy ke kovové konstrukci“. Lékař zašeptal Grahamovi: „Pochybují, že ještě někdy bude chodit.“ Voják poprosil generála: „Pane, bojoval jsem za vás, ale nikdy jsem vás neviděl. Mohl bych vidět vaši tvář?“ Generál si lehl na zem pod kovovou konstrukci, aby si tváří v tvář popovídal s vojákem. Graham je pozoroval a všiml si, jak slza z vojákovy oka padla generálovi na tvář.

V době, kdy se Ježíš narodil, potřebovalo polámané, zmrzačené, krvácející lidstvo prožít uzdravující Boží pohled. Jako kdyby lidé prosili: „Ó Bože, mohli bychom vidět tvou tvář?“ Když Otec poslal svého Syna na tuto planetu, poslal jim toho největšího Učitele. Jeho posláním bylo ukázat lidem Otcovu tvář. Od té doby máme úžasnou přednost hledět na světlo „Boží slávy ve tváři Ježíše Krista“ (2K 4,6; B21).

Když pozorujeme největšího Učitele, který sestoupil na tuto zem, co důležitého se od něj můžeme naučit?

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ODLESK BOŽÍ SLÁVY

¹Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; ²v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky. ³On, odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty, nese všecko svým mocným slovem. Když dokonal očistění od hříchů, usedl po pravici Božího majestátu na výsostech ⁴a stal se o to vznešenějším než andělé, oč je převyšuje jménem, které mu bylo dáno. (Žd 1,1–4)

Osobní studium

Jaké důležité myšlenky o Ježíši uvádí apoštol v úvodních verších listu Židům?

Novozákonní autoři opakovaně zdůrazňují významnou myšlenku: Ježíš přišel na zem, aby lidem ukázal Otce. Dříve se jim Bůh zčásti zjevoval prostřednictvím proroků; v Ježíši lidé dostali konečné a dokonalé zjevení Boha.

Ježíš, narozený jako člověk, byl odleskem Boží slávy (Žd 1,3). Jako hříšní lidé nesneseme pohled na Boží slávu v její plnosti. Ježíš jako vtělený Syn tuto slávu odrážel. Byla zahalena Kristovou lidskou přirozeností, aby se na něj lidé mohli dívat a vidět Boží charakter.

Ježíš byl samozřejmě také „výraz Boží podstaty“ (Žd 1,3). Použitý řecký výraz se někdy užívá pro otisk, který zůstane po pečeti ve vosku nebo pro obraz vyražený na minci.

Pokud chceme znát Otce, musíme pozorně poslouchat, co o něm říká největší Učitel. Musíme ho také pozorovat. Když hledíme na Syna, vidíme v něm Otce.

Porovnej Žd 1,1–4 s 2K 4,1–6. Čím je podle 2K 4,1–6 Ježíš a co se od něj učíme?

Když chtěl Pavel se svými spolupracovníky učit druhé o Bohu, snažili se napodobovat Ježíše. Jako „Boží obraz“ (2K 4,4) nám Ježíš přinesl poznání Boha Otce. Pavel se vyhýbá podvodům a překrucování Božího slova; místo toho jasně vysvětluje pravdu (2K 4,2).

Bůh použil při stvoření světlo, aby zahnal tmu. Podobně nám dal svého Syna Ježíše Krista, aby zahnal nepravdivé názory a ukázal nám pravdu o sobě. Nejlépe poznáme Boha, pokud se díváme do Ježíšovy tváře (2K 4,6).

Aplikace

Ježíš věrně představoval Otce. I my to máme dělat. Jsme vyzváni, abychom „následovali Božího příkladu jako milované děti“ (Ef 5,1). Co to znamená? Co se můžeme naučit od Ježíše o tom, jak to máme dělat?

ZJEVIL NÁM OTCE

¹„Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. ²V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. ³A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. ⁴A cestu, kam jdu, znáte.“ ⁵Řekne mu Tomáš: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?“ ⁶Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. ⁷Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.“ ⁸Filip mu řekl: „Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!“ ⁹Ježíš mu odpověděl: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? ¹⁰Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. ¹¹Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky!“ (J 14,1–11)

Osobní studium

V prologu k evangeliu podle Jana (J 1,1–18) mluví apoštol o Ježíši jako o věčném „Slovu“. Janova prohlášení o Ježíši nejsou nesmělá a skromná. Svým rozsahem jsou odvážná a týkají se celého vesmíru. Ježíš existoval dříve, než vznikl tento svět – vlastně od věčnosti. „Všechno povstalo skrze něj“ (J 1,3). Ježíš je „světlem lidí“ (J 1,4) a jako Slovo, které přišlo na svět, „osvětluje každého člověka“ (J 1,9).

Pročti si pozorně 14. kapitolu ev. Janova. Proč se, podle Jana, stal Ježíš člověkem? Jaké světlo jako Slovo přinesl? Jak rozumíš jeho vyjádření: „Kdo vidí mne, vidí Otce“?

„Do největší tmy na zemi zazářilo světlo. [...] Lidstvu zbývala jediná naděje – že do prostředí chaosu a zhouby přijde nový prvek – někdo, kdo lidstvu přinese sílu nového života a obnoví poznání Boha. A právě proto přišel na svět Ježíš Kristus. Přišel odstranit falešné učení, kterým lidé nesprávně představovali Boha, přestože se chlubili, že ho znají. Přišel objasnit podstatu Božího zákona a svým vlastním charakterem ukázat krásu svatosti.“ (Ed 74–76; Vých 45–47)

Vše, co Ježíš ve svém životě na zemi dělal, mělo jediný cíl: „zjevení Boha, které mělo znovu povznést lidstvo“ (Ed 82; Vých 50).

Aplikace

Co jsi díky Ježíši pochopil o tom, jaký je nebeský Otec? Co se ti na tomto obraze Boha nejvíc líbí? V čem tě to inspiruje?

LASKAVÝ UČITEL

⁵Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: ⁶Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, ⁷nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka ⁸se ponižil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. ⁹Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, ¹⁰aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – ¹¹a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán. (Fp 2,5–11)

Osobní studium

Co leželo Pavlovi na srdci, když psal list věřícím do Filip? Jak jeho slovům rozumíš?

Fp 2,1–11

Fp 4,2.3

Text Fp 2,1–11 je jeden z nehlubších textů v celé Bibli. Mluví o Kristu, o jeho božství, vtělení, lidské přirozenosti a o jeho smrti na kříži. Popisuje Ježíšovu dlouhou a těžkou cestu směrem dolů – z nebe až na Golgotu (Fp 2,5–8). Mluví také o tom, jak ho Otec nade všechno vyvýšil, aby se mu každý poklonil (Fp 2,9–11). Těchto několik veršů obsahuje „celý balíček“ úžasné pravdy.

Pavel doufá, že věřící ve Filipech se budou učit od Ježíše. Vždyť Ježíš se stal člověkem – vzal na sebe podobu služebníka, „stal se jedním z lidí“ (Fp 2,7) – a dokonce podstoupil smrt na kříži. O co víc bychom měli

i my žít sebeobětavě, vycházet si navzájem vstříc a podřizovat se jedni druhým...

Pavel nám připomíná, že se od Ježíše jako největšího Učitele můžeme hodně naučit. Máme se učit z toho, co během své pozemské služby řekl. Máme se učit ze zázraků, které vykonal, a z toho, jak se choval k lidem kolem sebe – nejen k bohatým a vysoce postaveným, ale především k chudým, slabým a odstrkovaným. Jeho laskavost může být vzorem našeho chování k druhým lidem. Měnit nás bude i to, když budeme přemýšlet o jeho ochotě vyměnit slávu nebe za jesle ve chlévě. Je to pro nás velká lekce!

V protikladu k tomu nás svět často vyzývá, abychom se vyvyšovali a chlubili svými úspěchy. Jesle v Betlémě, kříž na Golgotě a největší Učitel nás však chtějí naučit něco jiného. Boží velké dílo spásy nebylo provedeno vyvyšováním se, ale pokorou před Bohem a ochotou sloužit.

Aplikace

V jaké situaci bys mohl svou pokorou ukazovat druhým na Krista? Možná dokonce i dnes?

NEJVĚTŠÍ UČITEL A SMÍŘENÍ

¹⁶A tak od nynějška už nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek. Ačkoli jsme dříve viděli Krista po lidsku, nyní ho už takto neznáme. ¹⁷Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pomínulo, hle, je tu nové! ¹⁸To všecko je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření. ¹⁹Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření. ²⁰Jsme tedy posly Kristovými, Bůh vám domlouvá našimi ústy; na místě Kristově vás prosíme: dejte se smířit s Bohem! ²¹Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti. (2K 5,16–21)

Osobní studium

Lidské vztahy se příliš často rozpadají. Jeden druhému se odcizujeme. Člověku, který byl kdysi naším blízkým přítelem, postupně přestaneme důvěřovat. I narušený vztah se však dá napravit, a když se to podaří, prožíváme zázrak smíření. V životě člověka bývá jen málo hezčích zkušeností. „Boží škola“, do které nás Ježíš zve, proto není zaměřena jen na informace a „poznávání pravdy“, ale především na budování a obnovu našich vztahů – a to jak s naším Bohem, tak i s našimi bližními.

Soustřeď se na úvodní verše. Proč je smíření jádrem Kristova vtělení a jeho poslání jako Učitele?

Jsme šťastní, když se nám podaří obnovit dobré vztahy s druhými lidmi. Oč větší štěstí nás však naplní, když se smíříme s Bohem! V 2K 5,16–21 Pavel jasně říká, kdo je původcem smíření – Bůh Otec iniciuje obnovu našeho přerušného vztahu s ním. Toto dílo smíření dělá „skrze Krista“ (2K 5,18). „Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou.“ (2K 5,19)

Nemůžeme však být jen konzumenty radosti smíření. Musíme se učit od největ-

šího Učitele. Svým vtělením se Ježíš aktivně podílel na díle smíření. I my jsme pozváni, abychom se zapojili do tohoto úsilí. Bůh nás prostřednictvím Krista smířil se sebou. Nyní jsme spolu s Pavlem pověřeni, „abychom sloužili tomuto smíření“ (2K 5,18).

Text Ko 1,15–20 patří mezi další významné novozákonné texty o Kristově vtělení. První polovina, často považovaná za hymnus, hovoří o Kristově roli při stvoření (Ko 1,15–17), druhá polovina se zaměřuje na Kristovu roli v díle vykoupení (Ko 1,18–20). Prostřednictvím Krista jako Stvořitele a Vykupitele Bůh smířuje všechno se sebou. Dílo smíření, které Bůh koná Kristovým prostřednictvím, má kosmický dosah. Ovlivňuje „všechno, co jest, jak na zemi, tak v nebesích – protože smíření přinesla jeho obět na kříži“ (Ko 1,20).

I když se nikdo nemůže vyrovnat největšímu Učiteli, jsme pozváni „abychom sloužili tomuto smíření“ (2K 5,18) podle svých možností a schopností. Možná právě to měl na mysli Ježíš, když se modlil: „Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa“ (J 17,18).

Aplikace

Jak můžeš spolupracovat s Bohem v jeho díle smíření? Znáš někoho, komu bys mohl pomoci se s někým smířit?

OSOBNÍ SETKÁNÍ S UČITELEM

⁹A v té krajině byli pastýři pod širým nebem a v noci se střídali v hlídkách u svého stáda. ⁹Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich. Zmocnila se jich veliká bázeň.

¹⁰Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechny lid. ¹¹Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. ¹²Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí.“ ¹³A hned tu bylo s andělem množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: ¹⁴„Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení.“ ¹⁵Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: „Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“ (L 2,8–15)

Osobní studium

Zkuste se na malou chvíli ve svých představách přenést o více než 2000 let zpět, do doby, kdy se lidé mohli podívat do tváře svého Spasitele. Skupina obyčejných pastýřů pase za malým městem stádo ovcí a na jednou vidí něco úžasného. Ukážou se jim andělé, kteří jim zvěstují nečekanou, ale radostnou zprávu, která zatřese světem. Motivováni tímto zjevením se rozhodli vyhledat dítě, o kterém andělé mluvili.

Přečti si L 2,8–20. Představ si, že přijdeš s pastýři do Betléma a díváš se do jeslí. Co bys viděl? Co bys mohl pochopit o Bohu, jeho povaze, plánu záchrany a vztahu k nám při pohledu na malé dítě, které se narodilo do chudé rodiny?

Reakce Josefa, Marie a pastýřů na narození Ježíše nás může překvapit. Skromné podmínky Ježíšova narození totiž nenaznačují

ničím mimořádným, že v osobě tohoto dítěte se Bůh stal člověkem. Ale díky viděním, snům a andělům tito lidé pochopili více než jen to, že se narodilo malé dítě – Ježíš. Pastýři zvěstují ostatním, že toto dítě je „Spasitel, Kristus Pán“ (L 2,11; srov. L 2,17).

Největší Učitel byl hoden úcty dříve, než vyslovil své první podobenství, pronesl první kázání nebo učinil svůj první zázrak. Je hoden naší úcty již jen pro to, kým je – Bohem s námi. Abychom naplno docenili Ježíšovu pozdější službu, musíme se připojit k jeho prvním učedníkům a mudrcům a spolu s nimi se poklonit největšímu Učiteli. Ten, u kterého obdivujeme způsob vyučování, je víc než jen moudrý vychovatel. Je to Bůh, který sestoupil a bydlel mezi lidmi.

Jsme proto i dnes zváni, abychom spolu s mudrci, pastýři a anděly uctívali Krista, novorozeného Krále, a v malém děťátku Ježíši viděli samotného Boha.

Aplikace

Zamysli se nad tím, co znamená Ježíšovo vtělení v souvislosti s Božím charakterem. Stvořitel celého vesmíru, který je tak velký, že ho nedokážeme pochopit – tento Bůh se „ponížil“, stal se člověkem a pak zemřel na kříži, přičemž vzal na sebe trest za naše hříchy. Co s tebou dělá toto vědomí?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„V největším Učiteli, který byl poslán z nebe, se soustřeďují všechny principy správné výchovy a vzdělávání. Dnešní dílo Spasitele je stejné jako to, které zde na zemi započal před dvěma tisíciletími. Sám o sobě řekl: ‚Já jsem první i poslední, ten živý‘. ‚Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec.‘ (Zj 1,17.18; 21,6) Máme-li takového učitele, máme-li přednost Boží výchovy, bylo by nerozumné hledat jinou výchovu, objevovat moudrost jinde než u Zdroje moudrosti, usilovat o poznání pravdy, ale odmítat Pravdu, hledat osvětlení mimo Světlo, život mimo Zdroj života, odvrátit se od Pramene živé vody a kopat si ‚cisterny rozpukané, jež vodu neudrží‘. (Jr 2,13) Stále nás zve: ‚Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pij! Kdo věří ve mne, proud živé vody poplyne z jeho nitra, jak praví Písmo. ‚Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.‘ (J 7,37.38; 4,14)“ (Ed 83; Vých 51)

„Nejlepší přípravou pro tvou práci jsou slova, život a metody toho nejlepšího Učitele. Uvažuj o něm, protože právě on je tvůj ideální vzor. Dívej se na něj a zůstávej v jeho blízkosti, dokud neosloví tvé srdce a tvůj život. ‚Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu.‘ (2K 3,18)

A právě v tom je tajemství vlivu na tvé žáky. Představuj svým životem Ježíše Krista!“ (Ed 282; Vých 165)

Otázky k rozhovoru

1. Jaké hodnoty našeho Mistra mohou dnes inspirovat ty, kteří mají zodpovědnost za výchovu další generace (rodiče, učitelé, vedoucí různých skupin)?
2. Před křesťanskými rodiči a učiteli je postaven vysoký standard – odrážet Boží charakter, jak ho zjevil vtělený Ježíš. Jsme toho vůbec schopni? Co tedy od nás Bůh čeká?
3. Diskutujte ve třídě o poslední otázce v části na čtvrtek. Co nás Ježíšovo narození, život a smrt učí o Božím charakteru?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

6

Škola milosti a nové naděje

Texty na tento týden

Gn 3,1–11; Ř 5,11–19; Gn 28,10–17; J 1,1–14; Mt 15,21–28; Mk 10,46–52

Základní verš

„Ježíš mu řekl: ‚Jdi, tvá víra tě zachránila.‘ Hned prohlédl a šel tou cestou za ním.“ (Mk 10,52)

Každý z nás udělal v životě něco, za co se styděl a co ho trápilo. Možná nás polil pot při představě, že by se o tom měl někdo dozvědět. Známe to všichni.

Představ si, jak se asi museli cítit Adam a Eva poté, co snědli ovoce ze zakázaného stromu. Nebo Jákob, když oklamal otce a musel uprchnout před bratrovým hněvem. Jak asi v noci spával? A co žena, kterou přistihli přímo „při činu“ (J 8,4)? I David znal tyto pocity. V Žalmu 32. čteme jeho velmi dojemné vyznání. Vyjadřuje v něm, jak se cítí.

To je jeden z důvodů, proč je evangelium univerzální a proč Kristus zemřel za každého člověka. Jako lidé jsme velmi rozdílní, ale jedna věc nás všechny spojuje: naše hříšnost a potřeba odpuštění. Spojit život s Bohem znamená vstoupit do velké školy, ve které se učíme milost a novou šanci nejen přijímat, ale také ji druhým dávat.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ADAM A EVA – SELHÁNÍ A NOVÁ MILOST

¹Nejzchytřejší ze vsí polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ ²Žena hadovi odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. ³Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.“ ⁴Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. ⁵Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojedíte, otevrou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ ⁶Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. ⁷Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou naří. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi. ⁸Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromů v zahradě. ⁹Hospodin Bůh zavola na člověka: „Kde jsi?“ ¹⁰On odpověděl: „Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“ (Gn 3,1–10)

¹⁴Smrt však vládla od Adama až po Mojžíše i nad těmi, kdo hřešili jiným způsobem než Adam. On je protějšek toho, který měl přijít. ¹⁵S milostí tomu však není tak jako s proviněním. Proviněním toho jediného, totiž Adama, mnozí propadli smrti; oč spíše zahrnula mnohé Boží milost, milost darovaná v jediném člověku, Ježíši Kristu. (Ř 5,14,15)

Osobní studium

Přečti si úvodní verše Gn 3,1–10. Co ti tento příběh říká o podstatě hříchu a o nás lidech? Co z něj můžeš poznat o Bohu?

Strom v zahradě Eden nebyl kouzelný, ani jeho ovoce nebylo „otrávené“. Rozhodnutí jíst z něj bylo ale vyjádřením toho, že člověk odmítá Boha jako vůdce života, a bylo obrazným vyjádřením postoje: „Já sám jsem měřítkem svého života. Sám jsem si Bohem. Já mám autoritu nad Božím slovem.“

Když se hadovi podařilo docílit, že se Adam a Eva rozhodli žít nezávisle na Bohu, a proto snědli ovoce ze zakázaného stromu, jejich život nabral špatný kurz. Ve chvíli, kdy k nim přicházel Bůh, se rozhodli schovat „uprostřed stromů zahrady“ (Gn 3,8; B21).

Je zvláštní, že se Bůh zeptal Adama: „Kde jsi?“ Bůh přece určitě věděl, kde Adam je.

Možná mu tuto otázku položil právě proto, aby pomohl Adamovi a Evě uvědomit si, co dělají – že se skrývají. I to byl důsledek jejich hříchu. Bůh jim chtěl pomoci uvědomit si smutné důsledky jejich špatného rozhodnutí.

Uvažuj o textu Ř 5,11–19. Pavel často dává do souvislosti to, co udělal Adam v Edenu, s tím, co udělal Ježíš na kříži. Jak Ježíš napravil to, co Adam pokazil?

Mohli bychom říct, že plán spasení je Boží odpovědí na to, jak se rozhodli Adam a Eva. Skryli se před Bohem, protože se styděli a cítili se vinni. Bůh je přišel zachránit. Svým způsobem jsme učinili totéž a Ježíš přišel, aby zachránil i nás. Proto je otázka „Kde jsi?“ určena také nám. Kam ses schoval ty ve svém hříchu a vině? Kde se nacházíš ve vztahu k Ježíši? Co Ježíš udělal, aby tě našel a vysvobodil?

Aplikace

Jak bys odpověděl Bohu na otázku: „Kde jsi?“ Proč máme tendenci skrývat se před Bohem? Co nám může pomoci, abychom se znovu vrátili k Ježíši, který má řešení našeho hříchu?

JÁKOB – NOVÝ ZAČÁTEK PRO PODVODNÍKA

¹⁰Jákob vyšel z Beer-šeby a šel do Cháranu. ¹¹Dorazil na jedno místo a přenocoval tam, neboť slunce již zapadlo. Vzal jeden z kamenů, které na tom místě byly, postavil jej v hlavách a na tom místě ulehl. ¹²Měl sen: Hle, na zemi stojí žebřík, jehož vrchol dosahuje k nebesům, a po něm vystupují a sestupují poslové Boží. ¹³Nad ním stojí Hospodin a praví: „Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému potomstvu. ¹⁴Tvého potomstva bude jako prachu země. Rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. V tobě a ve tvém potomku dojdou požehnání všechny čeledi země. ¹⁵Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil.“ ¹⁶Tu procítl Jákob ze spánku a zvolal: „Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!“ ¹⁷Bál se a řekl: „Jakou bázeň vzbuzuje toto místo! Není to nic jiného než dům Boží, je to brána nebeská.“ (Gn 28,10–17)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním příběhu. Co vše v Jákobově životě předcházelo tomuto zvláštnímu setkání s Bohem? Co nás to učí o Boží milosti pro ty, kteří jsou na útěku před svými hříchy?

Za asistence matky se Jákob dopustil ošklivého podvodu vůči zbytku své rodiny. Teď za to pyká. Musí uprchnout z domu, protože mu vyhrožuje vlastní bratr. Stává se uprchlíkem. Má namířeno do Cháranu, kde bydlí jeho strýc. Vše je nejisté a děsivé.

Jednoho dne Jákob putuje až do soumraku. Když nastane tma, ocitne se v pusté krajině. Střechem nad hlavou mu je obloha, jako polštář mu slouží kámen. Usne a po chvíli se mu zdá sen. Vidí žebřík, který stojí na zemi a sahá až do nebe; po něm vystupují a sestupují andělé. Potom slyší hlas, který říká: „Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův.“ Hlas opakuje sliby, které zná Jákob z rodinné tradice. Bude mít velké potomstvo a bude požehnaním pro všechny rody země. „Hle, já jsem s te-

bou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš, a zase tě přivedu do této země. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil.“ (Gn 28,15)

Ellen G. Whiteová popsala podobnou zkušenost apoštola Pavla o mnoho let později: „Stejně jako kdysi ve svém vidění Jákob uviděl i tento muž víry žebřík symbolizující Krista, který spojil zemi s nebem, smrtelného člověka s věčným Bohem. Když si vzpomněl, jak se již patriarchové a proroci spoléhali na toho, který je také jeho oporou a útěchou a pro něhož nyní hodlá položit svůj život, jeho víra se upevnila.“ (AA 512; PNL 295)

Když se Jákob probudil, řekl: „Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!“ (Gn 28,16) Jákob zde prožil něco úžasného, pojmenoval toto místo a nikdy na něj nezapomněl. Slíbil Bohu věrnost do konce života.

V průběhu let musel projít Jákob tvrdou „školou života“. Ve skutečnosti to byla ale Boží škola, ve které se měl naučit nejen poznat sám sebe a svou slabost, ale především Boží nezměrnou milost, která měla proměnit jeho život.

Aplikace

Zkus se na tento biblický příběh podívat pohledem Jákobova bratra Ezaua, kterému Jákob v životě hodně ublížil. Jak se asi vyrovnával se skutečností, že Bůh jeho bratrovi odpustil a dal mu v životě novou šanci? Jak se ti daří žít s tím, že Bůh je ochotný toto udělat i pro ty, kteří ublížili tobě? Dokážeš to přijmout, nebo z toho dokonce mít radost?

RABBI JEŽÍŠ

⁸Jan sám nebyl tím světlem, ale přišel, aby o tom světle vydal svědectví. ⁹Bylo tu právě světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa. ¹⁰Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. ¹¹Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. ¹²Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. ¹³Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha. ¹⁴A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. (J 1,8-14)

Osobní studium

Ze všech úvodních kapitol v Novém zákoně asi nejlépe známe slova z Janova evangelia: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh.“ (J 1,1) O několik veršů dále Jan napsal něco nezapomenutelného: „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.“ (J 1,14)

Uvažuj o textu J 1,1-14. Co tyto verše říkají o Ježíši a jeho díle? Co říkají o Ježíši jako o vynikajícím Učiteli?

Tentýž Bůh, který mluvil s Adamem a Evou v zahradě a s Jákobem uprostřed pustiny, nyní přišel jako člověk. Nic už nemohlo být větším důkazem toho, že na hříšné lidstvo nezanevřel, ale stále o něj stojí a chce jej zachránit. Nový zákon ukazuje, že se Bůh zosobnil v Ježíši. Jeho prostřednictvím můžeme poznávat Boží vůli a Boží cestu, protože Ježíš je Bůh.

Z 1. kapitoly Janova evangelia se dozvídáme, že Jan Křtitel byl velmi přesvědčivým

kazatelem. Dokonce i náboženští vůdci v Jeruzalémě si mysleli, že Jan je mimořádným člověkem. Jan však připravoval cestu pro někoho většího, než byl on sám. Měl se objevit někdo zcela výjimečný. A on, Jan Křtitel, nebyl hoden „ani rozvázat řemínek u jeho obuvi“ (J 1,27).

Následující den Jan uviděl Ježíše a prohlásil, že je to „Syn Boží“ a nazval jej „Božím Beránkem“.

Dva z Janových učedníků se rozhodli Ježíše následovat. Když se jich Ježíš zeptal, co hledají, oslovili ho „Rabbi“, což znamenalo „Učiteli“ (J 1,38; ČSP). Když se je rozhodli následovat a trávit s ním více času, stali se tak jeho „učedníky“ – tedy těmi, kteří se od něj chtějí učit. A to nejen z jeho slov, ale z jeho života a přístupu k lidem, zvláště k těm, kteří selhali a zklamali. S Ježíšem tak vstoupili do velké „školy Boží milosti“.

Ježíš je tedy *Rabbi*, Učitel (ČSP; B21), Mistr (ČEP). Žádný lidský učitel nebyl jako on, protože on je Bůh, který sestoupil k nám lidem. Není divu, že Ellen G. Whiteová nazvala Ježíše „největším Učitelem, jakého svět poznal“ (ST, 10. června 1886).

Aplikace

Z pedagogiky je dobře známé, že studenti se neučí jen na základě slov učitele, ale ovlivňuje je i jeho osobní příklad a jednání. Co tě oslovilo z Ježíšova učení (kázání, výklady)? Čím tě oslovil jeho život a jednání?

POHANSKÁ ŽENA – MILOVANÁ BOŽÍ DCERA

²⁴Vstal a odešel odtud do končin týrských... ²⁵hned o něm uslyšela jedna žena, jejíž dcerka měla nečistého ducha. Přišla a padla mu k nohám; ²⁶a ta žena byla pohanka, rodem Syrofeničanka. Prosila ho, aby vyhnal zlého ducha z její dcery. ²⁷On jí řekl: „Nech napřed nasytit děti. Neboť se nesluší vzít chléb dětem a hodit jej psům.“ ²⁸Odpověděla mu: „Ovšem, pane, jenže i psi se pod stolem živí z drobtů po dětech.“ ²⁹Pravil jí: „Žes toto řekla, jdi, zlý duch vyšel z tvé dcery.“ ³⁰Když se vrátila domů, nalezla dítě ležící na lůžku a zlý duch byl pryč. (Mk 7,24–30)

Osobní studium

V Ježíšově učení i životě poznáváme velmi názorně pravý Boží charakter, velkou Boží milost, kterou nabízí slabým a hříšným lidem. Evangelia zaznamenávají pozoruhodný příběh, který ukazuje, že Ježíš je připraven pomoci i těm, které ostatní odmítají a nepovažují je za hodné lidské či Boží lásky.

Přečti si příběh o setkání Ježíše s pohanou (nebo „Syrofeničankou“) z okolí Týru a Sidonu (Mt 15,21–28; Mk 7,24–30). Ježíšovi učedníci nemají s touto ženou trpělivost. Proč by jí měl Ježíš věnovat čas a pozornost, když ani nepatří do „Božího lidu“. Zdá se, že i Ježíš jí chce odmítnout. Ale ona se nedá jen tak odbýt. Co si myslíš o odvaze této ženy? Co tento příběh naznačuje o způsobu, jakým Ježíš měnil lidi?

Ježíš se nacházel nedaleko měst Týr a Sidon. Cesta do této oblasti musela učedníky překvapit, protože, i když to nebylo z Galileje daleko, bylo to už mimo území Palestiny – „Svaté země“. Ježíš je přivedl na území pohanů, u kterých by jeho přátelé neočekávali, že by mohli být také předmětem láskyplného zájmu Ježíše a nebeského Otce. Dům, který Ježíš navštívil, mohl patřit některé z židovských rodin, které tam žily, protože učedníci by asi

nepřistoupili na to, aby přijali pohostinství pohanů. Ale i toto „bezpečné místo“ v pohanské krajině bylo „narušeno“ příchodem ženy, o níž je jasně řečeno, že nebyla Židovka.

Kultura dané doby a lokality nedovolovala ženě cokoli si nárokovat. Navíc tato žena patřila do kulturní a etnické skupiny, se kterou Židé nechtěli mít nic společného. To ji ještě více znevýhodňovalo. Ale dcera této ženy byla nemocná. Ona jí chtěla pomoci, a proto se ne nechala odradit.

Ježíš jí nejprve zdánlivě odmítl slovy: „Nesluší se vzít chléb dětem a hodit jej psům.“ (Mt 15,26) Zareagoval schválně tak, jak očekávali jeho učedníci a jak by to udělala většina z nich. Ale tím vším je Ježíš jen připravoval na velkou lekci, kterou jim chtěl dát. Jeho slova mohla nejprve onu ženu ranit. Pak se však stalo něco pozoruhodného. Žena zareagovala. Věděla, jak to bývá se psy – na rozdíl od Židů, kteří je neměli za domácí mazlíčky. Řekla: „Ovšem, Pane, jenže i psi se živí z drobtů, které spadnou ze stolu jejich pánů.“ (Mt 15,27)

Její důvěra a pokora zapůsobila nejen na Ježíše, ale i na učedníky. Byla to pro ně velká škola, ve které pochopili mnoho o velké Boží lásce, která je nabízena i těm, kterým by ji oni sami nikdy nenabídli. Byla to lekce, na kterou neměli nikdy zapomenout.

Aplikace

Jako křesťané věříme, že Bůh miluje všechny lidi a Ježíš přišel zemřít za každého – bez ohledu na původ, sociální postavení či cokoliv jiného. Existují nějaké skupiny lidí, ke kterým necítíš žádné sympatie a je pro tebe obtížné představit si, že bys k nim měl přistupovat se stejnou láskou a zájmem jako Ježíš? Jak se to může změnit?

BARTIMAIOS – SLEPEC, KTERÝ VIDĚL VÍCE NEŽ JINÍ

⁴⁶Přišli do Jericha. A když vycházel s učedníky a s velkým zástupem z Jericha, seděl u cesty syn Timaiův, Bartimaios, slepý žebrák. ⁴⁷Když uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, dal se do křiku: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ ⁴⁸Mnozí ho napomínali, aby mlčel. On však tím více křičel: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ ⁴⁹Ježíš se zastavil a řekl: „Zavolejte ho!“ I zavolali toho slepého a řekli mu: „Vzchop se, vstaň, volá tě!“ ⁵⁰Odhodil svůj plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi. ⁵¹Ježíš mu řekl: „Co chceš, abych pro tebe učinil?“ Slepý odpověděl: „Pane, ať vidím!“ ⁵²Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila.“ Hned prohlédl a šel tou cestou za ním. (Mk 10,46–52)

Osobní studium

Ježíš a jeho učedníci byli na cestě do Jeruzaléma. Před nějakým časem se Herodes velmi zajímal o Jana Křtitele, nyní se pozornost představitelů, včetně Heroda, zaměřila na Ježíše, který byl v jejich očích stále více nežádoucí. Vždyť mezi Ježíšovy následovníky patřili chudí a bezbranní lidé, kteří zoufale toužili po změně, patrně i po revoluci.

Ježíš chtěl dát světu především naději. Nyní si však byl jistý, že ti, kteří mají v rukou moc a postavení, udělají, co mohou, aby mu překazili splnit jeho poslání. Nechtěli, aby se mu podařilo uspět.

Dvanáct Ježíšových učedníků chtělo zůstat s ním. Zároveň však vypadali jaksi bezradní, zmatení nebo slepí. Například v Mk 8,31–33 čteme, jak je Učitel vyzývá, aby viděli i to, co vidět nechtěli. V mnoha důležitých věcech byli stále duchovně slepí.

Takové bylo pozadí příběhu, který hovoří o tom, jak se Ježíš setkal s někým, kdo vidí.

Uvažuj o příběhu uzdravení Bartimaia, slepého žebráka, z úvodních veršů. Všimni si, jak velké milosrdenství mu Ježíš prokázal. Zamysli se nad tím, jak nevidomého člověka přivedla jeho touha vidět až k rozhodnutí následovat Ježíše do Jeruzaléma. Myslíš si, že Marek chce ukázat na protiklad mezi Bartimaie a ostatními učedníky? Co podle tebe znamená kladně reagovat na největšího Učitele?

Bartimaios chtěl vidět vlásky malého dítěte a barvu pšenice při sklizni. Vidět však znamená něco víc než jen fyzický zrak. Tento příběh je také o duchovním vidění. Je o tom, jak můžeme nabýt duchovního zraku – to znamená pochopit, o co vlastně největšímu Učiteli šlo. Fyzický zrak je jedna věc. Je velmi důležitý a Ježíš to ví. Ale Ježíš ví i to, že každý člověk v hloubi svého srdce touží po novém a lepším životě.

Aplikace

Přečti si text Žd 5,12–14. Co tyto verše říkají o pravém poznání?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 7. kapitolu „Jak prožít opravdovou změnu“ z knihy Ellen G. Whiteové *Cesta k vnitřnímu pokoji*. (SC 57–65; CVP 59–66)

Ellen G. Whiteová mimo jiné říká, že když skutečně odpovíme na výzvu největšího Učitele, „přejeme si být jako on a toužíme po tom, aby v nás působil jeho Duch. Toužíme jej následovat a dělat mu celým svým životem radost“ (SC 58; CVP 60). V Ježíšově blízkosti „plnit Boží požadavky bude pro nás radost“ (SC 59; CVP 61). V Bibli si vyhledejte 5.–7. kapitolu Matoušova evangelia. Kázání na hoře je shrnutím toho, co největší Učitel chtěl, aby věděli jeho učedníci, a jsou zde zaznamenány hlavní principy království, které přišel Ježíš založit.

Otázky k rozhovoru

1. *Jako Bůh oslovil Adama, Evu a Jákoba, tak oslovuje i nás. Reaguje na naše hluboké touhy a vyzývá nás (jako Bartimaia), abychom přehodnotili, kdo jsme a kam směřujeme. V souvislosti s tím uvažujte, jakým způsobem učíme biblickým pravdám. Vyučujeme je tak přesvědčivě, že se mění životy dětí i dospělých?*
2. *Je otázka, kde se nacházíte na cestě životem, čistě osobní, nebo by bylo užitečné diskutovat o této otázce s lidmi, kterým důvěřujete? Jak myšlenka církve jako „Kristova těla“ (1K 12,27) naznačuje, že rozhovor s ostatními může být jedním ze způsobů, jak poznat to, co Kristus chce, abyste věděli?*
3. *V části na čtvrtek jsme se dozvěděli, že jakmile Bartimaioš viděl – jakmile byl zbaven fyzické (a duchovní) slepoty – následoval Ježíše na cestě do Jeruzaléma. Na této cestě každý den naslouchal jeho učení. Zřejmě chtěl odrážet Ježíšův obraz, projevovat jeho ducha, konat jeho vůli. Co dává člověku radost (jak jsme četli v knize Ellen G. Whiteové *Cesta k vnitřnímu pokoji*), když se ve svém životě snaží dosáhnout úrovně, jakou Ježíš představil v Kázání na hoře?*
4. *Jak se naučit rozlišovat mezi dobrem a zlem? Jak definujeme, co je dobré, a co špatné? Proč je to, co s tímto poznáním uděláme, možná důležitější než poznání samotné?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

7

Škola správného uctívání Hospodina

Texty na tento týden

Da 3; Zj 14,6–12; Ž 78,1–17; J 4,7–26; 1Pa 16,1–36; Mk 7,1–13

Základní verš

„Přiznejte Hospodinu slávu jeho jména! Přineste dar, vstupte před něj, v nádheře svatyně se klaňte Hospodinu!“ (1Pa 16,29)

Uctívání někoho, ke komu vzhlížíme jako k autoritě, je součástí lidské přirozenosti, dokonce i hříšné lidské přirozenosti. Byli jsme stvořeni jako bytosti, které mají úctu k Hospodinu, protože ho milují a uvědomují si, že je jí hoden. Ve světě bez hříchu, smrti a ničení se lidé setkávali s Bohem tvář v tvář, což si my dnes, kdy známe pouze hříšný svět, sotva umíme představit.

Dodnes máme v sobě vrozenou potřebu k někomu s úctou a obdivem vzhlízet. Ale jako všechno ostatní na tomto světě, i toto narušil hřích. Velmi často se proto stává, že uctíváme někoho nebo něco, co není hodno nejvyšší úcty, nebo že sice budeme uctívat Hospodina, ale nebudeme to dělat správně (viz například Mk 7,1–13; Jr 7,4).

Součástí naší životní školy, do které nás Bůh zve, je tedy i porozumění tomu, komu a jak prokazovat naši největší úctu.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

KAŽDÝ NĚCO UCTÍVÁ

¹⁵Nuže, jste ochotni v čase, kdy uslyšíte hlas rohu, flétny, citory, harfy, loutny a dud a rozmanitých strunných nástrojů, padnout a poklonit se před sochou, kterou jsem udělal?“ ... ¹⁶Šadrak, Měšak a Abed-nego odpověděli králi: „Nebúkadnesare, nám není třeba dávat ti odpověď. ¹⁷Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. ¹⁸Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ (Da 3,15–18)

⁶Tu jsem viděl jiného anděla, jak letí středem nebeské klenby, aby zvěstoval věčné evangelium obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu. ⁷Volal mocným hlasem: „Bojte se Boha a vzdějte mu čest, neboť nastala hodina jeho soudu; poklekněte před tím, kdo učinil nebe, zemi, moře i prameny vod.“

⁹Za nimi letěl třetí anděl a volal mocným hlasem: „Kdo kleká před šelmou a před její sochou, kdo přijímá její cejch na čelo či na ruku, ¹⁰bude pít víno Božího rozhorlení, které Bůh nalévá neředěné do číše svého hněvu; a bude mučen ohněm a sírou před svatými anděly a před Beránkem.“ (Zj 14,6.7.9.10)

Osobní studium

Máme v sobě něco, co touží k někomu vzhlížet, někoho mít jako svůj vzor, někoho uctívat. Bezpochyby to do nás při stvoření vložil Bůh. Ale podobně jako všechno ostatní, i tuto touhu pokrivil hřích. Na začátku jsme určitě uctívali jen toho, kdo je hoden vši úcty – našeho Pána a Stvořitele. Po pádu do hříchu se vše velmi změnilo.

Každý z nás k něčemu nebo k někomu takto s obdivem vzhlíží. Předmětem naší úcty může být cokoliv. Ve starověkém Egyptě lidé uctívali faraóna. V jiných zemích lidé uctívali sochy ryb, bohů s mnoha hlavami a jiná domnělá božstva. Někteří lidé uctívali slunce, měsíc a hvězdy.

Dnes je většina lidí příliš sofistikovana na to, aby se klaněli soše žáby. To však neznamená, že něco neuctívají. Dokonce i sekulární lidé mohou mít něco, k čemu s velkou úctou vzhlížejí a co obdivují – pe-

níze, moc, sex, rockové hvězdy, herce, politiky nebo sami sebe. Vše, co příliš milujeme, čemu věnujeme hodně pozornosti, pro co žijeme – to uctíváme. Sekulární spisovatel David Foster Wallace varuje, že pokud uctíváme špatnou věc, „sežere nás zaživa“.

Co se z příběhu v Danieli 3. kapitole můžeme naučit o prastaré tendenci mít někoho, před kým se člověk pokloní, koho bude obdivovat a následovat?

Tři židovští mládenci brali vážně druhé Boží přikázání (Ex 20,4–6). Je to jedno z deseti Božích přikázání, stejně jako například zákaz vraždit nebo krást. Mít správně seřazený životní žebříček hodnot a to, koho budeme v životě brát jako vrcholnou autoritu, je tak důležité, že se to v posledních dnech před druhým příchodem Ježíše Krista stane jednou z nejdůležitějších otázek. Proto je v křesťanském životě důležité hledat odpovědi na otázky: Co je uctívání? Koho máme uctívat? Jak máme uctívat? Proč je to tak důležité?

Aplikace

Co text Zj 14,6–12 říká o roli, jakou bude hrát otázka uctívání a uznání vrcholné autority v závěrečné krizi před Kristovým návratem?

VYPRÁVĚJ O TOM SVÝM DĚTEM

¹Poučující. Pro Asafa. Lide můj, naslouchej učení mému, k slovům úst mých nakloň ucho, ²otevřu svá ústa ku přísloví, předložím hádanky dávnověké. ³Co jsme slyšali a o čem víme, to, co nám otcové vyprávěli, ⁴nebudeme tajit jejich synům. Budeme vyprávět budoucímu pokolení o Hospodinových chvályhodných činech, o mocných skutcích a divech, jež konal. ⁵Stanovil svědectví v Jákobovi, vydal zákon v Izraeli a přikázal našim otcům, aby s tím seznamovali své syny, ⁶aby o tom vědělo budoucí pokolení, synové, kteří se zrodí. Ti to budou dále vyprávět svým synům, ⁷aby složili důvěru v Boha a na Boží skutky nezapomínali, aby zachovávali vždy jeho přikázání, ⁸a nebyli jako jejich otcové, to uminěné, vzdorné pokolení, pokolení nestálého srdce, jehož duch nezůstal věrný Bohu. (Ž 78,1–8)

Osobní studium

V náboženském životě starozákonního Izraele plnily Žalmy důležitou roli. Izraelité je recitovali a zpívali často v doprovodu hudebních nástrojů zejména na veřejných bohoslužbách. Součástí bohoslužeb vždy byla i společná oslava dobrého a velkého Boha. Izraelité pracovali jako společenství a také společně uctívali Hospodina.

Žalmy jsou v podstatě básně, písně. Hebrejský název pro knihu Žalmů zní *Tehilim* a znamená „chvály“ nebo „oslavné písně“. Když zpíváme k Boží chvále, je to jeden ze způsobů, jak můžeme projevit naši úctu vůči němu.

Co je hlavním poselstvím Žalmu 78,1–17? Jak souvisí s tématem výchovy a uctívání? Co se z něj můžeme dozvědět o výchově další generace k úctě vůči Bohu?

Žalm 78 vyjadřuje určité rozhodnutí. Ve verši 2 čteme, že Asafa říká „předložím hádanky dávnověké“. Slovo „hádanky“ neznamená nic podivného ani tajemného, ale spíše něco slábnoucího ve vzpomínkách nebo vytrácejícího se z paměti, jak se to v dě-

jinách postupem času nezřídka stává také u událostí ve své době významných. Nedílnou součástí výchovy dětí v Izraeli bylo učit je a vyprávět jim příběhy o tom, jak Pán vedl svůj lid a staral se o vyvolený národ.

Celý Žalm 78 zmiňuje konkrétní situace, které Izraelci s Bohem prožili a které měli vyprávět dalším pokolením. Tato silná zkušenost s Bohem měla být motivací k tomu, aby Izraelci Boha uctívali a vždy k němu vzhlíželi jako k dobrému Otcí. Cíl takové výchovy k obdivné úctě a respektu je pak výstižně formulován ve verších 6 a 7: „Ti to budou dále vyprávět svým synům, aby složili důvěru v Boha a na Boží skutky nezapomínali, aby zachovávali vždy jeho přikázání.“ Poslušnost a zachovávaní Božích přikázání tedy neměla být ani ve starozákonním období cestou ke spáse, ale odpovědí vděčnosti za to, co už pro lidi úžasný Bůh udělal. Taková motivace vede ke skutečné úctě k Hospodinu. Takovou motivaci touží vidět Bůh i v závěrečné době dějin u svých dětí, o kterých kniha Zjevení říká, že to jsou ti, kteří „zachovávají Boží přikázání a věrnost Ježíši“ (Zj 14,12).

Aplikace

Je zřejmé, že láskyplný a uctivý vztah k Bohu není něčím automatickým ani „dědičným“. Co můžeme udělat pro to, abychom další generaci v této oblasti alespoň správně nasměřovali? Jak můžeme ostatní „učit“ úctě a láskyplnému respektování Boží autority?

V DUCHU A V PRAVDĚ

¹⁹Žena mu řekla: „Pane, vidím, že jsi prorok. ²⁰Naši předkové uctívali Boha na této hoře, ale vy říkáte, že místo, na němž má být Bůh uctíván, je v Jeruzalémě.“ ²¹Ježíš jí odpoví: „Věř mi, ženo, že přichází hodina, kdy nebudete ctít Otce ani na této hoře ani v Jeruzalémě. ²²Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, neboť spása je ze Židů. ²³Ale přichází hodina, ano, již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctíli. ²⁴Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě.“ (J 4,19–24)

Osobní studium

Mezi nejkrásnější novozákonní příběhy o tom, jak Ježíš pomáhal zlomeným lidem, je příběh o samařské ženě u studny.

Uvažuj o textu J 4,7–26. Co řekl Ježíš samařské ženě o uctívání Boha? Jak se vůbec dostali k tomuto tématu? Co je pro Ježíše na uctívání nejdůležitější?

Samařanka změnila téma rozhovoru a začala mluvit o tom, co bylo předmětem sporu mezi židy a samařany. Chtěla se jej zeptat na správnou podobu bohoslužby – na to, jakým způsobem by se měla náležitým způsobem projevat Bohu úcta. Ježíš použil její taktiku a zjevil jí (a také nám) hluboké pravdy o správném uctívání a o tom, co k uctívání patří. Nejdůležitější slova čteme ve verši J 4,24: „Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě.“

Pokud chceme skutečně uctívat Pána, musíme to dělat „v Duchu“. To znamená, že to musí vycházet z Boží lásky, ze zkušenosti osobního poznání Boha. „Náboženství, které pochází od Boha, je jediným ná-

boženstvím, které k Bohu vede. Chceme-li Bohu správně sloužit, musíme se narodit z Božího Ducha. Potom dostaneme čisté srdce a novou mysl a budeme schopni Boha dále poznávat a milovat. Budeme ochotni poslouchat všechna jeho přikázání. To je pravá bohoslužba, ovoce působení Ducha svatého.“ (DA 189; TV 115)

Uctívat máme nejen „v Duchu“, ale také „v pravdě“. Potřebujeme mít správné poznání Boha, toho, kým je, co od nás požaduje a očekává. Součástí správného uctívání je tedy i správné poznání. (Je důležité například vědět, že uctíváme Boha, který netrápí lidi celou věčností v pekle.)

Naše vyjádření úcty k Bohu by tedy mělo stát na dvou základních prvcích: na zkušenosti, která vychází z poznání Boha a poslušnosti Bohu, a na objektivní pravdě, která nám byla o Bohu zjevena. Duch bez pravdy může vést k mělkému sentimentalismu, který stojí spíše na nestálých emocích než na něčem jiném. Protikladem je pravda bez ducha, která může vést k mrtvému formalismu. Proto potřebujeme oboje.

Aplikace

Jak bys někomu vysvětlil, co znamená uctívat „v Duchu a v pravdě“? Znáš případy, kdy je třeba někomu připomenout, aby nezapomínal ani na jeden z těchto aspektů?

NÁDHERA SVATOSTI

²⁹Přiznejte Hospodinu slávu jeho jména! Přineste dar, vstupte před něj, v nádheře svatyně se klaňte Hospodinu! ³⁰Svíjej se před ním, celá země! Pevně je založen svět, nic jím neotřese. ³¹Nebesa se zaradují, rozjásá se země, mezi národy se bude říkat: „Hospodin kraluje!“ ³²Moře i s tím, co je v něm, se rozburácí, pole zazní jáсотem, i všechno, co je na něm. ³³Tehdy zaplesají stromy v lese vstříc Hospodinu, že přichází soudit zemi. ³⁴Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné. ³⁵Rcete: „Zachraň nás, ó Bože, naše spásu, shromáždí a vytrhni nás z pronárodů; tvému svatému jménu budeme vzdávat chválu, budeme tě chválit chvalozpěvem. ³⁶Požehnan buď Hospodin, Bůh Izraele, od věků až na věky!“ A všechen lid ať řekne: „Amen. Chvalte Hospodina!“ (1Pa 16,29–36)

Osobní studium

Přečti si 1Pa 16,1–36, kde se mluví o slavnosti přinesení schránky Hospodinovy smlouvy do svatyně, kterou postavil David. Izraelci tak vlastně stáli téměř „hmatatelně“ v Boží přítomnosti, v jeho blízkosti. Jak na toto vědomí jeho blízkosti reagovali? Jak byste reagovali vy? Cítili byste radost a štěstí? Nebo spíše obavy či hrůzu? Nebo snad obojí? Co se z toho můžeme naučit o pravé úctě vůči našemu Bohu?

Izraelité uctívali Boha ve svatyni. V ní Bůh přebýval uprostřed starověkého Izraele a zjevoval jim plán spasení, který se měl realizovat díky oběti toho, kdo vezme naše hříchy na sebe.

Středem uctívání a výchovy k uctívání musí být Ježíš a plán spasení. Symbolizovala to i služba ve svatyni. Vše, co pro nás Bůh udělal, zasluhuje chválu a úctu. Bez naděje na věčný život, který nám nabízí díky své oběti a zástupné smrti na kříži, to však nemá žádný význam.

Všimni si „evangelizačního“ rázu úvodního textu: celý svět se měl dozvědět o Bohu Izraele.

Soustřeď se znovu na tento verš: „Přiznejte Hospodinu slávu jeho jména! Přineste dar, vstupte před něj, v nádheře svatyně se klaňte Hospodinu!“ (1Pa 16,29) Co podle tebe znamená výraz „nádhera svatyně“?

Nejprve se zamyslete nad tím, jak odporový, ničivý a ponižující je hřích. Dnes si neumíme představit, jak špatné, hrozné a ponižující modloslužebné praktiky měly národy, které žily v okolí Izraele. Jejich součástí bylo mimo jiné i obětování dětí. Bezpochyby odrážely povahu lidí, kteří je praktikovali.

V protikladu k tomu měl být starověký Izrael svatým národem, odděleným od špatných praktik, které se děly v jeho okolí. Měli být svatí ve svém srdci i ve své mysli. Jen tak dávalo jejich uctívání Boha smysl. Starozákonní proroci opakovaně ostře vystupovali proti lidem, kteří uctívali Hospodina, ale zároveň se podíleli na zvrácenostech a svým srdcem byli daleko od Boha.

Aplikace

Jak si ty sám představuješ „nádheru svatosti“ našeho Boha? Co na něm obdivuješ, nad čím žasneš? Co v tobě tato představa vzbuzuje? Jak tě ovlivňuje ve tvém každodenním životě?

VĚRNOST NAVZDORY OKOLNOSTEM

“Řekl jim: „Dobře prorokoval Izaiáš o vás pokrytcích, jak je psáno: ‚Tento lid ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne;‘ marná je zbožnost, kterou mne ctí, učíte naukám, jež jsou jen příkazy lidskými.“⁶ Opustili jste přikázání Boží a držíte se lidské tradice.“⁷ A ještě řekl: „Jak dovedně rušíte Boží přikázání, abyste zachovali svou tradici!“ (Mk 7,6–9)

Osobní studium

Starověký Izrael byl obklopen národy, které byly hluboce nábožensky založené. Nešlo o žádné ateisty. Tito lidé se tak oddali uctívání a usmiřování svých bohů, že jim dokonce byli ochotni obětovat i vlastní děti. Není proto divu, že i Boží děti byly někdy v pokušení hledět na takovou „duchovní oddanost“ s obdivem. Snad jim jejich pohanští sousedé někdy připadali i „duchovněji“ a „zbožněji“, než byli oni sami. Bohu proto záleželo na tom, aby jeho lid pochopil, že v pozadí takové „zbožnosti“ je vlastně zcela zvrácené chápání Boha a že on jim nabízí něco daleko lepšího.

Uvažuj o textu Mk 7,1–13. Jaký princip nacházíme ve verších 7–9? Co bychom v dnešní době a kultuře mohli označit za „lidské tradice“ či uznávané hodnoty (a to nejen v náboženském smyslu), které jsou ale v rozporu s Boží vůlí?

Všichni dnes žijeme v prostředí, které nabízí mnoho zajímavých pohledů na život, přírodu, rodinné vztahy, práci či etiku, které mohou vypadat lákavě a inspirativně. Přes-

to často vycházejí z předpokladů, které jsou v rozporu s tím, co nás učí náš Stvořitel. Jak si můžeme i v takovém prostředí udržet důvěru v našeho Pána a věrně jej uctívat jako tu nejvyšší a nejspolehlivější autoritu?

Mnohé z velkých idejí dnešního světa jsou založeny na naturalistickém pohledu na realitu. Řada psychologů a rodinných poradců tak třeba vychází z toho, že se lidstvo evolučně vyvíjelo, a z tohoto předpokladu pak vyvozují závěry pro správné mezilidské vztahy. I když jejich rady mohou znít moudře a zajímavě, problémem je to, že vycházejí z předpokladů, které jsou v rozporu s Písmem. A pokud je navíc formulují lidé vzdělaní, považovaní společnostmi za autority, mohou být velmi lákavé i pro křesťany.

Bůh si toto nebezpečí, kterému v dějinách byly a stále jsou vystaveny jeho děti, vždy uvědomoval. Chtěl proto s lidmi vždy budovat hluboký vztah důvěry, aby mu na základě toho, jak jej poznali, dokázali důvěřovat a s úctou jej přijímat jako autoritu i ve chvílích, kdy jsou obklopeni jinými lákavými vlivy.

Aplikace

Které současné populární názory jsou v rozporu s Písmem? Které z nich znějí i pro tebe zajímavě a lákavě? Jak můžeš pomoci svým (nebo i jiným) dětem, aby se uměly v tomto nepřehledném prostředí orientovat a správně se rozhodovat?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Srdce je nejlstivější a zoufale hříšné. Profesori náboženství nejsou ochotni důkladně zkoumat sami sebe, aby zjistili, jaká je jejich víra ve skutečnosti. Je hrozné, že se mnozí opírají o falešnou naději. Někteří spoléhají na své zkušenosti staré mnoho let. Když však přijde chvíle pro zkoumání srdce a všichni by měli mít živé každodenní zkušenosti, nemají se o co opřít. Zřejmě si myslí, že vyznávání pravdy je zachráně. Když zanecháte hříchy, které Bůh nenávidí, Ježíš vejde a bude večeřet s vámi a vy s ním. Tak budete čerpat od Ježíše božskou sílu, porostete v něm a budete moci vítězně říci: ‚Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!‘ (1K 15,57) Pán by byl raději, kdyby vlašní profesori náboženství nikdy nevyslovili jeho jméno. Jsou překážkou těm, kteří se mohli stát Ježíšovými věrnými následovníky. Jsou kamenem úrazu pro nevěřící. Zlí andělé se radují a vysmívají Božím andělům pro nečestný život takových lidí. Jsou ke zlému doma i mezi lidmi. Svými ústy chtějí být blízko Bohu, ale jejich srdce je od něj daleko.“ (2SG 227)

Otázky k rozhovoru

1. Podle textu Mk 7,1–13 stojí v pozadí falešného uctívání naše srdce. Bůh nechce, abychom ho uctívali svými ústy, pokud to nevychází z našeho srdce. Proč je evangelium a příběh Ježíšovy zástupné smrti nejlepším způsobem, jak se může srdce člověka změnit, aby skutečně milovalo Boha?
2. Přemýšlejte o tom, jak uctívat Boha „v Duchu a v pravdě“. Je možné dělat to jen jedním způsobem – bez toho druhého? Vyžaduje pravé uctívání obojí? Pokud ano, proč?
3. Abychom opravdu uctívali Pána Boha, musíme mít čisté a upřímné srdce. Co to znamená? Musíme čekat, až budeme zcela spojeni s Pánem a náš život bude v dokonalém pořádku, abychom ho mohli uctívat? Na druhé straně, jak nám může pravé uctívání pomoci uvést do souladu naše srdce s Bohem?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

8

Růst k Božímu obrazu

Texty na tento týden

Gn 1,26.27; Iz 11,1–9; 2Tm 3,14–17; 1Kr 5,9–14; J 14,17; 1K 2,1–16

Základní verš

„Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti.“ (2Tm 3,16)

Bible vypráví velký příběh o Bohu a lidech. Někdy se na něj lze dívat jako na nepovedený milostný příběh. Jindy nám připomíná příběh otce a jeho tvrdohlavých a odbojných dětí, které se nakonec vzpamatují.

Tento týden objevíme v biblickém příběhu další téma – o učiteli a jeho žácích, kterým se při zkouškách opakovaně nedaří. Učitel jim přesto neustále trpělivě vysvětluje vše důležité, dokud to alespoň někteří nepochopí.

Biblický příběh se neliší od našich vlastních příběhů, které dobře známe – až na jednu výjimku. Příběh o Bohu a jeho lidu určitě skončí dobře. Bůh dosáhne svého cíle. Zárukou toho je Boží milost vůči jeho lidu. Odpovědnost člověka je v tomto vztahu často nesprávně chápána. Mnozí ji považují za příliš zatěžující, proto u nich vyvolává strach a obavy.

Biblický příběh nás zve poznávat Boha a rozumět jeho vůli. Učit se poznávat Boha je naší nejdůležitější odpovědí na jeho milost. Tato milost se nedá zasloužit, ale můžeme ji poznávat. Životní škola, do které nás Bůh zve, je ve své podstatě právě poznáváním této milosti. Ta nás pak mění k Božímu obrazu, k němuž jsme byli stvořeni.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

STVOŘENÍ K BOŽÍMU OBRAZU

²⁶I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi.“²⁷Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. (Gn 1,26.27)

¹Toto je výčet rodopisu Adamova: V den, kdy Bůh stvořil člověka, učinil jej k podobě Boží. ²Jako muže a ženu je stvořil, požehnal jim a v den, kdy je stvořil, dal jim jméno Adam (to je Člověk).

³Ve věku sto třiceti let zplodil Adam syna ke své podobě, podle svého obrazu, a dal mu jméno Šét. (Gn 5,1-3)

Osobní studium

Uvažuj o obou úvodních textech (Gn 1,26.27 a 5,1-3). Jak Bůh stvořil člověka? Co se stalo po pádu do hříchu?

Výraz „Boží obraz“ fascinoval vykladače Bible celá staletí. Podle čí podoby byli vlastně první lidé stvoření? Znamená to, že se Bůh podíval do zrcadla a své nové stvoření zformoval tak, aby vypadalo jako on? Nebo to znamená, že se lidé Bohu podobají více než všechny ostatní formy života? Nebo to odkazuje na duchovní a intelektuální podobnost a kompatibilitu mezi Stvořitelem a jeho lidským stvořením? Písmo nevysvětluje přesně, co tento výraz znamená, ačkoli teologové na základě Písma nabídli několik pohledů. Vidíme však, že po pádu do hříchu se tento obraz změnil. Proto Ellen G. Whiteová napsala, že cílem výchovy a životního růstu je obnovit v člověku obraz jeho Tvůrce (Ed 14-16; Vých 9-12). Jak může

výchova dosáhnout takového pozoruhodného cíle?

Bůh nás stvořil tak, abychom s ním měli podobný vztah, jaký mají rodiče se svými dětmi. Stvořil nás ke své podobě, podobně jako děti nesou podobu svých rodičů (Gn 5,1). Chce nás vychovávat, abychom se stali jeho dětmi a patřili do jeho rodiny. Komunikuje s námi a vytváří si s námi trvalý vztah. Boží obraz je proto spíše „duševní obraz“, který umožňuje dvěma bytostem – jednou je Bůh a druhou člověk – stejně smýšlet. Přesně to se děje při výchově – nejprve doma mezi rodiči a dětmi, později ve škole, když část výchovy převezmou učitelé. Zřejmě Bůh myslel na tento proces výchovy, který tak dobře známe, když nás – na rozdíl od jiných forem života – stvořil, abychom byli jeho obrazem. Učinil tak proto, aby nás mohl učit a my abychom se mohli učit od něj, dokud nebudeme skutečně jeho obrazem (smýšlet jako on).

Aplikace

Příběh vykoupení je příběh výchovy od stvoření po vtělení a od vtělení po nové stvoření. Bůh je učitelem a nebe je školou (viz Ed 301; Vých 176). Co vyplývá z této myšlenky pro křesťanskou výchovu doma, v církvi, ve škole i v celém našem životě?

ZASLÍBENÝ MESIÁŠ JAKO UČITEL

¹I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. ²Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. ³Bázní Hospodinovou bude prodchnut. Nebude soudit podle toho, co vidí oči, nebude rozhodovat podle toho, co slyší uši, ⁴nýbrž bude soudit nutně spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka. ⁵Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost. (Iz 11,1–5)

Osobní studium

Ježíš je v Bibli označen jako Boží Syn, Mesiáš, Syn člověka, Spasitel, Vykupitel, Pán a Boží Beránek. Ale pro lidi, kteří ho během jeho více než tříletého veřejného působení v Judsku a Galileji znali nejlépe, byl Učitelem. Volali ho „Mistře“ nebo „Rabbi“. Obě pojmenování znamenají totéž – učitel.

Ježíš vykonával svoji veřejnou službu tím, že učil. Byl to velmi přijatelný a vhodný způsob, protože jeho dílo vykoupení se jistým způsobem podobá vyučování. Ježíšovu roli učitele předpověděl již prorok Izajáš.

Jakým způsobem představuje prorok Izajáš (Iz 11,1–9) očekávaného Mesiáše a jeho učitelskou roli? Jak se toto zaslíbení uskutečnilo v životě a službě Ježíše?

V Izajáši 11. kapitole se nachází jedno z nejpřekvapivějších mesiášských proroctví Písma. Verše 1–3 představují přicházejícího Mesiáše jako někoho, kdo přináší poznání,

radu, moudrost a pochopení. Celá pasáž končí pozoruhodným slibem: „Zemi naplní poznání Hospodina, jako vody pokrývají moře.“ (Iz 11,9b) Možná právě toto inspirovalo Ellen G. Whiteovou, aby ve své knize o výchově poznamenala, že „úsilí o výchovu a úsilí o záchranu jsou v určitém slova smyslu totožné“ (Ed 30; Vých 19).

Přečti si text J 3,1–3. Nikodém oslovil Ježíše „Mistře“. Řekl, že Ježíšův učitelský dar pochází od Boha – pro znamení, která Ježíš vykonal, pro jeho zázraky a pohled na smysl života. Ježíš souhlasil, ne-li s titulem, který dostal, tak určitě s tím, kdo je zdrojem jeho učitelského daru. Právo učit druhé, dokonce i v Ježíšově případě, pochází od Boha. Ježíš Nikodémovi odpověděl, že se musí narodit znovu, aby viděl Boží království, pochopil ho a mohl do něj vejít.

Schopnost učit je určitě Boží dar. Bůh ho udělil, Ježíš přijal a ti, které učil, uznali, že má božskou autoritu.

Aplikace

Díky Ježíši mohli lidé v jeho okolí lépe poznávat Hospodina a jeho povahu. Co jsi díky němu pochopil o Bohu ty? Jak můžeš to, co jsi poznal díky Ježíši, předávat zase dál?

BOŽÍ SLOVO A NÁŠ OSOBNÍ RŮST

¹⁴Ty však setrvávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi přesvědčen. Víš, od koho ses tomu naučil.

¹⁵Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše. ¹⁶Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, ¹⁷aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. (2Tm 3,14–17)

Osobní studium

Co říkají úvodní verše o roli Písma v křesťanské výchově a v našem životním růstu?

První část Bible se nazývá Tóra. Tento výraz se někdy překládá jako „zákon“, protože v pěti Mojžíšových knihách je zapsáno mnoho zákonů. Ale Tóra znamená i „vyučování“ nebo „poučení“. Takové chápání se zcela liší od toho, co si mnozí pod pojmem „zákon“ v Bibli představují, totiž pravidla a nařízení, která musíme dodržovat, aby nám Bůh zachoval svou přízeň. Tak to však není. Zákon je především ponaučením o tom, jak máme žít, aby se nám dařilo a abychom zůstali v takovém smluvním vztahu s Bohem, jaký s námi chtěl mít, když nás stvořil.

Další část hebrejské Bible, „proroci“, hovoří o tom, jak Boží lid zvládl tuto učební látku, jak podle ní žil (historické knihy) a co

se z této látky měl naučit (prorocké knihy). Zbývající část Starého zákona (nazývaná „spisy“) je plná příkladů úspěšných i méně úspěšných učitelů a žáků a jejich zkušeností. Příkladem úspěšné výchovy v těchto knihách jsou Ester, Rút, Daniel a Jób. Mezi ty, u kterých se to až tak nepodařilo, patří čtyři Jóbovi přátelé. Kniha Žalmy je zpěvníkem, který má minimálně tři výchovné žalmy: Žalm 1, Žalm 37 a Žalm 73.

V evangeliích se nachází velké množství textů napsaných s výchovným záměrem, mezi nimiž vynikají zejména Ježíšova podobství. Mnoho Pavlových listů začíná mocnou zvěstí evangelia, ale končí mnoha praktickými radami do každodenního křesťanského života. I kniha Zjevení obsahuje výchovnou učební látku. Například celá budoucnost Kristovy církve je odhalena ve svitku, který může otevřít pouze Boží Beránek – Ježíš, velký Učitel (Zj 5,1–5).

Aplikace

Biblické texty vznikaly v určité specifické době, a proto i jejich poselství bylo primárně adresováno těm, kteří tehdy žili – do jejich životů a podmínek, které se mohou lišit od těch našich. Jak můžeš tyto texty moudře a správně aplikovat a nechat se jimi vést i ve 21. století?

DAR MOUDROSTI

⁹Bůh dal Šalomounovi moudrost, převelikou rozumnost a takovou hojnost myšlenek, jako je písku na břehu moře. ¹⁰Šalomounova moudrost převýšila moudrost všech synů dávnověku i všechnu moudrost egyptskou. ¹¹Byl moudřejší než všichni lidé, než Étan Ezrachejský a Héman, Kalkol a Darda, synové Machólovi. Jeho jméno bylo proslulé mezi všemi okolními pronárody. ¹²Vyslovil tři tisíce přísloví a jeho písní bylo tisíc a pět. ¹³Dovedl také mluvit o stromech, od cedru, který je na Libanónu, až po yzop, který roste na zdi, a dovedl mluvit i o zvířatech, ptácích, plazech a rybách. ¹⁴Šalomounově moudrosti přicházeli naslouchat ze všech národů i ode všech králů země, kteří se o jeho moudrosti doslechli. (1Kr 5,9–14)

Osobní studium

Dnes běžně používáme pojmy, jako jsou škola, studium, výchova či vzdělávání. V Bibli se však běžně nevyskytují. Mnohem častěji se setkáváme s tématem životní moudrosti, kterou Bůh lidem dává (2S 14,2; Př 16,23).

Co říká text 1Kr 5,9–14 o významu a důležitosti moudrosti pro život?

Král Šalomoun byl velmi moudrý. Dokázal formulovat moudré výroky na základě života zvířat a rostlin. Jeho přísloví obsahovala velkou moudrost. Celkově působil jako opravdu vzdělaný člověk. Knihy Přísloví a Kazatel obsahují řadu moudrých naučení o různých životních okolnostech. Jsou připisovány Šalomounovi a jiným moudrým učitelům starověku (Př 1,1; 25,1; 30,1; 31,1).

Podle Bible je moudrost něco víc než to, co my dnes nazýváme poznání. Je to něco, co se člověk učí od rodičů a učitelů, zejména dokud je mladý (Kaz 12,1). Tím to ale nekon-

čí. Člověk totiž získává a objevuje moudrost po celý život. Kromě toho má moudrost obecně i praktickou stránku. Například od mravenců se máme naučit přichystat si potravu v létě, abychom jí měli dostatek i v zimě (Př 6,6–8).

Moudrost není jen praktická; má i svou teoretickou stránku. Začíná vírou v Boha, má určité základní principy, podle kterých se řídí (Př 1,7). Moudrost nám pomáhá žít zodpovědně, vede nás k užitečnosti pro jiné a chrání nás před neštěstím. Podobně jako poznání, ani moudrost nám nedá odpovědi na všechny naše otázky. Pomůže nám však spokojit se s tím, co víme, a pokračovat v hledání toho, co zůstalo nepoznané. To je dobrý výchozí bod, ze kterého se můžeme učit poznávat Boha a důvěřovat jeho milosti. Podle Jr 18,18 má moudrý učitel stejné poslání jako kněz a prorok – zprostředkovat poselství od Boha jeho lidu ve formě nařízení v zákoně, výchovných rad a konkrétních poselství od Boha.

Aplikace

Jak může člověk získat moudrost a pak ji předat těm, kteří přijdou po něm? A proč je důležité dodržet správné pořadí?

POZNÁVÁNÍ A FORMOVÁNÍ V RANÉ CÍRKVI

9 Ale jak je psáno: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ ¹⁰Nám však to Bůh zjevil skrze Ducha; Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží. ¹¹Neboť kdo z lidí zná, co je v člověku, než jeho vlastní duch? Právě tak nikdo nepoznal, co je v Bohu, než Duch Boží. ¹²My jsme však nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, ¹³abychom poznali, co nám Bůh daroval. O tom i mluvíme ne tak, jak nás naučila lidská moudrost, ale jak nás naučil Duch, a duchovní věci vykládáme slovy Ducha. ¹⁴Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem. ¹⁵Člověk obdařený Duchem je schopen posoudit všechno, ale sám nemůže být nikým správně posouzen. ¹⁶Vždyť „kdo poznal mysl Páně a kdo ho bude poučovat“? My však mysl Kristovu máme. (1K 2,9–16)

Osobní studium

Jeden z pozoruhodných principů výchovy v Písmu se objevuje v okamžiku, kdy Ježíš, velký Učitel, má opustit své učedníky. Strávil s nimi tři a půl roku, což je přibližně tolik času, kolik trvá středoškolské nebo bakalářské studium. Po ukončení studia se předpokládá, že studenti jsou připraveni samostatně jednat, což je samozřejmě individuální.

Ježíš to věděl, proto poskytl svým následovníkům možnost, aby se i nadále nechali vést a formovat Duchem svatým. Tento Učitel nebo Rádce je označen jako Utěšitel nebo Přímluvce (v řečtině *paraklétos*). Je Ježíšovým následovníkům stále nablízku (J 14,16.17). Je to také Duch pravdy. I když Duch svatý není označen jako vychovatel, jeho dílo má určitě výchovný charakter, zejména pokud jde o hledání a nalézání pravdy.

Co podle textu 1K 2,1–16 považuje Pavel za důležité v kontextu výchovy a formování křesťana?

Pavel začíná tuto část listu tím, že věřícím v Korintu připomněl jejich první se-

tkání, během kterého k nim mluvil o Ježíši Kristu a jeho ukřižování (1K 2,2). Tím však neskončil (1K 2,6). Když se tito noví křesťané ve své víře upevnili, apoštol se vrátil, aby je učil dále pronikat do krás Boží moudrosti – měli dále poznávat to, co bylo skryté od věčnosti u Boha (1K 2,7), dokonce i Boží hlubiny (1K 2,10). To vše budeme poznávat pod vedením Božího Ducha, když se spojí s naším duchem.

Jak hluboké bude toto studium a kolik poznání bude zpřístupněno těm, kteří se nechají vést Duchem? Tato kapitola končí citací z proroka Izajáše: „Kdo změřil Hospodinova ducha a byl mu rádcem a vedl ho k poznání?“ (Iz 40,13)

Prorok, který mluvil k obyčejným lidem své doby, by řekl, že nikdo. Apoštol Pavel však opravuje takové vnímání závěrečnými slovy: „mysl Kristovu máme“, což znamená, že křesťané naplnění Duchem svatým mají přístup k Boží mysli a tedy k takovému množství poznání a porozumění (1K 2,10–13), jaké člověk potřebuje, aby poznal cestu spravedlnosti.

Aplikace

Jak rozumíš Pavlovým slovům o tom, že „mysl Kristovu máme“ (1K 2,16)? Jak se to projevuje ve tvém životě? Jak to ovlivňuje tvůj vztah k lidem okolo tebe?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Velké poslání z Mt 28,18–20 spustilo rozsáhlé náboženské hnutí po celém světě. Někteří apoštolové nebo misionáři (tato dvě slova mají stejný význam – „ti, kteří jsou posláni“) prošli celý svět, shromáždili ty, kteří je poslouchali, udělali z nich učedníky, vyzvali je, aby uvěřili v Ježíše, pokřtili je a učili je všemu, co jim Ježíš přikázal. Křesťanští konvertité z celého světa reprezentující různé kultury a mluvící různými jazyky začínají hned po křtu hlouběji poznávat Boží pravdy a život s Bohem. Vůbec nás to nepřekvapuje, protože se ještě musejí naučit mnoho věcí.

Důvod, proč se křesťané stále učí, není jen intelektuální zájem nebo touha po nových poznacích. Jde spíše o to, že víra a křesťanský život zahrnují všechny oblasti každodenního života. Je toho hodně, co se máme naučit. Proto novozákonní listy obsahují jednak zvěst o Ježíši (někdy nazývanou novozákonním slovem *kerygma*), jednak poznání všech věcí, které se jako křesťané musíme naučit (někdy nazývané i novozákonním slovem *didaché*). Dobrým příkladem počáteční zvěsti je téma v 1K 2,2, zatímco v 1K 4. kapitole začíná další poznávání a pokračuje až do konce listu. Co všechno se křesťané musejí naučit?

Práce, odpočinek, sociální otázky, vztahy ve společenství, církev a bohoslužba, ekonomie, filantropie, vztah k nadřizeným, poradenství, rodina, vztahy v manželství a výchova dětí, jídlo a jeho příprava, oblečení, dokonce i stárnutí a příprava na konec života, osobní a společenský život. Být křesťanem znamená vědět něco o všech těchto oblastech, ba i o dalších. Člověk to nepochopí automaticky. Musí se to naučit.

Otázky k rozhovoru

1. Jaký význam má poznávání a vzdělávání pro poslání církve?
2. Co chtěla Ellen G. Whiteová říct tím, že „nebesa jsou školou“ (Ed 301; Vých 176)?
3. Znovu si pozorně přečti text 1K 2,1–16. Co říká Pavel o tom, co vše nám Bůh zjevuje? Zamyslete se nad jeho tvrzením, že moudrost tohoto věku a knížata tohoto věku „hynou“. Pokud to mohl Pavel říct tehdy, co máme říci my o „moudrosti“ našeho věku?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Církev – Boží škola růstu a poznání

Texty na tento týden

L 10,30–37; Mt 5,14–16; L 4,18–23; Jr 29,13; Mt 7,7.8; 1Te 2,6–8

Základní verš

„Také jsme nehledali slávu u lidí, ani u vás, ani u jiných; ač jsme mohli jako Kristovi poslové dát najevo svou důležitost, byli jsme mezi vámi laskaví, jako když matka chová své děti. Tolik jsme po vás toužili, že jsme vám chtěli odevzdat nejen evangelium Boží, ale i svůj život. Tak jste se nám stali drahými!“ (1Te 2,6–8)

Ježíšovi následovníci se už od prvních dní vzniku nového hnutí shromažďovali v synagogách a po domech, aby chválili Boha. Bible o nich mluví jako o lidech, kteří prostřednictvím studia Písma a uctívání toužili poznat Boha a pochopit jeho vůli pro svůj život. Bible opakovaně připomíná, že církev je místo, kde se mimo jiné odehrávají i vážné a důležité diskuse a kde lidé mohou růst v poznání Boha a jeho vůle pro svůj život.

Někdy se bojíme klást otázky. V Bibli se však setkáváme s tím, že právě otázky slouží k tomu, aby lidé lépe poznali Boha. Podobně Bible používá zaznamenané příběhy, které nám umožňují pochopit a porozumět Božím záměrům pro naše životy. Ježíš se u svých učedníků a následovníků zaměřil na tento způsob výchovy.

Pokud má být církev místem, kde mají lidé růst, musí jim poskytnout prostor pro skutečný dialog. Ve škole nám neustále opakovali: „Neexistují hloupé otázky.“ V církvi musíme poskytnout bezpečné prostředí pro každého člověka, aby mohl růst v milosti a v poznání Boha a jeho plánu pro náš život.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ZÁKLAD KŘESŤANSKÉ VÝCHOVY

³⁰Ježíš mu odpověděl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého. ³¹Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu. ³²A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho. ³³Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem; ³⁴přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral. ³⁵Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: „Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet.“

³⁶Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?“ ³⁷Zákoník odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježíš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.“ (L 10,30–37)

Osobní studium

Jistý příběh hovoří o rabínovi, který se podíval do ospalých očí mladých mužů sedících v jeho třídě a zeptal se jich: „Žáci, ví někdo, kdy končí noc a začíná den?“

Několik studentů opatrně zvedlo ruce. „Rabbi,“ zeptal se jeden z nich, „je to tehdy, když se dá zřetelně rozeznat fikovník od olivovníku?“

„Ne.“

Jiný žák zvedl ruku: „Rabbi, je to tehdy, když je možné rozeznat ovci od kozy?“ „Ne.“

Po mnoha odpovědích rabín řekl: „Žáci, noc končí a den začíná tehdy, když se můžete podívat do tváře, kterou jste nikdy předtím neviděli, a v tomto cizinci poznat svého bratra nebo svou sestru. Do té doby, bez ohledu na to, jak jasný je den, je stále pouze noc.“

Jaký záměr sledoval Ježíš příběhem, který je zaznamenán v L 10,30–37? V jakých oblastech života potřebují Ježíšovi následovníci trvale růst?

Jako adventisté sedmého dne jsme byli obdarováni mnohými biblickými pravdami

(například o velkém sporu, o sobotě, o nebeské svatyni, o podstatě předadventního soudu či o stavu mrtvých), které většina křesťanského světa stále nezná. I když jsou tyto nauky velmi důležité, neměly by pro nás žádný význam, kdybychom byli k lidem nelaskaví nebo kdybychom dovolili, aby kulturní a sociální předsudky v naší sociální bublině ovlivnily naše chování k lidem tak, že bychom je považovali za horší a méněcenné.

Pravá křesťanská výchova docílí minimálně toho, že se povzneseme nad naše lidské slabosti a hříchy a budeme druhé vidět tak, jak je vidí Kristus – jako bytosti, za které zemřel, jako bytosti, jejichž hříchy vynesl na kříž, jako bytosti, za které zaplatil nekonečnou cenu. Pokud dáme kříži takové místo, jaké mu náleží, uvidíme hodnotu a cenu každé lidské bytosti. Ke každému se budeme chovat tak, jak si to skutečně zaslouží, přičemž budeme pamatovat na hodnotu, kterou má u Boha. Součástí křesťanské výchovy musí být právě láska k bližnímu, jinak není hodna jména „křesťanská“.

Aplikace

Jaké předsudky jsou součástí vaší kultury a společnosti? Které z nich jsou skryté a které zřetelné? Co musíš jako křesťan udělat, abys nejednal podle nich?

POVOLÁNI BÝT SVĚTLEM

¹⁴Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. ¹⁵A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. ¹⁶Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. (Mt 5,14–16)

Osobní studium

Kamkoli se podíváme, máme dojem, jako by se celá naše planeta uzavírala do sebe, jako by tma vytěsňovala světlo. Přemýšlíme-li o svém životě v tomto složitém a problematickém světě, zdá se nám, jako by temnota stále více pronikala do našich domovů. Sledujeme hrůzy, které s sebou život přináší ve chvílích, kdy zápasíme s nemocí, vyrovnáváme se se ztrátou blízkých, vidíme rozpad rodin nebo se snažíme pochopit mnohé zlé věci v naší společnosti a kultuře.

Uprostřed morálního úpadku a duchovní temnoty, uprostřed tohoto vnějšího a vnitřního hluku slyšíme, jak každého z nás Ježíš oslovuje svým Kázáním na hoře.

Uvažuj o textu Mt 5,14–16. Jaká výzva v něm zaznívá? Jaký vliv bychom měli ve společnosti jako křesťané mít? Jak ovlivňujeme pohled lidí na Boha?

Ježíšovi posluchači seděli na břehu Galilejského jezera a na hlavu jim pátilo

horké letní slunce. Jak asi rozuměli Ježíšovým slovům? Ti, kteří ho poslouchali, věděli vše o světle a tmě. Určitě bylo mnoho temného, čeho se báli. Žili pod římskou okupací, v militarizované společnosti, která, přestože neměla telefony, počítače a internet, byla v mnoha aspektech stejně výkonná jako naše, v něčem dokonce ještě děsivější.

Římané byli všude. Davy na úbočí dobře věděly, že pokud by se někdo odhodlal ke vzpouře, vojáci se velmi rychle postarají o trest – i o ten nejvyšší ve formě potupné smrti ukřižováním.

Ježíš přesto vyzýval, aby lidé žili ve světle a byli světlem – aby byli milosrdní, měli čisté srdce a byli tvůrci pokoje. Právě ve společenství Ježíšových následovníků máme příležitost růst v pochopení tohoto našeho společného poslání, abychom byli světlem a dělali rozhodnutí, kterými ostatním poukážeme na Boží existenci a dobrotu.

Aplikace

Jak můžeme druhým poukázat na Boží existenci a dobrotu našeho laskavého Boha?

ŽIVOT UČEDNÍKA

¹⁸ „Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, ¹⁹abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“ ²⁰ Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagoze byly na něj upřeny. ²¹ Promluvil k nim: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ ²² Všichni mu přisvědčovali a divili se slovům milosti, vycházejícím z jeho úst. A říkali: „Což to není syn Josefův?“ ²³ On jim odpověděl: „Jistě mi řeknete toto přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! O čem jsme slyšeli, že se dalo v Kafarnaum, učiň i zde, kde jsi doma.“ (L 4,18–23)

Osobní studium

Pokud církvi opravdu záleží na tom, aby byla místem a prostředím, kde mohou lidé duchovně růst a rozvíjet se, pak je nezbytné soustředit se na Ježíše. Ježíš povolal učedníky – tedy ty, kdo se od něj měli trvale učit. Na jejich poslání je připravoval tak, že s nimi chodil. Dal jim příležitost pomáhat lidem, které měli milovat a starat se o ně. Denně jim připomínal svou vizi toho, čím by se tento svět mohl stát, kdyby se lidé začali k sobě navzájem chovat jako k bratrům a sestrám.

Uvažuj o textu z úvodu, ve kterém Ježíš stručně a výstižně vyjádřil své poslání na této zemi. Jaké poselství Kristus zanechal svým následovníkům v těchto slovech?

Tři roky učedníci sledovali, jak Ježíš, jejich Učitel, žije podle ideálů království, jež jim představil ve svém prvním kázání v synagoze v Nazaretu. Odpuštění, milost a láska jdou ruku v ruce s osamělostí, oddaností a utrpením. Z jeho kázání se můžeme naučit, že učednictví nemáme brát na lehkou váhu. Učedníky jsme celý život – ne pouze jeden den.

„Poslání, které Kristus svěřil učedníkům, se vztahuje na všechny věřící. Zahrnuje

i křesťany, kteří budou žít před koncem času. [...] Každý, ke komu promluvil nebeský hlas a kdo přijímá Kristův život, je povolán zvěstovat evangelium a pracovat pro záchranu svých bližních. Proto byla založena církev a ten, kdo do ní slavnostním slibem vstoupil, se tím zavázal ke spolupráci s Kristem.“ (DA 822; TV 524)

Jako Ježíšovi učedníci se máme každodenně ujistovat, že Ježíš je neustále v centru našeho společenství a našeho uctívání. Nezapomeňme, že to byl Ježíš, kdo přišel s myšlenkou učednictví. Rabíni si tehdy také získávali následovníky, ale Ježíš povolal muže a ženy, aby ho následovali. Rabíni si nedokázali představit tak radikální povolání, které by předpokládalo, že být s Ježíšem je důležitější než všechno ostatní.

Jako Ježíšovi učedníci máme mít nejen úctu ke všem lidem, ale zároveň se máme snažit vytvářet prostředí, ve kterém budou moci všichni růst a rozvíjet se.

Při správné výchově mladého člověka nejde jen o to, aby se naučil žít samostatně. Správná výchova vede k tomu, že tam, kde jsme, budeme žít podle Ježíšovy výzvy: jít v jeho šlépějích, sloužit lidem v nouzi a přinášet jim dobrou zprávu evangelia.

Aplikace

Jak se v životě vašeho sboru projevuje skutečnost, že se jedná o společenství Ježíšových následovníků?

TRVALÉ HLEDÁNÍ PRAVDY

Budete mě hledat a naleznete mě, když se mne budete dotazovat celým svým srdcem. (Jr 29,13)

⁷Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. ⁸Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. (Mt 7,7.8)

²⁶On [Bůh] stvořil z jednoho člověka všechno lidstvo, aby přebývalo na povrchu země, určil pevná roční údobí i hranice lidských sídel. ²⁷Bůh to učinil proto, aby jej lidé hledali, zda by se ho snad nějakým způsobem mohli dopátrat a tak jej nalézt, a přece není od nikoho z nás daleko. (Sk 17,26.27)

Veď mě cestou své pravdy a vyučuj mě, vždyť jsi Bůh, má spása. (Ž 25,5)

Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. (J 16,13)

Posvět je pravdou; tvoje slovo je pravda. (J 17,17)

Osobní studium

Albert Einstein, často považovaný za otce moderní fyziky, napsal: „Důležité je nepřestat se ptát. Zvědavost existuje z dobrého důvodu. Nelze než žasnout, rozvažujeme-li o tajemstvích věčnosti, života a úžasného uspořádání věcí vezdejších. Stačí, když se člověk snaží každý den porozumět alespoň kousku tohoto tajemství. Nikdy neztrácejte zvědavost, tu posvátnou vlastnost.“

Jestliže toto platí ve světě vědy, o to důležitější je to pro náš duchovní život. Přestože je úkolem Ježíšových následovníků držet se poznané pravdy, zároveň má být církev společenstvím, které si stále klade otázky, nebojí se zpochybnit své (!) porozumění a dosavadní chápání a chce růst i v této oblasti.

Co říkají úvodní verše o hledání pravdy a odpovědi na otázky?

Jr 29,13

Mt 7,7.8

Sk 17,26.27

Ž 25,5

J 16,13

J 17,17

Bible je plná příběhů lidí stejně zvědavých jako jsme my – lidí, kteří mají otázky, obavy, naděje a radosti, lidí, kteří svým způsobem hledají pravdu a odpovědi na nejtěžší otázky života.

„On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po věčnosti, jenže člověk nevystihne začátek ani konec díla, jež Bůh koná.“ (Kaz 3,11) Jako lidské bytosti jsme schopni přemýšlet o tom, co považujeme za „důležité otázky“ o našem životě, o existenci světa, o věčnosti.

Hlavní roli při našem poznávání hraje Písmo. Kdo jsme? Proč jsme tady? Jak máme žít? Co se stane, když zemřeme? Proč existuje zlo a utrpení? To jsou otázky, které si lidé hledající pravdu kladou od nepaměti. Je velkou předností a zároveň odpovědností, že je můžeme nasměrovat k některým odpovědím. Ale zároveň máme být i my sami společenstvím, kde si klademe nové a nové otázky, společně stále hledáme, poznáváme, a objevujeme.

Aplikace

Které důležité životní otázky ti pomohl náš dobrý Bůh vyřešit a zodpovědět? Které si kladěš dál? Je tvé sborové společenství místem, kde o nich můžeš mluvit?

ŽIVOT PRO DRUHÉ

⁵Nikdy, jak víte, jsme nesáhli k lichocení, ani jsme pod nějakou záminkou nebyli chtiví majetku – Bůh je svědek! ⁶Také jsme nehledali slávu u lidí, ani u vás, ani u jiných; ⁷ač jsme mohli jako Kristovi poslové dát najevo svou důležitost, byli jsme mezi vámi laskaví, jako když matka chová své děti. ⁸Tolik jsme po vás toužili, že jsme vám chtěli odevzdat nejen evangelium Boží, ale i svůj život. Tak jste se nám stali drahými! (1Te 2,5–8)

Osobní studium

Jak by se podle slov apoštola Pavla v úvodních verších mohly a měly chovat naše sbory?

Biblické chápání církve nemělo nikdy větší význam než dnes, v době, kdy ve společnosti nastává rozpad soudržnosti, solidarity a vzájemné důvěry. Verš Mt 18,20 nám připomíná: „Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ Novozákonní vize církve se formovala především v domovech věřících, kde se církev setkávala v malých skupinách, modlila se, zpívala, slavila Večeři Páně, učila se a předávala dále Ježíšova slova.

Tyto malé skupiny se staly prvními církevními školami. Byla to místa, kde se noví členové seznamovali s biblickými pravdami a učili se žít novým životem v Ježíši. Pavlovy spisy naznačují, že církev brala toto dílo výchovy velmi vážně. Například text Ř 12,2: „A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli.“

První křesťané brzy zjistili, že společenství je ideální místo, kde mohou žít podle evangelia. Ve společenství máme důvod zpívat hlasitěji, modlit se vroucněji, být pozornější a soucitnější. Když posloucháme, jak ostatní mluví o Boží dobrotě, uvědomujeme si, jak dobrý byl Bůh i k nám. Když posloucháme, jaké zápasy a bolesti prožívají, uvědomujeme si Boží uzdravení v našem vlastním životě – a cítíme novou touhu stát se nástroji jeho milosti a uzdravení.

Apoštol Pavel říká, že v evangeliu je obsaženo vše: moc kříže, vzkříšení Krista i příslib jeho návratu. Na celém světě neexistuje lepší zpráva. Pavel zasvětil svůj život šíření dobré zprávy o Ježíši a dělal to opravdu poctivě a odhodlaně.

V úvodním textu Pavel připomíná, že poselství evangelia lidé nejlépe pochopí a prožijí, když svou víru prožívají ve společenství. Nikdy nesmíme zapomenout, že lidé pozorně sledují, zda náš život i společenství církve odráží poselství milosti, které nacházíme v Bibli.

Aplikace

Zamysli se nad svým životem a polož si otázku: Jakým svědkem o Kristu jsem pro lidi kolem sebe? Co se z této odpovědi můžeš o sobě dozvědět?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Kristus zklamal jejich naděje na světskou slávu. Kázáním na hoře se snažil napravit důsledky nesprávné výchovy a podat posluchačům pravdivý obraz o svém království i o sobě samém. Mylné představy lidu však přímo nenapadal. Viděl bídu světa způsobenou hříchem, ale nepředkládal jim jejich ubohost ve všech podrobnostech. Učil je o věcech nekonečně lepších než vše, co dosud znali. Nevyvracel jejich názory na Boží království. Seznamoval je s podmínkami, za kterých se do něho mohou dostat, a nechal je, aby si udělali svůj vlastní závěr. Pravdy, které zvěstoval, jsou pro nás dnes stejně důležité jako tehdy pro zástup, který Ježíše poslouchal. I my si potřebujeme osvojit zásady Božího království.“ (DA 299; TV 188)

Otázky k rozhovoru

1. Robert Louis Stevenson se narodil ve skotském Edinburghu v roce 1850. Stevenson vzpomíná, jak jednou večer, když ho chůva ukládala do postele, proklouzl k oknu. Našlyt se mu zvláštní pohled. Uviděl lampáře, který šel od jedné plynové lampy k druhé a rozsvěcel světla. Celý nadšený zavolal chůvu a řekl jí: „Podívej se na toho muže! Dělá díry do tmy!“ Jakým úkolem tě Bůh pověřil při zprostředkování světla a lásky tvému společenství? Pokud si nejsi jistý, sejdí se s několika členy sboru a diskutujte o tom, co byste mohli společně udělat.
2. Pokud má církev spolupracovat s Bohem při oslovování světa, musíme si osvojit Ježíšova slova a jeho službu. Samotná realita vtělení – Bůh, který k nám přichází, žije v našem světě, zápasí, směje se a pláče s námi – nám připomíná, že se máme zajímat o lidi v našem okolí. Přemýšleli jste, jak to budete dělat? Jak byste mohli zapojit mladé lidi ve vašem sboru, aby vám pomohli?
3. Jako adventisté sedmého dne máme zvěstovat pravdy, které známe. Jak to dělá nebo by mohl dělat váš sbor? Je váš sbor bezpečným místem, kde je možné diskutovat o těchto pravdách s těmi, kteří kladou těžké, komplikované nebo provokující otázky? Jak vytvořit prostředí, kde bude možné řešit i vážné otázky?
4. Jaké kulturní předsudky existují ve vaší společnosti? Jakým způsobem může váš sbor pomoci lidem, aby se nad ně povznesli a následovali učení Písma?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

10

Křesťan, věda a umění

Texty na tento týden

Ř 1,18–21; Ž 19,2–7; 96,9; Gn 3,6; 1Tm 6,20; Př 1; Jb 38

Základní verš

„Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hlásá dílo jeho rukou.“ (Ž 19,2)

Jak člověk od dětství roste a poznává svět kolem sebe, nezískává poznatky jen v duchovní a morální oblasti, ale objevuje život v celé jeho šíři – poznává přírodu, fyzikální zákonitosti, ale i dějiny tohoto světa či umění, které lidstvo od pradávna doprovázejí. Ovlivní naše vnímání a poznávání všech těchto oblastí skutečnost, že jsme křesťané? A pokud ano, jak? Měla by být pro křesťany Bible jediným zdrojem informací? Je věrný křesťan ten, kdo si v Písmu najde několik textů, které by mohly souviset s vědou či uměním, a spokojí se s tím? Nebo nám Boží slovo spíše nabídne základ, východisko, perspektivu, díky níž se můžeme s radostí pustit do dalšího hlubšího poznávání v rozmanitých oborech?

To vše jsou otázky, jež si potřebuje položit člověk, který chce přijmout Boha jako svého velkého Učitele a zároveň poznávat svět v celé jeho šíři a rozmanitosti. Při studiu budeme proto tento týden přemýšlet nad tím, jakým způsobem se naše křesťanství může (a má) promítnout do našeho životního poznávání a objevování. Vědecké zkoumání a bádání nám může přinést mnoho nových a podnětných informací, které mohou být požehnáním pro nás i pro druhé. Je však pravda, že poznání bez Boha může vést k pýše a domýšlivosti (1K 8,1), případně může být zneužito hříšným způsobem. Na druhé straně nám ale může studium různých oborů pomoci více docenit velikost našeho Stvořitele a Spasitele a s jeho pomocí být použito pro dobro našich bližních a k Boží slávě. Vzdělávání ve vědních oborech a poznávání našeho Boha tak mohou tvořit jeden krásný, organický celek.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

MILUJÍCÍ TVŮRCE

²Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou. ³Svoji řeč předává jeden den druhému, noc noci sděluje poznatky. ⁴Není to řeč lidská, nejsou to slova, takový hlas od nich nelze slyšet. ⁵Jejich tón zvučí celičkou zemí, zní jejich hovor po širém světě. Bůh slunci na nebi postavil stan. ⁶Ono jak ženich z komnaty vyjde, vesele jako rek, když běží k cíli. ⁷Vychází na jednom okraji nebes, probíhá obloukem k druhému konci a nic se neskryje před jeho žářem. (Ž 19,2-7)

⁶Ty, Hospodine, jsi ten jediný, ty jsi učinil nebe, nebesa nebes a všechen jejich zástup, zemi i vše, co je na ní, moře i vše, co je v nich. Sám to všechno zachovávaš při životě a nebeské zástupy se ti klanějí. (Neh 9,6)

Osobní studium

Celé stvoření nám při bližším pohledu ukazuje a připomíná moudrost a lásku živého Boha. Když se na věci kolem sebe díváme z této perspektivy, začneme více vnímat, jak úžasného tvůrce máme.

Podívejme se například na těhotenství. Díky zkoumání a poznatkům biologů víme, že nový lidský život vzniká z jediného oplodněného vajíčka, které se vyvíjí devět měsíců až do podoby, kdy může existovat samostatně. To vše můžeme považovat za mechanický biologický proces. Když si však uvědomíme, že schopnost „stvořit“ nový život nám byla dána naším Stvořitelem, který chtěl, abychom byli jeho „obrazem“, může nás objevování zázraku vzniku nového života naučit mnohé i o něm, našem Tvůrci. Tak jako plod po celou dobu roste pod matčiným srdcem, obklopený její milující přítomností, tak i náš život je výsledkem Boží lásky, která nás stále obklopuje. A podobně jako nastávající maminka cítí každý pohyb svého dítěte, tak i náš nebeský Otec neustále se zájmem vnímá vše, co prožíváme, co děláme a jak se cítíme.

Co říkají následující texty o Bohu jako našem Stvořiteli?

Ř 1,18-21

Ž 19,2-7

Neh 9,6

I po šesti tisících let trvání hříchu a po ničivé celosvětové potopě existují velmi silné důkazy nejen o Bohu jako našem Stvořiteli, ale i o jeho moci, lásce a dobrotě. Tyto důkazy jsou tak silné, že Pavel v Ř 1,18-21 říká, že ti, kteří Boha odmítnou, nebudou mít v den soudu „výmluvu“, protože z toho, co stvořil, se o něm stále můžeme hodně naučit. Jinými slovy, nebudou se moci odvolávat na neznalost!

Zejména v době, kdy se mnozí lidé rozhodli uctívat stvoření namísto Stvořitele, je důležité, aby křesťanské poznávání a přístup ke studiu různých oborů lidského poznávání (ať už technických, přírodních, či humanitních) vycházel z předpokladu, že Bůh je Stvořitel a Udržovatel všeho, co existuje. Tento postoj samozřejmě nezmění fakta, která pozorujeme a zkoumáme. Může však mít zásadní vliv na jejich interpretaci a závěry, které z nich vyvodíme pro náš život.

Aplikace

Přemýšlej o kráse našeho světa a o neuvěřitelných zázracích, které můžeme pozorovat dokonce i po pádu do hříchu. V čem ti příroda a svět kolem nás pomáhá lépe poznat Boží velikost a povahu? Kde ji máš naopak problém vidět?

DÍLO ÚŽASNÉHO UMĚLCE

1Zpívejte Hospodinu novou píseň, zpívej Hospodinu, celá zem!

6Sláva a nádhera je v jeho přítomnosti, v jeho svatyni je síla a nádhera. 7Vzdejte Hospodinu, lidské plémě, vzdejte Hospodinu slávu a moc! 8Vzdejte Hospodinu slávu, jež náleží mu, do jeho nádvoří s dary předstupte. 9Klaňte se Hospodinu v jeho svatě kráse, před ním se rozechvěj, celá zem! (Ž 96,1,6–9; B21)

Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědounost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. (Gn 3,6)

Osobní studium

Uvažuj o slovech Ž 96,9. Jak rozumíš pojmu „nádhera“ (ČEP; ČSP) nebo „svatá krása“ (B21)? Jaké místo by měla hrát estetika, krása a umění v životě křesťana?

Kdykoliv se Bible pokouší vystihnout povahu Boha, nebo alespoň v náznamech vylíčit prostředí nebe, používá k tomu nádherné obrazy plné barev, krásných tónů či vůní. Jako by tým chtěla naznačit, že vše, co souvisí s dobrým Bohem, je krásné, harmonické, lahodící všem našim smyslům. A dokonce i náš svět stvořil se záměrem, aby byl nejen dobře fungující, ale také krásný, překypující (zdanlivě zbytečně) barvami, úžasnými tvary a nádhernými vůněmi. Pokud je i náš hříšný svět stále tak krásný, navzdory tisíciletí hříchu a zla, umí si někdo z nás představit, jak nádherný musel být před pádem do hříchu? Bůh je opravdu Stvořitelem nádhery!

Umění ve svých různých podobách, které nás učí docenit hodnotu krásy (nejen funkčnosti), nám tedy může pomoci více docenit povahu Boha – velkého Umělce. Není to strohý a chladný Pán vesmíru, který se ve svém díle omezuje na nezbytné minimum,

ale Mistr s velkou fantazií, kterou promítá do krásy všeho, co pro své děti tvoří. A vzhledem k tomu, že jsme i my sami součástí Božího uměleckého díla a zároveň předmětem vědeckého bádání, můžeme se více naučit o sobě i o naší hodnotě pro Krista.

„Bůh si přeje, aby nás těšilo to, co stvořil. Přeje si, abychom se radovali z krásy země. Bůh má rád krásné věci, ale více než krásu přírody má rád krásu charakteru. Přeje si, aby se rozvíjela naše vnitřní čistota a přirozená krása – dvě vlastnosti, díky nimž jsou květiny tak příjemné.“ (SC 85; CVP 88)

Verš Gn 3,6 poznamenává, že ovoce stromu poznání dobrého a zlého připadalo Evě krásné a lákavé pro oči. Kdy může estetická krása něčeho (nebo někoho) pro nás přestat být požehnáním, a naopak se stát satanovým nástrojem?

Při pohledu na to, co Bůh stvořil, musíme počítat i s nepřitelem, který vše deformuje a zneužívá. Nemělo by nás proto překvapit, že i krása a vnímání krásy mohou být použity proti nám. Křesťanské poznávání a vzdělávání usměrňované Písmem by nám proto zejména v umění mělo pomáhat uvědomit si, že ne vše, co je krásné, je nutně dobré nebo svaté.

Aplikace

Co krásného z přírody nebo umění (ať už výtvarné dílo, hudba nebo něco jiného) ti v poslední době pomohlo zažít radost a pocítit obdiv k našemu Stvořiteli?

LIMITY LIDSKÉHO POZNÁNÍ

Opatruj, co ti bylo svěřeno, Timoteji, vyhýbej se bezbožným řečem a protikladným naukám, které se lživě nazývají „poznání“. (1Tm 6,20)

Osobní studium

Před čím varoval apoštol Pavel svého spolupracovníka Timotea v 1Tm 6,20? Proč?

V Pavlově době se mnozí lidé domnívali, že se jim dostalo zvláštního „poznání“ v duchovní oblasti (tzv. gnosticismus), i když jejich postoje nebyly v souladu s evangeliem. Přesto k nim a k jejich učení mnozí lidé (i křesťané) vzhlíželi s obdivem, protože je považovali za lidi velmi zbožné a za „odborníky“ na duchovno.

To, že je někdo inteligentní, přemýšlivý, schopný a vzdělaný, ještě nemusí automaticky znamenat, že je jeho poznání správné. Jako hříšní lidé jsme limitováni tím, že hřích zdeformoval naši schopnost správně vnímat a interpretovat skutečnosti. Budeme-li vycházet z nesprávných předpokla-

dů, můžeme snadno dojít k nesprávným závěrům. A to jak v oblasti duchovní, tak i v oblasti přírodních či jiných věd. S vědomím této omezenosti našeho porozumění tak neustále potřebujeme srovnávat naše poznání s tím, co nám zjevil náš Stvořitel.

Po celá staletí se i velmi vzdělaní lidé domnívali, že Země nehybně stojí uprostřed vesmíru a všechny hvězdy a planety obíhají kolem ní po dokonalých kruhových drahách. Na podporu tohoto předpokladu badatelé použili velmi složité matematické a vědecké výpočty, ale později se ukázalo, že neplatí. Jiní k podpoře tohoto názoru dokonce používali vybrané biblické texty, které měly jejich názoru dodat božskou autoritu. Proto bychom mohli říct, že tito lidé byli odborníci na omyly a své teorie „lživě nazývali „poznání““ (1Tm 6,20).

Aplikace

Apoštol Pavel mluvil o hrdosti na velké „poznání“ v oblasti duchovní a filozofické, které je ale ve skutečnosti v rozporu s evangeliem. V jakých dalších oblastech by toto Pavlovo varování mohlo být aktuální dnes v mém životě?

BLÁZNOVSTVÍ A MOUDROST

⁵Bude-li naslouchat moudrý, přibude mu znalostí, a rozumný získá schopnost ⁶porozumět přísloví a jinotaji, slovům mudrců i jejich hádankám. ⁷Počátek poznání je bázeň před Hospodinem, moudrostí a kázní pohrdají pošetilci. (Př 1,5-7)

Osobní studium

Přečti si Přísloví 1. kapitolu. Co se z ní můžeme naučit o skutečné životní moudrosti? Kam by nás měla moudrost v našem životě směřovat?

Bible velmi často porovnává bláznovství a moudrost. Kniha Přísloví varuje před nebezpečím pošetilého chování a vyhledávání společnosti bláznů. Bůh si přeje, aby si jeho lid moudrosti vážil, hledal ji u důvěryhodného zdroje a byl skutečně moudrý.

Ti, kteří studují vědu a umění, se věnují velmi důležitým oblastem života. Vždyť jejich poznatky, ke kterým na základě důkladného studia a usilovné práce dojdou, mohou přinést pro celé lidstvo velké požehnání.

Nejde však jen o to, aby získali více znalostí. Vždyť jaký význam má z křesťanského hlediska znalost vědy a umění, pokud se člověk nenaučí rozeznávat mezi tím, co je dobré, a co je špatné, co je správné, a co nesprávné, co je pravda, a co omyl? Stačí si například přečíst něco ze života lidí, kteří jsou považováni za největších umělce světa, a zjistíme, že mít úžasné nadání a talent ještě nutně neznamená žít morálním a čestným životem. Nebo že velcí vědci zapojení do vývoje biologických či chemických zbraní hromadného ničení mohli být opravdu vzdělaní a velmi nadaní, ale jejich práce přinesla trpké ovoce. Jak jsme řekli, poznání samo o sobě nemusí být nutně dobré. Požehnáním se stává, je-li spojeno s Boží moudrostí.

Aplikace

V jaké oblasti bys chtěl rozšířit své znalosti? K čemu by ti to bylo? K čemu by to bylo lidem kolem tebe? Jak bys toto své poznání mohl moudře využít k Boží chvále i pro dobro lidí?

BŮH ODPOVÍDÁ JÓBOVI

¹Na to odpověděl Jóbovi ze smřště Hospodin slovy: ²„Kdo to zatemňuje úradek Boží neuváženými slovy? ³Nuže, opásej si bedra jako muž, budu se tě ptát a poučíš mě. ⁴Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi? Pověz, víš-li něco rozumného o tom. ⁵Víš, kdo stanovil její rozměry, kdo nad ní natáhl měřicí šňůru? ⁶Do čeho jsou zapuštěny její podstavce, kdo kladl její úhelny kámen, ⁷zatímco jitrní hvězdy společně plesaly a všichni synové Boží propukli v hlahol? ⁸Kdo sevřel moře vraty, když se valilo z lůna země, ⁹když jsem mu určil za oděv mračno a za plénku temný mrak, ¹⁰když jsem mu stanovil meze, položil závory a vrata ¹¹a řekl: „Až sem smíš přijít, ale ne dál; zde se složí tvé nespoutané vlnobíjí!“ ¹²Zdali jsi ty někdy za svých dnů dal příkaz jitru a vykázal jitrnce její místo, ¹³aby se chopila okrajů země a svévolníci byli z ní vytřeseni? ¹⁴Země se mění jak hlína pod pečetidlem, ale oni tu stojí, ač jsou jen šat. ¹⁵Svévolníkům bude odepřeno světlo a zvednutá paže bude přeražena.“ (Jb 38,1-15)

Osobní studium

Přečti si 38. kapitolu knihy Jób. Co tento text říká o Bohu nejen jako o Stvořiteli, ale také jako o udržovateli všeho živého? Jak by měla tato důležitá pravda ovlivňovat náš pohled na oblast vědy a umění?

„Mnozí učí, že běh přírody je řízen v souladu s pevně stanovenými zákony, do nichž ani sám Bůh nemůže zasáhnout. To je falešná věda. Příroda je sluhou svého Stvořitele. Bůh neruší své zákony, ale neustále je používá jako své nástroje. Otec a Syn v přírodě ustavičně působí. Kristus říká: „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.“ (J 5,17)“ (PP 114; NUD 47)

Naneštěstí, jak jsme řekli, velká část vědy je založena na ateistických materialistických předpokladech. To znamená, že vědec se může dívat na něco neuvěřitelně krásného nebo nesmírně složitého, dokonce i na neuvěřitelně krásného a zároveň nesmírně složitého, a přesto tvrdit, že to vzniklo náhodou, že za tím není žádná předem promyšlená úvaha ani záměr.

Věda to ve skutečnosti tvrdí stále. Říká, že život na Zemi v celé své kráse a složitosti – od motýlů po člověka – je jen výsledkem působení fyzikálních sil a chemických látek v průběhu dlouhých miliard let. Přitom se náhodou vytvořily jednoduché formy života a díky náhodným mutacím a přirozenému výběru se vyvinuly do všeho, co dnes žije, hýbe se a dýchá.

Současná věda tvrdí, že samotná idea nadpřirozeného Stvořitele je „nevědecká“, protože ji nelze vědecky otestovat. Proto se touto teorií věda nemůže zabývat. Toto není přímo vědecký závěr, je to spíše filozofické stanovisko vědců (ve skutečnosti se zdá, že věda učí opak: veškerá krása a složitost světa skutečně poukazují na Stvořitele).

Písmo učí, že Bůh nejen všechno stvořil, ale že vše také udržuje. Každé skutečné křesťanské poznání v oblasti vědy tedy musí vycházet ze zcela jiných předpokladů, než jaké jsou obecně přijímány. Nevyhnutelný rozpor se tak projeví již u základní úvahy o vzniku života.

Aplikace

Musí být věda a křesťanská víra nutně v rozporu? Měl by křesťan pohrdat vědeckým poznáním? Stačí nám Bible pro správné poznání světa?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Existují dva důvody, proč se v otázce původu života věda mýlí, ačkoli v mnoha jiných oblastech poznání může mít pravdu. Zaprvé, věda, která studuje přirozený svět, musí hledat odpovědi pouze v přirozeném světě. Zadruhé, věda předpokládá, že přírodní zákony musejí platit stále stejně. Ale pokud jde o vznik života na Zemi, oba vědecké předpoklady jsou nesprávné.

První předpoklad vyžaduje přirozené příčiny přirozených událostí. To je v pořádku, pokud jde o směr pohybu hurikánu, ale je zcela mimo v otázce vzniku života na Zemi. Biblický popis události začíná slovy: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ (Gn 1,1) Co nám může věda, která naprosto popírá nadpřirozený původ života, říkat o původu života, který byl zcela nadpřirozený?

A co neměnné přírodní zákony? Zdá se, že tento předpoklad dává smysl, až na to, že text Ř 5,12 říká: „Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili.“ Verš představuje přírodní prostředí, které se příchodem hříchu rázem a zcela změnilo. Svět, ve kterém neexistovala smrt, byl radikálně odlišný od světa, který můžeme studovat dnes. A předpokládat, že jsou podmínky života na Zemi stále stejné, když nejsou, povede také k omylům.

Věda se v otázce původu života na Zemi mýlí, protože popírá dva klíčové aspekty stvoření: nadpřirozenou sílu, která je za ním, a radikální fyzikální diskontinuitu mezi původním stvořením a tím, co vidíme nyní.

Otázky k rozhovoru

1. *Uvažujte společně o otázce krásy. Co je krása? Jak ji definujeme? Může křesťan definovat a chápat krásu jinak než nekřesťan?*
2. *Kristus mohl přijít na zem jako vynikající vědec a dostat bohatou odměnu za své převratné vynálezy a průlomové objevy. Mohl sklídit světovou slávu jako hudební umělec. Místo toho přišel a vyučil se obyčejným tesařem. Byl při stvoření, ale učil se jako začátečník a poslušně plnil své povinnosti. Jaké povzbuzení nám to nabízí, ať se nacházíme na naší profesní dráze kdekoliv?*
3. *Ne každý křesťan je povolán vyučovat ve škole. Křesťané však mohou učit druhé nejen slovy, ale i skutky záměrně, nebo si to nemusejí vůbec uvědomovat. Jaké zvyky by měl křesťan pěstovat ať už jako Ježíšův žák, nebo jako ten, kdo může něco lidí kolem sebe naučit?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

11

Práce jako nástroj růstu

Texty na tento týden

Gn 3,19; Dt 16,15; Ex 25,8.9; Ga 5,22–26; Kaz 9,10; 1K 10,31

Základní verš

„A tak, moji milovaní bratři, buďte pevní, nedejte se zvíkat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná.“ (1K 15,58)

Práce byla od počátku Božím plánem pro člověka. V ideálním světě, před pádem člověka do hříchu, dal Bůh Adamovi a Evě úkol obdělávat a střežit zahradu (Gn 2,15). Podobně jako jejich Stvořitel, podle jehož obrazu byli stvořeni, i oni se měli věnovat tvůrčí práci a láskyplné službě. To znamená, že i ve světě bez hříchu, smrti a utrpení měl člověk pracovat.

I v „mezidobí“ (v čase po ideálním světě bez hříchu a před slíbenou novou zemí) máme práci považovat za jedno z Božích požehnání. V židovském národě se každé dítě vyučilo nějakému řemeslu. Říkalo se, že otec, který svého syna nevyučuje žádnému řemeslu, z něj vychová zločince. Ježíš, Boží Syn, mnoho let plnil vůli svého Otce tak, že poctivě pracoval jako tesař. Zřejmě vyráběl obyvatelům Nazareta nábytek a různé zemědělské nářadí (Mk 6,3). Bylo to součástí přípravy na jeho pozdější službu. Apoštol Pavel konal Boží dílo nejen v sobotu, kdy diskutoval v synagoze, ale také když rok a půl pracoval spolu s Akvilou a Priscillou jako výrobce stanů (Sk 18,1–4; 2Te 3,8–12). Tento týden budeme hovořit o práci jako Božím daru a o její roli v křesťanské výchově a našem osobním růstu.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PRÁCE – POVINNOST NEBO POŽEHNÁNÍ?

¹²Poznal jsem, že není pro něho nic lepšího, než se radovat a konat v životě dobro. ¹³A tak je tomu s každým člověkem: to, že jí a pije a okusí při veškerém svém pachtění dobrých věcí, je dar Boží.

²²Shledal jsem, že není nic lepšího, než když se člověk raduje z toho, co koná, neboť to je jeho podíl. Kdo mu dá nahlédnout, co se stane po něm? (Kaz 3,12.13.22)

V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš. (Gn 3,19)

Osobní studium

Když mluvíme o práci, často se nám spojuje s námahou a nutností. Musíme pracovat, abychom měli co dát na stůl, mohli zaplatit účty a trochu si ušetřili na horší časy. Na druhou stranu ale ztratit zaměstnání je pro nás často horší než se vyrovnat se špatnými pracovními podmínkami.

Práce dává člověku zároveň i pocit hodnoty a identity. Když se má někdo druhým představit, kromě jména většinou zmíní i své povolání, které definuje, kým je. Pro řadu lidí je smysluplná práce tak důležitá, že jen těžce snášejí odchod do důchodu. Práce je důvod, proč ráno vstáváme. Zaměstnejte teenagera prací, která ho bude bavit, a bude o jednoho kandidáta na páchní kriminality méně.

Přečti si úvodní verš Gn 3,19. Jaký je kontext tohoto verše? Co říká o práci? Jakým různým způsobem se dají tato slova (možná i nesprávně) pochopit?

Práce, kterou dostali za úkol naši prarodiče před pádem do hříchu, se po pádu najednou mění, dostává novou podobu. Pro někoho je práce pouze denní dřinou, která končí smrtí. Mnozí lidé pracují v zaměstnání, které je vůbec nenaplnuje, a doufají, že se ve zdraví dočkají důchodu. Pro jiné je naopak práce víc než vlastní život. Je smyslem jejich existence, posláním, nebo dokonce zdrojem osobní identity. Bez práce se těchto lidí zmocňuje deprese nebo ztrácejí smysl života. Nevědí, co mají dělat nebo kam se mají podít. Stává se, že po odchodu do důchodu se fyzicky a psychicky zhroutí a předčasně umírají.

Jako křesťané potřebujeme najít správný (tedy Boží) a vyvážený vztah k práci. Práce je více než ekonomická nezbytnost. Člověk není jen zaměstnanec. Správně bychom to měli chápat tak, že naše práce je službou, která vyjadřuje náš vztah k Bohu, a kterou také rosteme k jeho obrazu. Máme-li děti, pak je našim úkolem předat jim právě takový postoj k práci.

Aplikace

Co tvoje práce? Je pro tebe povinností, nebo radostí? Dokážeš v ní vidět požehnání, které ti dává Bůh? A pokud ne, jak by se to mohlo změnit?

PRÁCE A NÁŠ OSOBNÍ RŮST

Po sedm dní slav svátek Hospodinu, svému Bohu, na místě, které Hospodin vyvolí, protože Hospodin, tvůj Bůh, ti požehná ve vsi tvé úrodě a při všem díle tvých rukou. Jen buď radostný. (Dt 16,15; ČSP)

Čehokoli se chopí tvá ruka, tomu se věnuj ze všech sil – vždyť míříš do hrobu, kde není co dělat, kde chybí smysl, moudrost i vědění! (Kaz 9,10; B21)

Lenocha usmrtí choutky, neboť jeho ruce odmítají práci. (Př 21,25)

Vyhlásím jim své soudy nad všemi jejich zlými skutky, že mě opustili; jiným bohům pálili kadidlo a klaněli se dílu svých rukou. (Jr 1,16)

Osobní studium

Ať už má naše práce jakoukoliv podobu – manuální, intelektuální, nebo i obojí – vždy v ní jde o to, že člověk musí vyvinout určité úsilí, aktivitu, námahu, aby se mu podařilo zrealizovat to, co je potřebné. Když biblické texty hovoří o práci „vlastníma rukama“, neodkazují vždy nutně na práci manuální, ale vystihují tímto názorným obrazem právě ono osobní úsilí a určitou námahu, kterou každý z nás musí vynaložit, aby mohl vykonat to, co si předsevzal. A právě tento rozměr práce nás v životě někam posouvá a přispívá k rozvoji našeho charakteru.

Co říkají dnešní úvodní texty o práci? Jak přitom používají symbol „rukou“?

Dt 16,15

Kaz 9,10

Př 21,25

Jr 1,16

Bůh nám umožňuje dělat „dílo našich rukou“, abychom mohli prožívat naplnění a ra-

dost (viz Př 10,4; 12,14). Člověk není v životě skutečně šťastný, pokud se nemusí o nic snažit a překonávat překážky, pokud nemůže dělat a dosáhnout něčeho smysluplného. Je možné mít velké plány, hovořit o nich, ale naše osobnost skutečně roste teprve tím, že něco skutečně děláme.

„Dílo našich rukou“ je pro nás Božím požehnáním (Ž 90,17). Umožňuje nám žít smysluplným životem. Ale hlavním Božím záměrem je, aby práce našich rukou byla požehnáním pro jiné. Pavel píše, že musíme pracovat, musíme svými rukama dělat něco užitečného, abychom se měli o co podělit s ostatními. Sám Pavel žil podle tohoto principu.

„Sami víte, že tyto mé ruce vydělávaly na všechno, co jsem potřeboval já i moji společníci.

Tím vším jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, pomáhat slabým a mít na paměti slova Pána Ježíše, který řekl: „Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere.“ (Sk 20,34.35)

Nehemjášova jednoduchá modlitba měla být i naší modlitbou: „Proto nyní, Bože, posilni mé ruce!“ (Neh 6,9)

Aplikace

Jaký máš postoj k práci? Jak může být tvá práce větším požehnáním pro druhé?

POCTIVĚ ODVEDENÁ PRÁCE

⁹Ať mi udělají svatyni a já budu bydlet uprostřed nich. ⁹Uděláte všechno přesně podle toho, co ti ukazují jako vzor svatého příbytku i vzor všech bohoslužebných předmětů. (Ex 25,8.9)

Osobní studium

Text zaznamenaný v Ex 25,10–30,38 je velmi podrobným návodem k postavení svatyně. Co tě v této stati nejvíce zaujalo na jednotlivých detailech, které Bůh nařizuje Mojžíšovi? Co se na základě těchto veršů můžeš dozvědět o Bohu?

Když Bůh přikázal Mojžíšovi, aby pro něj postavil stan, mohl Mojžíš říct: „Žádný problém, Pane! Před čtyřiceti lety jsem utekl z Egypta a od té doby stále stavím stany... Dej mi minutu!“ Pro každého, kdo žil v tehdejší polonomádké midiánské kultuře, bylo postavit stan jednoduchou záležitostí. Dokázal to udělat mechanicky, a přitom ještě přemýšlet o mnohem důležitějších věcech. Mojžíš zřejmě nečekal, že dostane tak detailní projekt (ačkoli ve své podstatě šlo o poměrně jednoduchou architektonickou stavbu), a navíc dlouhý seznam „jak na to“, který se týkal každého kusu vnitřního zařízení a oděvu kněží – téměř 150 pokynů podrobně rozepsaných bod po bodu. Například při zhotovování jednoduchého stolu měl Mojžíš postupovat v sedmi krocích (Ex 25,23–30).

Hospodin popsal stavbu „svého“ stanu velmi podrobně a do detailů (podobně po-

pisoval i obětní rituály). Svědčí to o touze vytvořit dokonalé mistrovské dílo. Svatostánek měl být zhotoven z materiálů té nejvyšší kvality. Design byl dokonalý, bezchybný. Práce musela být vynikající. Poselství bylo jasné: „Bůh neakceptuje nedbalou práci!“

Stavba měla mít vysokou úroveň. Hospodin sám dal nejen podnět k dosažení tohoto cíle, ale postaral se i o lidské zdroje. V Ex 31,1–6 a 35,30–36,1 čteme, že Bůh sám obdaroval lidi potřebnými dovednostmi. Tito muži byli „naplnění Duchem“. Bůh jim dal schopnosti a znalosti v každé odborné práci, takže stavba příbytku a jeho zařízení mohla postupovat tak, „jak Hospodin přikázal“ (Ex 36,1). Tito dva moudří a zkušené řemeslníci byli navíc obdarováni schopností vyučovat (Ex 35,34), aby se jejich znalosti a dovednosti v izraelské komunitě zachovaly. K těmto dvěma mužům, kteří jsou označeni za vůdce povolání Bohem, se připojili další muži, kteří dostali podobné dary (Ex 36,2).

I když jsme hříšní lidé, každý úkol máme plnit s maximálním nasazením. Neplatí žádná výmluva. Bůh od nás očekává, že svou povinnost splníme vždy co nejlépe a svůj talent, zručnost, čas a vzdělání využijeme co nejužitečněji.

Aplikace

Kdy jsi měl ze své práce velkou radost? Kdy ses cítil opravdu užitečný? Co bys poradil někomu, koho práce nudí nebo v ní nenachází žádné potěšení?

PRÁCE A NÁŠ DUCHOVNÍ ŽIVOT

²²Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost,
²³tichost a sebeovládání. Proti tomu se zákon neobrací. ²⁴Ti, kteří náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali
 sami sebe se svými vášněmi a sklony. ²⁵Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit.
²⁶Nehledejme prázdnou slávu, nebudme jeden k druhému vyzývaví, nezávidme jeden druhému.
 (Ga 5,22–26)

Osobní studium

Naši práci a duchovní život nelze oddělit. Křesťanství není oděv, který si oblékáme nebo svlékáme, když se nám změní nálada nebo přecházíme různými fázemi života. Naplno žité křesťanství spoluvytváří nového člověka, což se projeví v každé oblasti života – včetně naší práce.

V úvodních verších se hovoří o „ovoci“ působení Ducha svatého v životě věřícího člověka. Které z těchto vlastností a projevů jsou patrné i ve tvém životě a ve tvé každodenní práci?

Apoštol Pavel ve svém listu Galatským jasně a otevřeně hovoří o tom, že vliv Ducha svatého na náš život se projeví velmi konkrétně a hmatatelně v našem každodenním životě, chování a jednání. Budeme-li spojeni s Kristem, budeme žít jako věřící ve všech aspektech našeho života.

V jedné z adventistických nemocnic na Floridě ležel umírající pacient. Jeho nejbližší kamarád bděl u jeho postele. Sestřič-

ky pacienta často navštěvovaly a staraly se o jeho potřeby. V jednom rozhovoru se jich přítel pacienta zeptal, kde studovaly. Mnohé odpověděly, že na Florida Hospital College – škole, kterou rovněž provozuje církev adventistů.

To udělalo na přítele velký dojem. Následně několikrát navštívil tuto školu, aby zjistil, čím je zvláštní. Proč? Zdálo se mu, že sestry, které absolvovaly tuto křesťanskou školu, byly vůči jeho umírajícímu příteli laskavější a pečlivější než sestry z jiných škol. Všiml si velkého rozdílu mezi nimi a ostatními, pokud jde o jejich postoj k jeho příteli.

Zjistil si potřebné informace o této škole a nakonec věnoval dar ve výši 100 000 dolarů na vzdělávání dalších sester. Přestože sám nebyl adventistou a možná ani necítil žádné velké sympatie k adventistické víře, velmi jej oslovilo praktické křesťanství sester, se kterými se setkal. Být věřícím křesťanem totiž není jen otázka vyznání, ale je to zároveň způsob našeho života.

Aplikace

Jak se projevuje tvůj duchovní život při plnění každodenních povinností? Co myslíš, jaký vliv šíříš ve svém okolí?

PRÁCE A NAŠE ZODPOVĚDNOST PŘED BOHEM

Všechno, co máš vykonat, konej podle svých sil, neboť není díla ani myšlenky ani poznání ani moudrosti v říši mrtvých, kam odejdeš. (Kaz 9,10)

Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno číňte k slávě Boží. (1K 10,31)

Osobní studium

Asi všichni křesťané uznávají, že jsme před Bohem odpovědní za to, jakým způsobem prožíváme svůj život. Byl nám svěřen a my neseme zodpovědnost za to, jakým způsobem používáme to, co nám bylo dáno k dispozici. Tuto zodpovědnost ale nelze zúžit jen na hospodaření s časem (jeden den ze sedmi patří plně Bohu) nebo na peníze (desetina našeho příjmu je Boží). Vše, co nám bylo svěřeno, máme používat k Boží chvále. Být dobrým správcem toho, co nám bylo svěřeno, znamená odpovědnost rozvíjet a správně využívat všechny dostupné zdroje.

Petr jasně říká, že Stvořitel obdaroval každého člověka nějakými dary. V souvislosti s dary hovoří o křesťanech jako o „svatém kněžstvu“ (1Pt 2,5). Jsme zodpovědní Bohu za správu všech jeho darů, ať už jde o finance, čas, energii, schopnosti nebo talent.

Uvažuj o úvodních verších (Kaz 9,10 a 1K 10,31). Jak bychom měli pracovat a vést jiné lidi k tomu, aby pracovali?

Jedním z běžných úskalí současného života je tendence rozškátulkovat, oddělit jednotlivé oblasti našeho života. Máme pracovní život, rodinný život, duchovní život, a dokonce i volný čas. Někdy lidé touží oddělit tyto oblasti života tak, aby se buď vůbec, nebo jen minimálně prolínaly. Například není dobré nosit si práci domů, aby nezasahovala do rodinných povinností. Volný čas by neměl být na úkor času stráveného s Bohem.

Omezení se však nemělo vztahovat na roli, kterou má plnit duchovní život v průběhu naší existence. Práce křesťana je ovlivněna společenstvím církve a vědomím blízkého vztahu s Bohem. Je to jeden ze způsobů, jak můžeme prožívat Boží přítomnost. Oddělit náš náboženský život, omezit Boha na jeden den či hodinu nebo na jednu oblast života, to znamená odmítnout Boží přítomnost v těch ostatních.

Aplikace

Je možné oddělit duchovní život od ostatních oblastí života? Jak dosáhnout toho, aby se tvá duchovnost projevila ve všem, co děláš? Je třeba o to usilovat?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si texty Gn 3; Kaz 2,18–23, Ef 6,5–8 a 3. kapitulu „Nevěra a její důsledky“ z knihy Ellen G. Whiteové *Na úsvitu dějin* (PP 52–62; NUD 18–22).

Práce – kletba, nebo požehnání? Zdálo by se, že byla součástí kletby hříchu (Gn 3,17). Pokud si však biblický text přečteme pozorněji, zjistíme, že prokletá byla zem, ne práce. Ellen G. Whiteová říká, že Božím úmyslem bylo, aby práce byla požehnáním: „Rozhodnutí, že lidským údělem bude nadále život dřiny a starostí, bylo motivováno láskou. Hříšný člověk potřeboval určitý výchovný prostředek, aby bylo drženo na uzdě požitkářství a vášeň a aby se rozvinuly zvyky sebeovládání. To bylo součástí Božího velkého plánu k obnově člověka.“ (PP 60; NUD 21.22) Nestala se práce svou jednotvárností, množstvím nebo nesprávným místem na žebříčku hodnot pro nás kletbou? Bez ohledu na to, v jaké situaci se nacházíme, musíme se naučit dívat na práci ze správné perspektivy. Křesťanská výchova má pomoci lidem uvědomit si hodnotu práce, ale zároveň si z ní neudělat modlu.

Otázky k rozhovoru

1. Přečtete si Kaz 2,18–24. Jak může Šalomoun považovat práci za požehnání i kletbu v téže části Bible? Jaké rady v textu ukazují na velký význam toho, jak k naší práci přistupujeme?
2. Tím, že pracujeme, staráme se o svou rodinu. Jak můžeme přenést svůj pozitivní přístup k práci i na naše rodiny?
3. Je dobré, pokud máme stanovenou hranici mezi dobře vykonanou prací a workoholismem. Jak zabránit tomu, abychom ji nepřekračovali? (Viz Kaz 2,23.)
4. Pavel jasně řekl: „Když jsme u vás byli, přikazovali jsme vám: Kdo nechce pracovat, ať nejí!“ (2Te 3,10) Tato zásada má určitě smysl. Napadají vás nějaké příklady, kdy a kde se nedá aplikovat? Proč si musíme být jisti, že se z tohoto pravidla nestane zákon, který se nikdy nesmí porušit?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

12

Sobota – praktická škola Boží lásky

Texty na tento týden

Gn 1 a 2; Ex 16,14–30; Iz 58,1–14; Mt 12,1–13; L 13,10–17

Základní verš

„A řekl jim: ‚Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu. Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou.‘“ (Mk 2,27.28)

Jako adventisté sedmého dne jsme mezi lidmi pravděpodobně nejvíce známi právě tím, že sedmému dnu týdne – sobotě – přikládáme zvláštní význam. Nejsme prvními ani jedinými křesťany, kteří sobotu chápou podobně. Církev adventistů sedmého dne je však největší křesťanskou církví, která zachovává jako sedmý den sobotu.

Sobota však není především doktrínou, věroučným bodem, ale zkušeností, zážitkem. Proto, aby člověk odhalil skutečný potenciál soboty, potřebuje ji prožívat. V tom nádherně vidíme vzájemnou propojenost mezi věroukou a praxí. Plnější pochopení toho, co sobota znamená, obohatí náš zážitek z jejího zachovávání. Analogicky platí, že správně zachovávání soboty nám pomáhá plněji pochopit její smysl.

Tím, že nás Bůh vyzývá, abychom na 24 hodin odložili svou práci (i když není hotová), chce nás učít, že nejdůležitější v životě není to, co děláme my, ale to, že on se s námi setkává a přichází k nám se svým pozhnáním. Zachováváním soboty tedy vyznávám, že mě nespasí to, co dělám já, ale to, co dělá Bůh. Spasení není výsledkem mých skutků, mého snažení, ale přijetí toho, co Bůh vykonal.

Sobota je tak velmi praktickou a konkrétní Boží školou, ve které můžeme více poznávat a chápat našeho Stvořitele a Spasitele, stejně jaké lépe porozumět sami sobě a druhým lidem.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ČAS UŽASNOUT

¹Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. ²Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. ³A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo. (Gn 2,1-3)

Osobní studium

Přemýšleli jste někdy o tom, proč se Bůh rozhodl dát nám v prvních dvou kapitolách Bible dvě zprávy o stvoření? V Gn 1. kapitole nacházíme popis stvořitelského týdne a zázkaků na Zemi, která dostala nejprve podobu a pak se naplnila životem. Stvořitelský týden vyvrcholil stvořením muže a ženy šestý den. I Gn 2. kapitola podává zprávu o stvoření, ale z jiného pohledu. Soustřeďuje se na šestý den. Středem pozornosti je nyní Adam. Vše je tam připraveno pro něj a pro jeho ženu: zahrada, řeky i zvířata.

Stvoření je příliš hluboké na to, aby stačil jeden záznam. Nejprve se dozvíme o mocném Stvořiteli – Umělci, který má cit pro dokonalou krásu. Pak se setkáme s Bohem vztahů, který chce, aby se lidé navzájem milovali a aby milovali i ostatní stvoření.

Přečti si text prvních dvou kapitol Genesis. Přemýšlej o tom, jak souvisí první sobota (Gn 2,1-3) s prvním záznamem o stvoření a jak s druhým záznamem o stvoření. Co jsi

zjistil? Co znamená, že Bůh sobotu požehnal a posvětil?

Představ si sebe jako Adama nebo Evu první sobotní den. Je to tvůj první den života, tvůj první den s partnerem a tvůj první den s Bohem. Je to den poznávání. Začneš poznávat Boha, který stvořil všechnu tu nádheru. Žasneš, když uvidíš slona a za chvíli žábu. Každý okamžik je jedinečný. Usměješ se, když uvidíš, jak skotačí žirafy nebo buvoli. Zmlkneš v němém úžasu nad tolika barvami a tvary, uchvácen symfonií zvuků. Vychutnáš si množství chutí a vůní. Budeš si užívat objevování vzájemných souvislostí. A začneš si uvědomovat, že ke vztahu patří odpovědnost, péče a láska. Prožíváš to se svým Stvořitelem a začneš to uplatňovat vůči ostatnímu stvoření.

První sobotní den nemohl být pro Adama a Evu pasivním zážitkem. Bůh pro ně vytvořil tuto příležitost, aby se zaměřili na svého Stvořitele a jeho stvoření. Byl to čas užasnout.

Aplikace

Jaké různé příležitosti se naskytly Adamovi a Evě během první soboty? Které z nich, i když třeba v jiné formě, můžeš prožít i dnes? Jak mohou obohatit tvé prožívání soboty?

ČAS NOVÝCH ZKUŠENOSTÍ

¹⁹Mojžíš jim řekl: „Nikdo at si nenechává nic do rána!“²⁰Ale oni Mojžíše neposlechli a někteří si něco do rána nechali. To však zčervivělo a páchlo. Mojžíš se na ně rozlítil. ²¹Sbírali to tak ráno co ráno, kolik každý k jídlu potřeboval. Když však začalo hřát slunce, rozpustilo se to. ²²Šestého dne nasbírali toho chleba dvakrát tolik, totiž dva ómery na osobu. Tu přišli všichni předáci pospolitosti a oznámili to Mojžíšovi. ²³Ten jim řekl: „Toto praví Hospodin: Zítřa je slavnost odpočinutí, Hospodinův svatý den odpočinku. Co je třeba napéci, napečte, a co je třeba uvařit, uvařte. A vše, co přebývá, uložte a opatrujte do rána.“²⁴Uložili to tedy do rána, jak Mojžíš přikázal. A nezapáchalo to, ani se do toho nedali červi. ²⁵Mojžíš pak řekl: „Snězte to dnes, protože dnes je Hospodinův den odpočinku. Dnes nenajdete na poli nic.“²⁶Šest dní budete sbírat, ale sedmý den je den odpočinku. Ten den nebude nic padat.“²⁷Když přesto někteří z lidu sedmého dne vyšli, aby sbírali, nic nenašli. ²⁸Hospodin řekl Mojžíšovi: „Jak dlouho se budete zpěčovat a nebudete dbát mých příkazů a řádů?“²⁹Hled'te, vždyť Hospodin vám dal den odpočinku. Proto vám dává šestého dne chléb na dva dny. Zůstaňte každý, kde jste, at' nikdo sedmého dne nevychází ze svého místa.“³⁰Lid tedy sedmého dne odpočíval. (Ex 16,19–30)

Osobní studium

Když Hospodin pověřil Mojžíše, aby vyvedl Izraelce z Egypta, bylo zřejmé, že otroci se v Egyptě necítili jako Boží děti. Potřebovali znovu objevit, kdo je Bůh, který vyžaduje jejich úctu a dává jim tak mnoho zaslíbení o úžasné budoucnosti. Sobota byla klíčovou poznávací zkušeností na jejich cestě znovuobjevování Boha. Stala se také jasným znamením pro ostatní národy o zvláštním vztahu mezi Hospodinem a Izraelem. Zkušenost s manou symbolizuje Boží způsob výchovy Izraele.

Co se měli Izraelci naučit z příběhu znamenáném v Ex 16,14–30?

Bůh udělal pro Izraelce zázrak s manou a každý den jim dal přesně tolik, kolik potřebovali. Kdyby jim dával zásobu na několik dní, mohlo by se stát, že zapomenou, kdo se o ně stará. Každý den pro ně Bůh vykonal zázrak, aby pocítili jeho péči. V sobotu

však byla situace jiná, stejně jako den byl jiný. V souvislosti se sobotou Bůh udělal dva zázraky: v pátek jim dal dvojnásobné množství – i na sobotu – a jídlo se přes noc nezkazilo. To, co Izraelcům zůstalo na sobotu, je mělo vést k úžasu nad Bohem, který byl jejich Vysvoboditelem. Znovu si měli uvědomit, co znamená být lidem patřícím Hospodinu.

Izraelité měli jíst manou celých čtyřicet let (Ex 16,35). Bůh přikázal Mojžíšovi, aby odložil jeden ómer many jako připomínku, že Hospodin se o svůj lid na poušti staral (Ex 16,32.33). Měla to být také připomínka zvláštní zkušenosti se sobotním dnem. I při jiných příležitostech jim dal Bůh najevo, že sobota je výjimečná.

Prostřednictvím soboty Hospodin pomohl Izraelcům znovu objevit svou identitu a svého Boha. Aby lépe pochopili, jaký je, a aby s ním mohli budovat trvalý smluvní vztah, vyzval je Bůh k zachování soboty jako svatého dne.

Aplikace

Představ si, že se mluvíš s teenagerem, který považuje sobotu za „nudnou“. Zachovává ji jen proto, že to přikazuje Bible, a hlavně jeho rodiče. Jaké návrhy mu dáš, abys mu pomohl objevit nový smysl soboty jako pozitivní zkušenosti?

ČAS POZNÁVÁNÍ PRIORITY

¹¹Hospodin tě povede neustále, bude tě sytit i v krajinách vyprahlých, zdatnost dodá tvým kostem; budeš jako zahrada zavlažovaná, jako vodní zřídlo, jemuž se vody neztrácejí. ¹²Co bylo od věků v troskách, vybudují ti, kdo z tebe vzejdou, opět postavíš, co založila minulá pokolení. Nazvou tě tím, jenž zazdívá trhliny a obnovuje stezky k sídlům. ¹³Jestliže v den odpočinku upustíš od svých pochůzek, od prosazování svých zálib v můj svatý den, nazveš-li den odpočinku rozkošným, svatý den Hospodinův přeslavným, budeš-li jej slavit tak, že se vzdáš svých cest, že přestaneš hovět svým zálibám a nepovedeš plané řeči, ¹⁴tu nalezneš rozkoš v Hospodinu „a já ti dovolím jezdit po posvátných návrších země a z dědictví tvého otce Jákoba tě budu živit.“ Tak promluvila Hospodinova ústa. (Iz 58,11–14)

Osobní studium

Vzestupy a pády Izraele v jejich vztahu s Hospodinem úzce souvisely s jejich postojem k sobotě. Když sobotu přehlíželi, Bůh to vnímal jako znamení, že neberou vážně ani jeho samotného (Jr 17,19–27). Součástí nového zasvěcení se Hospodinu bývalo většinou i nové rozhodnutí zachovávat sobotu – což svědčilo o tom, že mají správné priority. Text Iz 58 představuje zajímavý kontrast.

Uvažuj o textu Iz 58,1–14. Co Bůh říká svému lidu? Jak by se dala jeho slova aplikovat na nás dnes?

Izraelité zde jsou představeni jako Boží následovníci – v bohoslužbách, v půstu – ale způsob, jak žijí po skončení náboženských úkonů či projevů, ukazuje, že jejich jednání je jen vnější formou, které chybí upřímnost a srdce hořící pro Hospodina a jeho zákon. Izajáš v 58. kapitole představuje i to, co Bůh

od Izraelců očekává.

To ale není všechno. Proč se Bůh na konci této kapitoly zaměřuje na sobotu (Iz 58,13.14)? Prorok vyzývá: „upustíš od svých pochůzek“, „vzdáš se svých cest“, „přestaneš hovět svým zálibám a nepovedeš plané řeči“. Jinými slovy, sobota není den, kdy člověk rutinně absolvuje bohoslužbu a pak už přemýšlí o svých vlastních věcech a žije životem, který neodpovídá životu úcty vůči Bohu. Sobota má být „rozkošná“ a „přeslavná“. V kontextu celé kapitoly má být sobota potěšením z poznávání Božího charakteru a jeho záměrů. To vše by se pak mělo projevit v tom, jak prožíváme naše vztahy s druhými. Nestačí vědět, jak zachovávat sobotu a snažit se o nějakou formu zbožnosti. To, co jsme se naučili a poznali, musí ovlivňovat náš život. Sobota je čas poznávat a prožívat priority.

Aplikace

Je pro tebe sobota „rozkoší“? Pokud ne, co můžeš udělat, aby se to změnilo? Naučil ses „ctít“ a „slavit“ sobotu? Promluvte si o tom v třídě sobotní školy a snažte se být opravdu praktičtí.

ČAS HLEDÁNÍ VYVÁŽENÉHO POSTOJE

¹⁰V sobotu učil v jedné synagóze. ¹¹Byla tam žena, která byla stížena nemocí už osmnáct let: byla úplně sehnutá a nemohla se vůbec napřímít. ¹²Když ji Ježíš spatřil, zavolal ji a řekl: „Ženo, jsi zproštěna své nemocí“ a vložil na ni ruce; ¹³ona se ihned vzpřímila a velebila Boha. ¹⁴Avšak představený synagógy, pobouřen tím, že Ježíš uzdravuje v sobotu, řekl zástupu: „Je šest dní, kdy se má pracovat; v těch tedy přicházejte, abyste byli uzdravováni, a ne v den sobotní.“ ¹⁵Na to Pán odpověděl: „Pokrytci! Neodvazuje každý z vás v sobotu vola nebo osla od žlabu a nevede ho napájet? ¹⁶A tato žena, dcera Abrahamova, kterou držel satan spoutanou po osmnáct let, neměla být vysvobozena z těchto pout v den sobotní?“ ¹⁷Těmito slovy byli všichni jeho protivníci zahanbeni, ale celý zástup se radoval nad podivuhodnými činy, které Ježíš konal. (L 13,10–17)

Osobní studium

Ježíš respektoval a dodržoval Boží zákon (Mt 5,17,18), ale zpochybnil mnohé interpretace zákona, s nimiž přicházeli náboženští představitelé. Žádná jeho námitka nebyla pro vůdce národa větší hrozbou než rozhodnutí, které učinil v souvislosti se zachováváním soboty. Synagogy neselhaly v tom, že by sobota nebyla příležitostí ke vzdělávání – Tóra se stále poctivě četla a vysvětlovala. Zákoníci a farizeové znali literu zákona. Tím, co Ježíš učil o sobotě své následovníky, však šel mnohem dál.

Uvažuj o textech Mt 12,1–13 a L 13,10–17. Jaké naučení chtěl dát Ježíš svým současníkům? V čem je toto naučení aktuální pro tebe dnes?

Spory vyvolané tím, že Ježíš uzdravoval v sobotu, vedou k důležitým duchovním debatám o povaze hříchu, o důvodu, proč zachovávat sobotu, o vztahu mezi Ježíšem a Otcem a o Ježíšově autoritě.

Ježíšův postoj k sobotě je výstižně shrnut v základním verši na tento týden: „A řekl jim:

„Sobota je učiněna pro člověka, a ne člověk pro sobotu. Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou.“ (Mk 2,27,28) Ježíš chtěl zdůraznit, že sobota nemá být břemenem. Byla „ustanovená“ (stvořena) pro lidi jako jedinečná příležitost poznávat, jaký je Bůh – Stvořitel. Zároveň nám sobota vytváří prostor pro takovou zkušenost s Bohem, která vychází z pochopení skutečné hodnoty jeho stvoření.

Z toho, co Ježíš dělal, vyvstává množství otázek. Těmi chtěl Ježíš přivést své učedníky, židovské vůdce i zástupy k tomu, aby hlouběji přemýšleli o Písmu a o tom, co pro ně víra a Bůh vlastně znamenají. Každému z nás se může stát, že se zamotá o dodržování pravidel a předpisů, které samy o sobě nemusejí být špatné, ale které se pro nás mohou stát cílem, nikoli prostředkem k dosažení cíle. Co by tedy mělo být naším cílem? Poznání charakteru Boha, jehož uctíváme, a naše postupná přeměna – abychom co nejvíce odráželi to, jaký je. To pak vede k věrné poslušnosti Bohu založené na naší důvěře v zásluhy Kristovy spravedlnosti pro nás.

Aplikace

Jak bys charakterizoval tvé zachovávání soboty? Nestala se ti sobota dnem, kdy se zaměřuješ především na to, abys nedělal to nebo ono? Je pro tebe dnem skutečného odpočinku v Pánu a časem, kdy ho lépe poznáváš?

ČAS PRO SPOLEČENSTVÍ

¹³V sobotu jsme vyšli za bránu k řece, protože jsme se domnívali, že tam bude modlitebna; posadili jsme se a mluvili k ženám, které se tam sešly. ¹⁴Poslouchala nás i jedna žena jménem Lydie, obchodnice s purpurem z města Thyatir, která věřila v jediného Boha. Pán jí otevřel srdce, aby přijala, co Pavel zvěstoval. (Sk 16,13.14)

Osobní studium

Ježíš byl svým učedníkům příkladem v mnoha oblastech. Jedním z nich byla i každotýdenní návštěva synagogy. I po Ježíšově zmrtvýchvstání učedníci pokračovali v tomto zvyku, podobně jako i další Ježíšovi následovníci. Synagoga se stala pro apoštoly místem, kde si mohli klást otázky o zmrtvýchvstání. Sobota poskytovala komunitě hlavní příležitost setkat se a učit. Konečně, Ježíš byl hebrejský Mesiáš, předpovězený ve svitcích, které se každou sobotu četly v synagoze. Jaké lepší místo ke zvěstování Ježíše mohli mít křesťané než synagogu, zvláště když svědčili Židům a dalším, „kteří ctíli jediného Boha“ (Sk 13,16.26)?

Co říkají následující texty o tom, jak Ježíšovi následovníci svědčili na veřejných místech? Při jejich čtení přemýšlej o tom, kde mluvili, ke komu, co říkali a jaké to přineslo výsledky.

Sk 13,14–45

Sk 16,13.14

Sk 17,1–5

Sk 18,4

Svědectví apoštolů bylo osobní a biblické. Pavel připomínal dějiny Izraele počínaje „praotci“ v Egyptě (Sk 13,17), potom pokračoval osídlením Kanaánu, dobou soudců a králů – až po Davida, od kterého přešel k Ježíši.

Pavel a apoštolové ukázali, jak jejich osobní zkušenosti a chápání zapadají do kontextu Písma. Poskytovali informace a diskutovali. Spojení osobního svědectví a Písma prostřednictvím kázání, učení a diskusí bylo velmi účinné. Jak ukazují biblické pasáže, někteří náboženští vůdcové záviděli apoštolům autoritu a z toho vyplývající moc, kterou měli ve vztahu k Židům i pohanům.

Církev adventistů sedmého dne má také inspirující minulost naplněnou povzbuzujícími svědectvími a výkladem Písma prostřednictvím kázání, učení a sdílení. Kombinace sobotní školy s bohoslužbou (kázáním) a jinými sobotními aktivitami (například setkáními mládeže) poskytuje silný formální základ pro poznávání a bohoslužbu v naší církvi. A přestože sobotní škola, kázání a vzájemné společenství jsou důležité (a v mnohém nezastupitelné), prožívání soboty je třeba obohatit různými dalšími aktivitami a příležitostmi k poznávání.

Aplikace

Jak obvykle trávíš sobotní odpoledne po návštěvě bohoslužby? Co můžeš udělat pro to, aby sobota byla pro tebe ještě větším požehnáním?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 29. kapitolu „Sobota“ z knihy Ellen G. Whiteové *Touha věků* (DA 281–289; TV 176–181). „Žádné jiné ustanovení, které bylo Židům svěřeno, je neodlišovalo od ostatních národů tolik jako svěcení soboty. Bůh si přál, aby zachovávání soboty bylo znamením toho, že jsou jeho lidem, že se odvrátili od modloslužby a jsou spojeni s ním. Pokud však lidé chtějí zachovávat svatou sobotu, musí být sami svatí. Prostřednictvím víry musí mít účast na Kristově spravedlnosti. Když Bůh Izraelcům přikázal: ‚Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý‘, řekl jim také: ‚Budte mými muži svatými.‘ (Ex 20,8; Ex 22, 30) Jen tak mohla sobota označovat Izrael jako lid, který slouží pravému Bohu.“ (DA 283; TV 177)

„Sobota je tedy znamením Kristovy posvěcující moci. Je určena každému, koho Kristus posvěcuje. Patří všem, kdo se skrze něho stávají součástí Božího Izraele.“ (DA 288.289; TV 181)

Otázky k rozhovoru

1. Adventisté sedmého dne často uvažují o tom, co v sobotu není vhodné dělat. Vypracujte seznam pozitivních otázek, které by nám pomohly zaměřit se na ideály, o kterých jsme hovořili v této lekci a které zdůrazňují sobotu jako příležitost poznávat Boha. Například: „Co z mých sobotních aktivit mi pomáhá lépe poznávat, jaký je Bůh?“
2. Zamyslete se nad uvedenými citáty Ellen G. Whiteové. Naznačují, že to, co charakterizuje společenství lidí zachovávajících sobotu, není formální dodržování soboty. Jací by měli být ti, kteří jsou „účastníky Kristovy spravedlnosti“ a stali se „svatými“? Co to má společného se sobotou?
3. Jak lze obohatit vaše prožívání soboty? Identifikujte tři cíle, které budou zaměřeny na to, co byste se v příštích dvanácti měsících rádi naučili díky zachovávání soboty.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

13

Nebe, výchova a věčné poznávání

Texty na tento týden

J 3,16; 1J 5,13; 1Tm 1,16; 1K 13,12; Zj 21,3,22

Základní verš

„Ale jak je psáno: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1K 2,9)

I když si slovo „škola“ mnoho lidí spojuje výhradně s dětstvím, stále více se dnes mluví o vzdělávání celoživotním. Lidé, kteří už léta pracují ve svých oborech, si průběžně doplňují a rozšiřují své znalosti a dovednosti, aby mohli odborně růst a „posunout se“ ve své profesi zase o kousek dál. Stále populárnější jsou i „univerzity třetího věku“, do kterých se zapojují senioři, kteří si uvědomují, jak dobré a prospěšné pro ně je, když se mohou dále vzdělávat a stále poznávat nové a nové věci.

V průběhu celého čtvrtletí jsme se zamýšleli nad tím, že Bůh, náš nejlepší Učitel, nás zve do své školy. Do školy, která se netýká jen dětí a mladých lidí, ale nás všech. Do školy, kterou lze definovat nejen jako „celoživotní vzdělávání“, ale dokonce jako vzdělávání, které přesahuje limity našeho pozemského života. Vždyť celý náš život a celé naše poznávání by nás mělo připravit na budoucnost, která je pro nás otevřená.

Podobné je to i při formování člověka ve výuce. Každá škola přece poskytuje množství informací a mnoho dobrých, praktických a užitečných znalostí a dovedností. Jaký smysl však pro člověka má, pokud získá všechny tyto znalosti, ale ztratí věčný život? Tento týden se podíváme, co říká inspirované slovo o nejvyšším poznání – poznání, které bude pokračovat a které si budeme prohlubovat po celou věčnost. Při tomto poznávání budoucnosti budeme hovořit o skutečnostech, které si dnes neumíme ani představit.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SMRT – A CO DÁL?

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,16)

Toto píšou vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život. (1J 5,13)

Osobní studium

V 17. století uvažoval francouzský spisovatel, filozof a vědec Blaise Pascal o stavu lidstva. V jednom měl zcela jasno: Bez ohledu na to, jak dlouho člověk žil (tehdy lidé nežili moc dlouho) a jak hezký měl život (tehdy neměli život vůbec lehký), dříve či později zemřel.

Vše, co přijde po smrti, bude trvat déle, nekonečně déle, než krátké období života, které smrti předchází. Podle Pascala tím nejdůležitějším poznáním, ke kterému by se měl člověk dopracovat, je odpověď na otázku, jaký úděl čeká mrtvé. Pascal byl ohromen, když si uvědomil, že všichni lidé se zabývají spíše „ztrátou postavení nebo jakousi domnělou urážkou jejich cti“, ale vůbec nevěnují pozornost otázce, co se stane, když zemřou.

Pascal to vystihl přesně. Proto není divu, že Bible věnuje tolik prostoru zaslíbením o tom, co čeká v budoucnosti ty, kteří našli spásu v Ježíši.

Uvažuj o následujících textech. Jakou naději v nich nacházíš?

J 6,54

J 3,16

1J 5,13

1Tm 1,16

J 4,14

J 6,40

Ju 1,21

Tt 3,7

Věčný život má smysl jen ve světle kříže; ve světle kříže nic jiného nedává smysl, jen věčný život. Stvořitel vesmíru, ten, který „stvořil i věky“ (Žd 1,2), ten, ve kterém „žijeme, pohybujeme se, jsme“ (Sk 17,28), tento Bůh se vtělil do lidského těla a v tomto těle zemřel... Proč? Aby se z nás nakonec stal prach podobně jako ze zvířete, které srazilo auto?

To je důvod, proč jsou v Novém zákoně zaslíbení o věčném životě, protože jen věčnost může nahradit všechno zlé, co jsme prožili. Miliony, ba ani miliardy let trvání krásných chvil by nevyvážily děsivé a zdrcující osudy, které mnozí lidé museli zde na zemi vytrpět. Jedině věčnost může všechno vyvážit, protože nekonečnost je více než konečnost – a to nekonečně.

Pascal měl pravdu. Naše přítomnost je v porovnání s budoucností velmi omezená. Jak pošetilý je nepřipravit se na věčnost, která nás čeká.

Aplikace

Řešíš někdy, co s tebou bude poté, až zemřeš? Je to pro tebe důležité? Proč? Co bys řekl člověku, který je k takovým otázkám úplně lhostejný?

NOVÁ EXISTENCE

¹⁰Den Páně přijde jako přichází zloděj. Tehdy nebesa s rachotem zaniknou, vesmír se žářem roztaví a země se všemi lidskými činy bude postavena před soud. ¹¹Když tedy se toto vše rozplyne, jak svatě a zbožně musíte žít vy, ¹²kteří dychtivě očekáváte příchod Božího dne! V něm se nebesa roztaví v ohni a živly se rozpustí žářem. ¹³Podle jeho slibu čekáme nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost. (2Pt 3,10–13)

Osobní studium

„A setře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.“ (Zj 21,4) Co říká tento text o naší nové existenci, v níž už nebude smrt, smutek ani bolest?

Jistý křesťan mluvil s přítelem o naději, kterou dává evangelium, a o příslibu věčného života prostřednictvím Ježíše Krista. Dotyčný člověk na to zareagoval negativně: „Věčný život? Strašné pomyslet! Úplně mi

stačí našich 70 nebo 80 hrozných let. Kdo by tak chtěl žít navěky? To by bylo peklo.“

Tento člověk by měl pravdu, ale on nepochopil, že věčný život není pokračováním tohoto života. Kdo by to chtěl? Ale uvedený text říká, že staré věci pominuly a vše bude nové.

Co říkají uvedené texty o nové existenci, která nastane?

2Pt 3,10–13

Zj 21,1–6

Aplikace

Z toho všeho pro nás vyplývá důležitá otázka: Co to znamená mít účast na této nové existenci? Co můžeme udělat, abychom byli její součástí? Jak si tím můžeme být jisti? Které věci v našem životě by nám mohly bránit v účasti na tom, co nám Bůh v Ježíši zaslíbil?

PAK SE DOZVÍME...

Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uvidíme tvář v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne. (1K 13,12)

Nevslovujte proto soudy předčasně, dokud Pán nepřijde. On vynese na světlo to, co je skryto ve tmě, a zjeví záměry srdcí; tehdy se člověku dostane chvály od Boha. (1K 4,5)

Osobní studium

„Nebesa jsou školou, ve které je předmětem vesmír a učitelem sám nekonečný Bůh. Pozemská pobočka této školy byla zřízena už na počátku v ráji. Až bude plán vykoupení dokončen, bude vyučování v této škole pokračovat.“ (Ed 301; Vých 176)

Možná i ty – podobně jako většina lidí – máš mnoho otázek týkajících se hříchu, utrpení, nemoci, smrti, proč se stalo to, anebo proč se nestalo ono.

Množství otázek máme také, co se týká přírody a všech jejích záhad. Díky neuvěřitelnému pokroku nám věda pomohla lépe poznat svět a vesmír jako celek, ale stále je velmi mnoho věcí, které přesahují naše chápání.

Od nejjednodušších forem života až po oblohu nad našimi hlavami, od pohybu subatomárních částic po spirální galaxie ve vesmíru jsme konfrontováni s realitou, která je mnohem větší a hlubší, než doká-

žeme svou myslí pochopit – zejména vzhledem ke krátkému času, který máme na to, abychom tyto věci studovali.

Když budeme mít na poznávání celou věčnost, množství záhad se pro nás bezpochyby vyřeší.

Co říkají úvodní texty o tom, co budeme poznávat v době, kdy se celá tato epizoda hříchu, utrpení a smrti nakonec skončí?

1K 13,12

1K 4,5

Dostali jsme slib, že pochopíme věci, které jsou nám zatím skryté. Úžasné je i to, že když jednou uvidíme a pochopíme věci, které se nyní zdají velmi těžké, nezbude nám nic jiného než chválit Boha! Nyní je důležité, abychom se drželi víry, důvěřovali Božím zaslíbením, žili podle světla, které máme, a vytrvali až do konce. Dobrou zprávou je, že „všecko mohu v Kristu“, který mne posiluje (Fp 4,13).

Aplikace

Které otázky tě nejvíc trápí? Co se ti nyní zdá zcela nepochopitelné? Jak ti to, že důvěřuješ Bohu ve věcech, kterým rozumíš, pomáhá důvěřovat mu v tom, čemu zatím nerozumíš?

ŠKOLA V BUDOUCNOSTI

¹⁷Toto krátké a lehké souzení působí přenesmírnou váhu věčné slávy ¹⁸nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné. (2K 4,17.18)

Osobní studium

Jakou naději ti dává úvodní text? Co by mohly být některé z těch neviditelných věčných věcí, na které čekáme a které jsou nám zaslíbeny díky Ježíši? Přečti si v tomto kontextu i verše Zj 21,1.2; 2,7 a 7,14–17.

Bez ohledu na to, jaká zaslíbení jsou nám v Ježíši nabízena, bez ohledu na množství dobrých důvodů, které máme, abychom jim věřili, faktem zůstává, že Bible nám poskytuje jen náznaky, záblesky toho, co nás čeká. Jedna věc, kterou si však můžeme být jisti, je, že to bude skvělé. Jen si představ, jaký úžasný a nádherný bude život bez ničivých účinků hříchu!

Všechny bolesti, trápení, všechno to, s čím zde zápasíme, je následkem hříchu. Kristus přišel, aby to všechno napravil. Ježíš obnoví Zemi do stavu, v jakém ji chtěl mít

Bůh předtím, než přišel hřích. Ve skutečnosti to bude ještě lepší, protože uprostřed vši té slávy budeme moci vždy vidět Ježíšovy jizvy – cenu našeho vykoupení.

„Až bude z našich očí odstraněn závoj, který zatemňuje naše vidění, budeme schopni vnímat v plné nádheře krásu mikrokosmu i makrokosmu, kterou dnes poznáváme jen částečně a nedokonale. Až bude konečně odstraněna nákaza hříchu a celá země se objeví ve své plné kráse, znovu se před námi otevřou neomezené možnosti objevování. Vědci a odborníci už při pozorování přírody nenarazí na žádnou stopu zla. Budeme moci naslouchat zvukům přírody a neuslyšíme už žádný nářek ani sténání. Všechno stvoření bude zjevovat nezaměnitelný rukopis svého Tvůrce; jako by v celém obrovském vesmíru bylo velkými písmeny napsáno Boží jméno.“ (Ed 303; Vých 177)

Aplikace

Zkus si představit, jaké to bude, žít věčně ve zcela novém světě, kde nebude nic z toho, co nám tu ztěžuje život. Co si myslíš, jaké to bude? Na co se nejvíc těšíš?

VELKÝ UČITEL

³A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, přibyték Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi.“

²²Avšak chrám jsem v něm nespatril: Jeho chrámem je Pán Bůh všemohoucí a Beránek. (Zj 21,3.22)

Osobní studium

Jak jsme poznávali celé toto čtvrtletí, jedním z hlavních úkolů Kristovy služby zde na zemi bylo působit jako Učitel. Od počátku své služby, ať už prostřednictvím slov, nebo činů, učil Ježíš své následovníky pravdu o sobě, o Otci, o spasení a o budoucnosti, která nás čeká (Mt 5,2; Mk 4,2; L 19,47; J 6,59).

Ať už budete listovat kterýmkoli evangeliem, zjistíte, že Ježíš učil často. I nyní nás učí prostřednictvím svého slova a Ducha svatého. Na nové zemi bude toto vyučování pokračovat. Představte si, jaké to bude úžasné ve světě bez hříchu a všech omezení, která s sebou přináší.

Zamysli se ještě jednou nad úvodním textem (Zj 21,3.22). Naše věčnost v něm není spojena jen s dokonalým prostředím, ale hlavně s osobní přítomností našeho nejlepšího Učitele. Na co se do Božího království těšíš ty? Proč?

„Léta věčnosti budou postupně přinášet stále bohatší poznání Boha a Ježíše Krista. A s rozšiřujícím se poznáním poroste také láska, úcta a štěstí. Čím více budou lidé poznávat Boha, tím více budou obdivovat jeho charakter. Když jim Ježíš bude postupně odhalovat tajemství vykoupení a úžasné činy vykonané ve velkém sporu se satanem, pocítí vykoupení ještě větší lásku a s ještě větší radostí uchopí zlaté harfy a desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců hlasů se spojí v mohutném chvalozpěvu. [...]

Velký spor mezi dobrem a zlem skončil. Není už hříchu ani hříšníků. Celý vesmír je čistý. V celém nezměrném stvoření vládne soulad a štěstí. Od Boha, který všechno stvořil, proudí život, světlo a štěstí do všech stran nekonečného prostoru. Od nejmenšího atomu až po největší vesmírná tělesa, všechno živé i neživé, v nezkalené kráse a dokonalé radosti hlásá, že Bůh je láska.“ (GC 678; VSV 436)

Aplikace

Nikdo z nás si ani neumí zcela představit, jaké to bude prožívat věčnost v bezprostřední blízkosti našeho Pána, Zachránce a Učitele. Jaké otázky bys mu rád položil? Co by sis přál, aby ti lépe vysvětlil a objasnil? V jaké oblasti by ses chtěl od něj v průběhu věčnosti více učit?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Pozorně si přečti 35. kapitolu „Škola budoucnosti“ z knihy Ellen G. Whiteové *Výchova* (Ed 301–309; Vých 176–180) a 42. kapitolu „Vítězství lásky“ z knihy *Velké drama věků* (GC 662–678; VDV 427–437).

„Lev, kterého se teď bojíme, si pak lehne vedle beránka. Vše na nové zemi bude v dokonalé harmonii. Stromy na nové zemi budou rovné a vysoké, bez chybičky. [...]“

Vše, co je zde v našem pozemském domově krásné, nám připomíná náš nebeský domov, jeho křišťálově čistou řeku a zelená pole, stromy kývající se ve větru a svěží prameny, zářící město a zpěváky v bílých šatech – svět plný nádhery, kterou žádný malíř nedokáže namalovat a žádný smrtelný jazyk popsat. Zkuste popustit uzdu fantazii a představte si domy spasených – a nezapomeňte, že budou ještě hezčí, než si dokáže představit vaše nejbujnější fantazie.“ (HP 133.134)

„Někteří lidé z obavy, aby si život vykoupených příliš nezahmotnili, všechny biblické zprávy o budoucím domově zduchovňují. Ježíš Kristus však své učedníky ujistil, že jim připraví příbytky v Otcově domě. Lidé, kteří přijímají učení Božího slova, mají určité informace o nebeských příbytcích. [...] Slovy nelze popsat odměnu, která čeká spravedlivé. Pochopí ji jen lidé, kteří ji zakusí. Rozum smrtelného člověka nemůže pochopit slávu Božího ráje.“ (GC 674.675; VDV 434)

Otázky k rozhovoru

1. Spolu s Pascalem přemýšlejte o lidech, kteří se nezajímají o věčnost. Co si myslíte, proč je to tak? Proč mají takový přístup?
2. Zamyslete se nad tím, proč je pro naši víru naděje na věčný život tak důležitá. Proč bez této naděje opravdu nemáme nic?
3. Zamyslete se nad všemi neuvěřitelnými záhadami, které existují ve světě přírody. Ať je to biologie, geologie, astronomie, fyzika nebo chemie – ve všech oblastech je všechno mnohem složitější, než si lidé původně mysleli. Například vědci již nemluví o „jednoduchých formách života“, protože, jak se ukázalo, ani nejjednodušší formy života nejsou v konečném důsledku vůbec jednoduché. Zdá se, že každý nový objev a pokrok přináší více otázek, na které je třeba hledat odpověď. Jak nám to všechno pomáhá pochopit, o čem všem se budeme učit ve „škole budoucnosti“?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

POUŽITÉ ZKRATKY

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21 Bible, překlad 21. století
BK Bible kralická
ČSP Český studijní překlad
SNC Slovo na cestu

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
AA	The Acts of the Apostles	PNL	Poslové naděje a lásky
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
Ed	Education	Vých	Výchova
GC	The Great Controversy	VDV	Velké drama věků
SC	Steps to Christ	CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji

Zkratka	Anglický název
HP	In Heavenly Places
SG	Spiritual Gifts

Další materiály

Zkratka	Anglický název
ST	Signs of the Times

Vážení a milí přátelé,

některá slova mají předem určenou cílovou skupinu. Slovo výchova je tedy nepochybně určeno dětem, mládeži a snad i některým zlobivým dospělým. Rozhodně se nemůže týkat společenství církve svatých ostatků, které je připraveno v očekávání na transfer rovnou na trůny nového Jeruzaléma.

Člověk má často sám o sobě poměrně vysoké mínění, a tak občas nebesům nezbyvá, než nás alespoň trochu „dovychovat“, aneb, jak praví Písmo, koho má Hospodin rád, toho také vychovává.

Někdy máme dojem, že nebeský výchovný proces je orámován tvrdými tresty těžkých úrazů, rodinných tragédií či tuhého útlaku, ale možná je dobré zamyslet se, že učit se mohu i z obyčejné každodennosti.

Jednou jsem převelice spěchal konat nějaké dobro, takže jsem celkem pochopitelně obešel hnědou hromádku, kterou tam zřejmě zanechal nějaký pes. Myšlenku, že bych to uklidil, aby

do toho nešlápaly děti jdoucí do školy či bratři pohané chodící kolem naší modlitebny, jsem rychle zahnal s tím, že tu přece nejsem od toho, abych uklízel každou hromádku po kdekod. Přece na to máme placený úřad.

Čas běžel, dobro bylo vykonáno a já, téměř ostatek dokonalosti, jsem se vracel domů. Oči upřené vzhůru a myšlenky u věcí důležitých jsem konečně stanul v chodbě domu. Trochu mě překvapil intenzivní zápach. Pan správce by se měl více snažit o pořádek, zaznělo v mé duchovní duši. Leč realita byla trochu jiná. Moje noha poutníka spočinula před chvílí ve hmotě, která byla „poněkud speciální“.

Dlouhou dobu jsem věnoval očišťování kontaktních ploch a poměrně pokorně jsem šel uklidit i hromádku před domem. Moje sebeúcta byla sice na nule, ale něco důležitého jsem se ten den naučil.

Člověk si lépe uvědomí, že jako Boží „dítě“ vlastně z procesu nebeské výchovy našťestí nikdy nemusím vystoupit. Boží království totiž není o zlatých ulicích a korunách na hlavách vyvolených, ale o pokorných lidech, které baví učit se a růst v poznání svého Stvořitele a Spasitele...

Marek Škrála, hospodář Česko-Slovenské unie

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Přehled tematických sobot a sbírek v roce 2020 lze využít při plánování bohoslužeb v tomto roce. Všem dárcům bych chtěl poděkovat za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odeslány na účet příslušného sdružení a sbírky se zvláštním určením mají uvedenu první část variabilního symbolu ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je číslo sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2020			
Termín	Téma soboty	Sbírka	VS
Říjen			
3. 10.	Den modlitby a půstu		
10. 10.	Den kazatelské služby		
17. 10.	Den daru prorocství. Sbírka pro potřeby DC ADRA ČR	Sbírka pro DC ADRA	42
24. 10.	Sobota stvoření		
31. 10.			
Listopad			
7. 11.	Modlitební týden – zahájení		
14. 11.	Modlitební týden – ukončení a sbírka na Globální misi	Sbírka MT pro GK	100
21. 11.			
28. 11.			
Prosinec			
5. 12.	Den křesťanského správcovství		
12. 12.			
19. 12.			
26. 12.	Sbírka 13. soboty pro Jihoasijskou divizi	Sbírka 13. soboty	13

HopeTV.cz

NABÍDKOVÝ LIST 4.Q 2020

NOVINKY

Vlastík Fürst

HOST DO DOMU, ČAGAN DO RUKY!

Z pastorova blogu

HOST DO DOMU, ČAGAN DO RUKY!

VLASTÍK FÜRST

Nová kniha pastora-blogera má provokující název, zejména pro křesťany. Název knihy je podle prvního, úvodního článku, který vše osvětluje. Autor svým osobitým způsobem popisuje dění kolem sebe, své reakce i myšlenkové pochody a také své touhy a naděje. Zvláště v poslední části – Písně, které nepotřebují noty – spolu s autorem žalmů spoléhá na všemocného Boha, který je milosrdný, odpouštějící a hledá člověka.

13 × 21 cm / 256 stran / pevná vazba /
88 Kč (za celou sadu)

MOŽNOST OBJEDNÁNÍ

- ▶ Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 5/44, 160 00 Praha 6 – Sedlec
tel.: 558 359 100, 603 553 628
e-mail: expedice@adventorion.cz
www.advent-orion.cz

- ▶ Prostřednictvím sborového traktátníka doručení v příští zásilce do vašeho sboru (*neplatí se poštovné ani balné*).
- ▶ Osobní objednání – zásilky jsou expedovány po obdržení objednávky na adresu objednatele (*poštovné a balné ve výši 100 Kč*).

NOVINKY

Příběhy o příležitosti

LUDVÍK ŠVIHÁLEK

Autor vypráví příběhy o využitých i promarněných příležitostech. Kniha vede k větší vnímavosti k životním okolnostem a k vděčnosti Tomu, který nám tyto příležitosti dává.

10,5 × 15 cm / 76 stran / brožura / 20 Kč

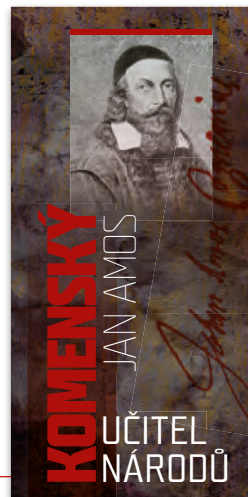
Jan Amos Komenský

JAN DYMÁČEK

Další brožura v sérii publikací

o významných osobnostech (Mistr Jan Hus, Martin Luther).

10 × 19,5 cm / 56 stran / brožura / 7 Kč

PÍSEŇ VDĚČNOSTI Nástěnný kalendář 2021

Nástěnný kalendář s fotografiemi z české a slovenské přírody, na každý měsíc biblický text a citát. Po straně lze do rádků vepsat nějakou tu poznámku k jednotlivým dnům.

33 × 23,5 cm / 28 stran / drátěná spirála s očkem na pověšení / 110 Kč

S Božím slovem na každý den ... věčnost začíná už dnes

BOHUMIL KERN

Krátká zamyšlení, díky kterým bude každý den vašeho života prosycen vírou v starostlivou péči našeho nebeského Otce.

11,5 × 17 cm / 372 stran / brožura / 138 Kč

HopeTV.cz

SERIÁLY PRO VÁS A VAŠE PŘÁTELE...

PŘÍBĚHY PRO DĚTI

HopeTV pro vaše děti připravila sedmidílnou sérii křesťanských písniček a povídaní, v níž pastor Radek Jonczy s dětmi zpívá a vypráví jim příběhy ze života. Z Příběhů pro děti si každý může odnést poučení o Bohu, kamarádství, pomoci i odvaze.

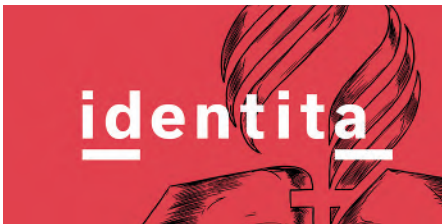
KOHOUTI KOKRHAJÍ VŠUDE STEJNĚ

Jan Bárta, výtvarník a někdejší ředitel humanitární organizace ADRA, vám přináší zajímavé a hluboce lidské postřehy ze svých pracovních cest po celém světě. Série je zpracována do podoby audioknihy.

VELKÝ PŘÍBĚH BIBLE III.

Jaký je vlastně základní příběh, který nám chce celá Bible sdělit? Nabízíme vám sérii přednášek Daniela Dudy s názvem „Velký příběh Bible“. Záznam je opatřen znakovým jazykem a je tedy vhodný ke sdílení s neslyšícími lidmi.

Projekt Identita vznikl jako reakce na stěžejní otázky členů Církve adventistů sedmého dne. Otázky týkající se základů a specifik jejich víry. Identita se pokouší na některé z nich odpovědět.

Seriál Hledání 2 sklídl po celém světě již mnoho ocenění a svým moderním zpracováním může i vám pomoci seznámit vaše přátele s křesťanstvím a nenásilnou formou je oslovit poselstvím evangelia.

Nechte se oslovit přímočarým a srozumitelným poselstvím Kornelia Novaka. Druhá řada seriálu rozhovorů s tímto misionářem a pouličním kazatelem je na téma Boží uzdravení a Ježíš Kristus. Kornelia Novaka zpovídá Martin Hasík.

Je opravdu víra křesťanů utopií? Čemu vlastně následovníci Krista věří a proč? Devatenáct témat se pokouší na tyto otázky odpovědět a ukázat, že víra rozhodně utopií být nemusí.

Kdysi byla fungující rodina samozřejmostí, dnes je spíše vzácností... Proto vznikl Projekt rodina – seriál, v němž nás vztahová poradkyně Milena Mikulková provede celou problematikou vztahů a rodinného života.

ON-LINE K PROHLÍŽENÍ

► www.hopetv.cz

► www.facebook.com/hopetv

SDÍLEJ KRISTA

9 Z 10 ADVENTISTŮ
JIŽ SDÍLELO...

TIP JAK NA TO

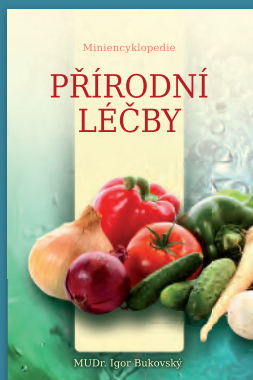
Jak dostat křesťanské pořady mezi vaše nevěřící sousedy? Stačí lajkovat, komentovat a sdílet HopeTV příspěvky na Facebooku! Zde totiž platí, že čím „úspěšnější“ příspěvek je, tím více jej Facebook zobrazuje dalším lidem. Nakonec jde tedy hlavně o vás: **Vy jste HopeTV.**

MISIE knihami

GLOW skládané traktáty / 8 stran / 7 × 11 cm / à 1 Kč

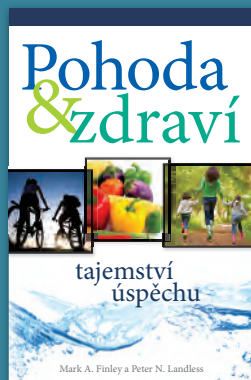
Igor Bukovský
**Miniencyklopedie
PŘÍRODNÍ LÉČBY**

brožura / 144 stran /
13 × 21 cm / 20 Kč

L. James Gibson,
John T. Baldwin,
Jerry D. Thomas
**ZA HRANICÍ
PŘEDSTAVIVOSTI**

brožura / 136 stran /
11,5 × 17 cm / 27 Kč

Mark A. Finley,
Peter N. Landless
**POHODA
A ZDRAVÍ**

brožura / 136 stran /
13 × 21 cm / 27 Kč

Nancy van Peltová
**UMĚNÍ ŘEŠIT
KONFLIKTY**

kniha v tuhých deskách /
160 stran / 10 × 12 cm /
20 Kč

SNÍŽENÉ PRODEJNÍ CENY JSOU DOTOVÁNY

ZA OBZOREM

- 26 | Ještě večer jsem byla zdravá
- 30 | Budoucnost je spojená s nadějí
- 37 | Když přijde krize

SVĚT není ČERNOBÍLÝ

60 STRAN

kardiochirurg Matej Ondrušek vypráví o tom, jak víra ovlivňuje jeho náročnou práci

7 ROZHOVORŮ

„Krise“ je slovo, do kterého by se dalo shrnout hlavní téma nového čísla časopisu Za obzorem. Krize jsou různé – osobní, globální, lehké, složité, neřešitelné, a bylo by možné dodat mnoho dalších přívlastků. Co ale mívají společné, je to, že jsou vždy jiné. Jiný se snaží být i časopis Za obzorem. Věřím, že to „jiné“ nebude jen ve změně formátu, struktury nebo důrazů, ale hlavně v poselství, které časopis přináší. Není možné vyhnout se všem krizím, ale můžeme si zvolit, že je prožijeme s naším nebeským Otcem, přítelem a starostlivým Pánem. A o tom hovoří rozhovory, články, ankety a veškerý obsah, který v časopisu naleznete. Budme s Bohem, který nás miluje a vidí za obzor.

14 × 24 cm / 60 stran / 10 Kč

SOBOTNÍ ŠKOLA

SOBOTNÍ ŠKOLA | STUDIJNÍ MATERIÁLY | BELLE PRO FRESH

SPOLEČENSTVÍ
Prátenství, podpora, zářivky a modlitby

SOBOTNÍ ŠKOLA "LIVE" - SOBOTA, 9.11.

Internetové stránky sobotní školy <http://sobotniskola.casd.cz>

základní informace o sobotní škole / lekce ve formátu pdf / doplňkové materiály / odkazy na další studijní pomůcky / podněty k modlitbám

